

POD LAMPOU GLOBÁLNEHO RASTU

Vitalizačné vplyvy
priemyslu a demokracie

Marketing
od webu po eventy

Investičné portfólio
a váš ľudský kapitál

1 vďaka
vám

VYBERTE SI TO NAJLEPŠIE

V súťaži **Zlatá minca 2013** sme opäť dokázali, že vám ponúkame len tie najkvalitnejšie produkty a služby. Teší nás, že popri víťazstvách vo všetkých poistných produktových kategóriách sme získali aj ocenenie Najinovatívnejšia poistovňa. náš úspech podčiarkuje aj víťazstvo v hlasovaní verejnosti o Najústretivejšiu poistovňu a o Najlepší produkt, ktorým sa stalo naše Cestovné poistenie.

Poistenie Allianz Best Doctors

Allianz
Slovenská poistovňa

GOODWILL

Magazín o ekonomike, biznise a spoločnosti

december 2013 – január 2014

Registrované ako periodická tlač Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky pod registračným číslom EV 3451/09, ISSN 1337-9798

Vydáva:

Goodwill Publishing, s. r. o.
IČO: 44 635 770

Adresa redakcie:

GOODWILL, Nevädzová 5, 821 01 Bratislava
tel./fax: 02/48 28 74 25 • goodwill@goodwill.eu.sk

Ing. Juraj Filin

šéfredaktor a konateľ

filin@goodwill.eu.sk • redakcia@goodwill.eu.sk
tel.: 0907 78 91 64

Mgr. Valéria Nagyová

obchodná riaditeľka

nagyova@goodwill.eu.sk • valeria.nagyova@gmail.com
tel./fax: 02/48 28 74 25 • tel.: 0911 80 70 10

www.goodwill.eu.sk

Rozširujú:

LK Permanent, Mediaprint-kapa Pressegrasso, a. s., Slovenská pošta, a. s. a súkromní distribútori. Časopis sa distribuuje na konferencie, do hotelov, VIP akcie. Distribúcia directmailingom – súkromný sektor, verejná správa a neziskové organizácie a inštitúcie. Časopis na stiahnutie aj na Apple iPad™

Predplatné:

12 € ročne (10 čísel vrátane poštovného a balného)
Objednávky na predplatné: goodwill@goodwill.eu.sk

Grafické vyhotovenie:

Patrik Slazanský • www.slazanski.com

Tlač:

FABER, s. r. o., Bratislava

Foto na titulnej strane: TASR (k článku na strane 14)

Autorské práva vyhradené. Rozmnožovanie, spracovanie a šírenie diela – textu, fotografií, grafov, a to v jednotlivých prípadoch alebo v celkoch – je možné len so súhlasom vydavateľa a s uvedením zdroja.

Niektoré inzeráty neprešli jazykovou úpravou. Za obsah inzercie zodpovedajú inzerenti.

Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu príspevkov. Nevyžiadané rukopisy nevraciamy. Za správnosť textov sú zodpovední autori.

Monitoring tlače poskytuje so súhlasom vydavateľa spoločnosť Newton Media a Slovakia Online. Niektoré články sú prístupné na www.abcreklama.sk.

Toto číslo vychádza 12. 12. 2013 s poradovým číslom 7.

Ekonomický potenciál kultúry

Ešte nedávno bolo tabu spomenúť kultúru a ekonomiku v jednej vete. Bralo sa to negatívne, pričom niektorí videli toto spojenie skepticky a iní protestovali proti „komercializácii kultúry“. Áno, kultúra zohráva príliš významnú úlohu v našich životoch a spoločnosti na to, aby bola redukovaná iba na svoju ekonomickú funkciu. To však neznamená, že by sme mali ignorovať jej príspevok k rastu a zamestnanosti pre Európu.

Ekonomická výkonnosť kultúrneho a kreatívneho odvetvia je dnes zrejme viac ako v minulosti. Tieto sektory vytvárajú až 4,5 % HDP Európskej únie a zamestnávajú milióny ľudí. Všetkým zúčastneným je čoraz jasnejšie, že investície do týchto odvetví môžu urýchliť mierny a regionálny rozvoj a umožnia vytváranie nových ekonomických aktivít a pracovných príležitostí. Štrukturálne fondy môžu podporiť tento druh inteligentnej investície – a to je príležitosť, ktorú by si členské krajiny nemali nechať ujsť.

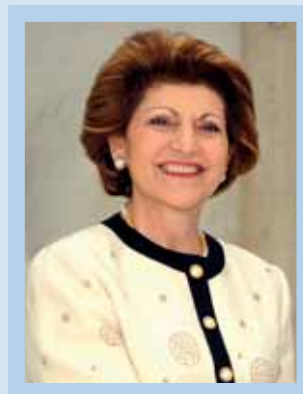
Projekt Európske hlavné mesto kultúry je skvelým príkladom ekonomického a spoločenského prínosu kultúry. Zostáva, samozrejme, v prvom rade kultúrnou udalosťou. Európske hlavné mestá kultúry však opakovane dokázali, čo môžu mesto a región dosiahnuť v oblasti rastu a zamestnanosti, keď sa kultúra a umenie vložia do dlhodobej stratégie rozvoja.

Byť hostiteľom Európskeho hlavného mesta kultúry alebo vo všeobecnosti investovanie do kultúry môže priniesť príslušným mestám značné ekonomické výhody. Jednou z najzjavnejších je nárast počtu turistov. Priemerný nárast prenocovaní v Európskych hlavných mestách kultúry oproti predchádzajúcemu roku bol 12 %. V Liverpoole v roku 2008 však dosiahol až 20 %, v Sibiu v roku 2007 a v Pécsi v roku 2010 to bolo dokonca 27 %. Byť Európskym hlavným mestom kultúry znamená pre mesto aj proces zmeny a príležitosti na urbanistický rozvoj. Vytvára to dedičstvo, ktoré je síce ťažko kvantifikovateľné a merateľné, no jeho pozitívny vplyv sa bude prejavovať ešte dlhé roky. Ide napríklad o zlepšenie obrazu mesta v očiach jeho obyvateľov aj v očiach sveta. Platí to najmä o tých mestách, ktorých imidž bol zaťažovaný rokmi priemyselného a hospodárskeho úpadku.

To, že boli Európskymi hlavnými mestami kultúry, ich spravilo atraktívnejšími z hľadiska turizmu a podnikateľských aktivít. Napr. v Lille sa návratnosť každého eura z verejných zdrojov, investovaného do projektu EHMK, odhaduje na 8 eur.

A je tu tiež sociálna dividenda. Projekt EHMK môže posilniť súdržnosť a medzikultúrny dialóg napríklad prostredníctvom dobrovoľníckych programov.

Aby však bolo možné využiť všetky potenciálne prínosy projektu EHMK, zúčastnené mestá sa nesmú uspokojiť s krátkodobými efektmi. Rok trvajúci program musí byť súčasťou komplexnejšej dlhodobej rozvojovej stratégie.

Androulla Vassiliou

eurokomisárka pre vzdelávanie, kultúru, viacjazyčnosť a mládež (Z vystúpenia na otvorení Stredomorského ekonomického týždňa v Marseille 6. novembra 2013)

Priemyselná výroba – pilier ekonomického rastu

Demokracia ako hnacia sila rozvoja

Dobrý daňový systém, voľný a spravodlivý obchod, rozvoj vzdelávania, energetická efektívnosť, technológie a inovácie – to sú faktory úspešnej stratégie modernej priemyselnej výroby. Tá zohráva zásadnú úlohu v globálnom ekonomickom raste a tvorbe pracovných miest.

10 14

Ekonomika

- 6 Podnikatelia nie sú spokojní s pomermi
- 7 Čína otvára novú etapu globalizácie
- 8 Znovu rozdelená Európa
Alebo: Sever proti Juhu
- 10 Demokracia ako hnacia sila rozvoja
- 11 Rozvíjajúce sa trhy sa rozvíjajú ďalej
- 12 Stratení v transformácii
Slabiny rastových modelov
- 14 Priemyselná výroba – pilier ekonomického rastu
- 17 Priemyselný park v Trnave: dobrá adresa pre dynamické firmy
- 18 Prináša 3D tlač novú éru priemyselnej výroby?
- 19 Vo vývoji je už aj 4D tlač

Financie

- 20 Stavebné sporenie na Slovensku opäť akceleruje
- 21 Urobte si Vianoce v Prvej stavebnej sporiteľni
- 22 Životné poistenie – zodpovednosť voči sebe i druhým
- 23 Skutočný darček pre motoristov len od Allianz – SP
- 24 Pri tvorbe investičného portfólia zohľadnite svoj ľudský kapitál
- 25 Aby vám Vianoce príliš nezakývali s rozpočtom
- 26 Finančné poradenstvo a vzorec úspechu
- 27 Refinancovanie šetrí peniaze

Podnikanie

- 28 Základné imanie spoločnosti po novom

- 30 Growshopové otázky nad limitmi podnikania
- 31 Ako efektívne vymôcť pohľadávku od dlžníka
Manažment pohľadávok 2013

Informačné a komunikačné technológie

- 32 Outsourcing IT služieb včera, dnes a zajtra
- 33 IT nám umožňujú pracovať voľnejšie, no zodpovednejšie

Doprava a logistika

- 36 Medzikontinentálna logistika si vyžaduje presné plánovanie
- 37 Logistické poradenstvo

Automobily

- 38 Drahý operatívny lizing? Počítajte znova.
- 39 Automobilky: boj o globálne prvenstvo

Pri tvorbe investičného portfólia zohľadnite svoj ľudský kapitál

Zvážte svoje schopnosti, stabilitu príjmov a to, či máte „dlhopisový“ alebo „akciový“ charakter. **24**

Live marketing alebo: živá komunikácia v digitálnej dobe

Event & live marketing prežíva jedno z najlepších období; firmy zistili, že je nenahraditeľný. **67**

40 | Vozidlový park bez problémov aj v zime

41 | V zime sa spoľahnite na asistenčné služby

Energetika

42 | Energetická politika SR a jej piliere

42 | Európska debata o Južnom prúde

Architektúra a stavebníctvo

43 | Aby vám peniaze nevyfúklo z domu

44 | Extrémne výrazná architektúra
Čím vás prekvapí Londýn

Cestovný ruch

47 | Dovoľenka v luxuse
Svet päťhviezdičkových hotelov

47 | Dunaj ako značka a destinácia

48 | Je pravý čas na dovolenku v exotike

49 | Alpský lyžiarsky raj, ktorý majú Slováci na dosah

Zdravie

50 | Rozumne sa stravovať znamená lepšie žiť

51 | Obrana pred chorobami
Posilnite si imunitu

51 | Chrípka je nebezpečná aj dnes

52 | Proti cukrovke sa treba brániť

53 | Choroba pľúc – nenápadný začiatok, smrteľné riziko

54 | Nepodceňujte varovanie bolesti chrbta

Potraviny

56 | Čaro fernetu

59 | Vychutnajte si (nielen) Vianoce s Becherovkou

60 | Zoznámte sa: losos

Spoločenská zodpovednosť firiem

64 | Slovensko potrebuje dobrých otcov

64 | Kúsok šťastia pre deti, ktoré ho mali málo

Marketing

66 | Podporte predaj internetovým marketingom!

67 | Live marketing alebo: živá komunikácia v digitálnej dobe

70 | Ktoré firmy najlepšie rozumejú našim problémom?

English Annex

68 | The Re-Division of Europe

69 | Growth Fueled by Foreign Demand

69 | Development's Democratic Drivers

MSP sú pilierom zamestnanosti

Malé a stredné podniky (MSP) tvoria na Slovensku len 3,9 % všetkých spoločností, zamestnávajú však až tretinu pracujúcich. Do tejto kategórie sa zaraďujú firmy zamestnávajúce 10 až 249 ľudí s ročným obratom do 50 miliónov eur. V EÚ takéto firmy zamestnávajú asi dve pätiny pracujúcich. Vyplýva to z údajov Poštovej banky (PB) a Eurostatu za rok 2011. „Na Slovensku pôsobilo 415 000 nefinančných podnikov. Až 96 % z nich tvoria mikropodniky, teda spoločnosti zamestnávajúce menej ako 10 ľudí,“ priblížila analytička PB Eva Sadvská. Mikropodniky v súhrne zamestnávajú najviac – 38 % pracujúcich Slovákov. Veľké podniky a korporácie s 250 a viac zamestnancami tvoria podľa štatistík len 0,1 % nefinančných spoločností a zamestnávajú 28,8 % Slovákov. Dominujú však veľkosťou obratu. „Celkový obrat nefinančných spoločností na Slovensku za rok 2011 dosiahol 158 miliárd eur. Z toho až 44,7 % pripadalo na veľké firmy, o ďalších 38,3 % sa postarali malé a stredné podniky a zvyšných 17 % obratu patrilo mikropodnikom,“ spresnila E. Sadvská. Najvyšší podiel majú malé a stredné podniky v Nemecku – až 18 % všetkých firiem. Najväčší podiel pracujúcich, a to až približne polovicu, zasa zamestnávajú MSP v Pobaltí. **TA**

Licencie mnohých nepotešia

Firmy budú po prvýkrát platiť daňové licencie v roku 2015. Stanovuje to novela zákona o dani z príjmov, ktorú schválila Národná rada SR. Novela uvádza tri sumy daňovej licencie, v závislosti od tržieb a vzťahu firmy k platbám DPH. Hranicou je objem tržieb 500 000 eur; paušálne sumy predstavujú 480, 960 a 2 880 eur. Nižšie sadzby budú platiť pre firmy zamestnávajúce zdravotne postihnutých ľudí. Licencie nebudú platiť firmy v prvom roku podnikania a niektoré osobitné kategórie subjektov. Daňovú licenciu si firma bude môcť odpočítať od kladnej daňovej povinnosti, takže ju pocítia najmä firmy vykazujúce stratu. Preto opoziční poslanci nazvali licencie „daňou zo straty“. Novela súčasne znižuje daň z príjmov právnických osôb z 23 % na 22 %. **TA**

Podnikatelia nie sú spokojní s pomermi

Podnikateľov v SR najviac trápi administratívna náročnosť a byrokracia. Vyplýva to z prieskumu Americkéj obchodnej komory v SR (AmCham). Uvedené javy majú pritom negatívnu tendenciu. „Byrokracia a výdavky merané v čase a peniazoch narástli medzi rokmi 2010 a 2013 zo 68 % na 83 %,“ uviedol Patrik Ferko zo spoločnosti Deloitte Slovakia, ktorá prieskum spracovala. Korupciu považuje za problém 67 % respondentov. Až 92 % z nich nesúhlasí s vyjadrením, že „súdne spory sa riešia na Slovensku rýchlo a efektívne“. Ďalšou záležitosťou, ktorá trápi najmä malé a stredné podniky, je daňové zaťaženie. „Tu vidieť najvýraznejší posun do negatívnej časti stupnice, pretože daňové zaťaženie firiem na Slovensku vnímalo v roku 2010 až 68 % firiem ako optimálne, ale v roku 2013 už len 26 %,“ povedal P. Ferko. Vysvetľuje sa to zvýšením korporátnej dane z 19 % na 23 %, zvýšením DPH, zavedením odvodov zo zdravotného poistenia na dividendy a ďalšími úpravami.

Podnikateľom tiež prekáža platenie preddavkov na dane na základe hospodárskeho výsledku z predchádzajúceho roka. Prieskum realizovali v roku 2010 na vzorke 134 malých a stredných firiem a v roku 2013 na vzorke 137 firiem. **TA**

Európska ochrana obchodného tajomstva

Európska komisia navrhla nové pravidlá ochrany know-how a obchodných informácií v rámci obchodného tajomstva pred ich protiprávnym získaním, využitím a sprístupňovaním. V návrhu smernice sa zavádza spoločná európska definícia obchodného tajomstva, ako aj prostriedky nápravy, ktoré budú mať poškodení k dispozícii. EK upozornila, že za posledných desať rokov sa každá piata spoločnosť v EÚ stretla s nejakým pokusom o prienik do svojho obchodného tajomstva. Podiel spoločností, ktoré ohlásili krádež informácií, pritom rastie – z 18 % v roku 2012 na 25 % v roku 2013. V legislatíve o obchodnom tajomstve existujú v krajinách EÚ veľké rozdiely. Niektoré nemajú

pre túto oblasť žiadne špecifické predpisy. Má to negatívny vplyv na cezhraničnú spoluprácu medzi partnermi v biznise a výskume a vytvára to prekážku vo využívaní jednotného trhu EÚ v oblasti inovácií.

„Počítačová kriminalita a priemyselná špionáž sú súčasťou každodennej reality podnikov v Európe. Musíme zabezpečiť, aby naše právne predpisy držali krok s vývojom a aby strategické aktíva našich spoločností podliehali primeranej ochrane,“ uviedol eurokomisár pre vnútorný trh a služby Michel Barnier. Eurokomisár pre podnikanie Antonio Tajani zasa upozornil, že ochrana obchodného tajomstva je väčší problém pre menšie podniky – z dôvodu nákladov na patenty, právne služby a pod. **TA**

Ženy a podnikanie

Postavením žien v podnikaní, ich záujmom a vzťahom k podnikaniu a ďalšími otázkami sa začiatkom decembra zaoberalo Fórum žien podnikateľiek v Bratislave. Vystúpili na ňom aj predseda vlády SR Robert Fico a veľvyslanec USA v SR Theodor Sedgwick. Ženy v súčasnosti predstavujú niečo vyše 29 % všetkých podnikateľov na Slovensku, takže tu pôsobí okolo 100 000 podnikateľiek. V záujme zlepšenia postavenia žien v podnikateľskej

sfére a presadzovania ich záujmov voči štátnym inštitúciám vznikla v októbri 2013 Platforma žien Slovenska. Vypracovala tzv. Pozičný dokument, ktorý sumarizuje problémy a formuluje odporúčania pre vládu SR. Všíma si napríklad otázky rovnováhy medzi rodinou a kariérou a špecifická žien v manažérskych funkciách. R. Fico vo vystúpení na fóre vyjadril uvedeným snahám podporu a vyslovil sa za výraznejšie zastúpenie žien vo všetkých sférach. **VN**

Čína otvára novú etapu globalizácie

Kým na Západe stále analyzujú novembrové rokovanie čínskeho politbyra a vnútorné problémy krajiny, začína Čína nenápadnú ofenzívu. Najľudnatejšia krajina zrejme otvára novú etapu globalizácie – v nej už nebude len cieľom pre priame zahraničné investície či výrobnou lokomotívou svetovej ekonomiky. Namiesto toho bude viac nakupovať západné výrobné značky a technológie a stane sa odbytiskom vedúcich firiem budúcnosti.

Okrem značky Made in China (Vyrobené v Číne) tu bude aj značka Made for China (Vyrobené pre Čínu). „V nasledujúcich 20 rokoch bude zvyšok sveta vyrábať pre Čínu,“ povedal Tan Chin Nam zo singapurskej spoločnosti Temasek Management Services. Vnútornými hybnými silami tohto „dlhého pochodu“ budú podľa neho veľkosť trhu a rastúci dopyt čínskej strednej triedy. Na

tom získajú veľké domáce firmy, ktoré sa vydali na nákupy kapacít na Západ.

Napríklad najväčší čínsky internetový obchod Alibaba vytvoril v novembri svetový maloobchodný rekord, keď za jeden deň dosiahol tržby 5,7 miliardy USD. Vo svete sa presadzujú čínske firmy ako Lenovo, Coolpad a Xiaomi, ktoré spolu už dosiahli 12-percentný podiel na globálnom trhu s počítačmi. A to sú ešte stále na začiatku. V Číne za päť rokov vybudovali vysokorychlostné železničné trate pre superexpresy, ktorých dĺžka narastla na 10 000 kilometrov a spájajú takmer 100 miest. Ponúkajú lacnejšie cestovanie ako lietadlá, takže aerolínie sa viac sústreďujú na diaľkové lety, najmä do Európy. Tým miešajú karty v konkurenčnom boji aj v tejto sfére.

TA/WS

Dohoda z Bali o svetovom obchode

Dohodu o významných zmenách vo svetovom obchode dosiahli na decembrovom rokovaní pomerne prekvapivo ministri obchodu 159 členských krajín WTO. Zhoda sa príliš neočakávala, lebo o ústupkoch v clách medzi rozvojovými a priemyselnými štátmi sa diskutovalo takmer dve desaťročia.

Dohoda by mala časom priniesť rast svetovej obchodnej výmeny o bilión USD ročne. Podmienkou je, aby všetci členovia organizácie uplatňovali rovnaké pravidlá na obchodnú výmenu so zahraničím. Vtedy budú mať z nej úžitok chudobné aj bohaté štáty.

Generálny riaditeľ WTO, Brazíľčan Roberto Azevedo, ktorý mal na konci rokovania slzy v očiach, zdôraznil, že ďalším cieľom je pokrok v Dauhskom kole. Ak sa aj to úspešne završí, budú mať z neho úžitok najmä rozvojové krajiny.

Ide o to, aby priemyselné krajiny znížili clá, subvencie a netarifné prekážky pre dovoz najmä agrárnych produktov.

Niektorí kritici tvrdia, že dohoda z Bali môže viesť k tomu, že krajiny oslabia opatrenia na ochranu životného prostredia, ochranu práv zamestnancov a výrobu bezpečných potravín a možno zmenia svoje priority aj v iných dôležitých oblastiach. Náhle zníženie colných taríf podľa skeptikov môže viesť k zníženiu priemyselnej produkcie v chudobných i bohatých štátoch.

Európska únia poskytne rozvojovým krajinám na pomoc pri implementácii dohody v najbližších piatich rokoch 400 miliónov eur, povedal komisár EÚ pre obchod Karel De Gucht. EÚ by sa to malo vrátiť v podobe ekonomického rastu, rozvoja a pracovných miest.

TA

Prídu v roku 2014 konečne dobré správy?

V roku 2014 bude pokračovať zotavovanie vyspelých ekonomík. Preto analytici očakávajú rýchlejšiu rast svetovej ekonomiky, ako v tomto roku. Podľa Mateja Vargu z Prvej penzijnjej správcovskej spoločnosti ekonomika USA naberá druhý dych a mala by zaznamenať silnejší rast reálneho HDP (hovoriť to prognóza Bloombergu). Jeho odhad na rok 2014 sa momentálne pohybuje na úrovni 2,6 %. Rok 2013 by sa mal skončiť s 1,7-percentným rastom. Spojené štáty čelili v tomto roku prísnejšej fiskálnej politike. Zvýšili dane z miezd, zoškrtili štátne výdavky, a to sa odzrkadlilo v slabšom hospodárskom raste. Na druhej strane, vďaka tomu sa im však podarilo výrazne znížiť rozpočtový deficit. Napriek skúškam sa americká ekonomika vzchopila a vytvorila primeraný rast. K nemu prispela podpora realitným trhom, klesajúca nezamestnanosť a rast predaja áut. Uvedené negatívne efekty sa v budúcom roku zmiernia, čo americkej ekonomike umožní využiť jej skutočný potenciál. Na druhej strane, stále pretrvávajú neistota v súvislosti s fiskálnou pozíciou USA.

Eurozóna znižuje úrokové sadzby a klesá vplyv úsporných opatrení. Za odmenu môže očakávať v roku 2014 mierny rast zhruba na úrovni 1 %. Dostáva tak šancu vytvoriť prvý pozitívny výsledok európskej ekonomiky od roku 2011. Za rok 2013 sa totiž stále očakáva pokles o 0,4 %. Podľa M. Vargu budú hrať prím cyklické akcie. Geny rizikových aktív (napr. dlhopisy s rizikovou prirážkou či akcie) získajú podporu, pretože centrálna banka budú pokračovať v uvoľnenej menovej politike.

NU

Globálny výrobný sektor rastie

Aktivita globálneho výrobného sektora zaznamenala v novembri najrýchlejší rast za 2,5 roka, keď ju podporili najmä nové objednávky. Zhodne o tom informovali banka JPMorgan a Inštitút riadenia zásob (ISM).

Index nákupných manažérov JPMorgan pre globálny výrobný sektor vzrástol na 53,2 bodu z októbrovej úrovne 52,1 bodu. Výsledok predstavuje rast sektora už 11. mesiac po sebe a zároveň najrýchlejší rast od mája 2011.

Pod výrazný rast sektora sa podpísali najmä nové objednávky. Aj ich rast bol najrýchlejší od roku 2011. Hodnotu hlavného indexu posilnili najmä výsledky USA, Japonska a V. Británie, kým v eurozóne pokračuje mierne a krehké zotavovanie.

TA

Znovu rozdelená Európa

O budúcnosti eurozóny rozhodnú nemeckí politici a exportéri

Rozdiely medzi juhom a severom Európy sa prehĺbujú. Ako to dokážu euro a EÚ prežiť?

Dlhová kríza v eurozóne rozšírila priepasť medzi silnejšími ekonomikami severnej Európy a slabšími, viac dlhovo zaťaženými ekonomikami na juhu. Francúzsko je uprostred, niečo ako krajina nikoho. V myšliach všetkých sa preto vynára jedna otázka: môže Európska menová únia, a vlastne aj samotná Európska únia, prežiť?

Problémy na juhu

Zatiaľ čo severní členovia eurozóny sa tešia nízkym nákladom na pôžičky a stabilnému rastu, jej južní členovia zápasia s vysokými nákladmi na pôžičky, recesiou a hlbokými škrtmi v oblasti príjmov a sociálnych výdavkov. Zaznamenali tiež značné zníženie ekonomickej výkonnosti a majú oveľa vyššiu mieru nezamestnanosti ako

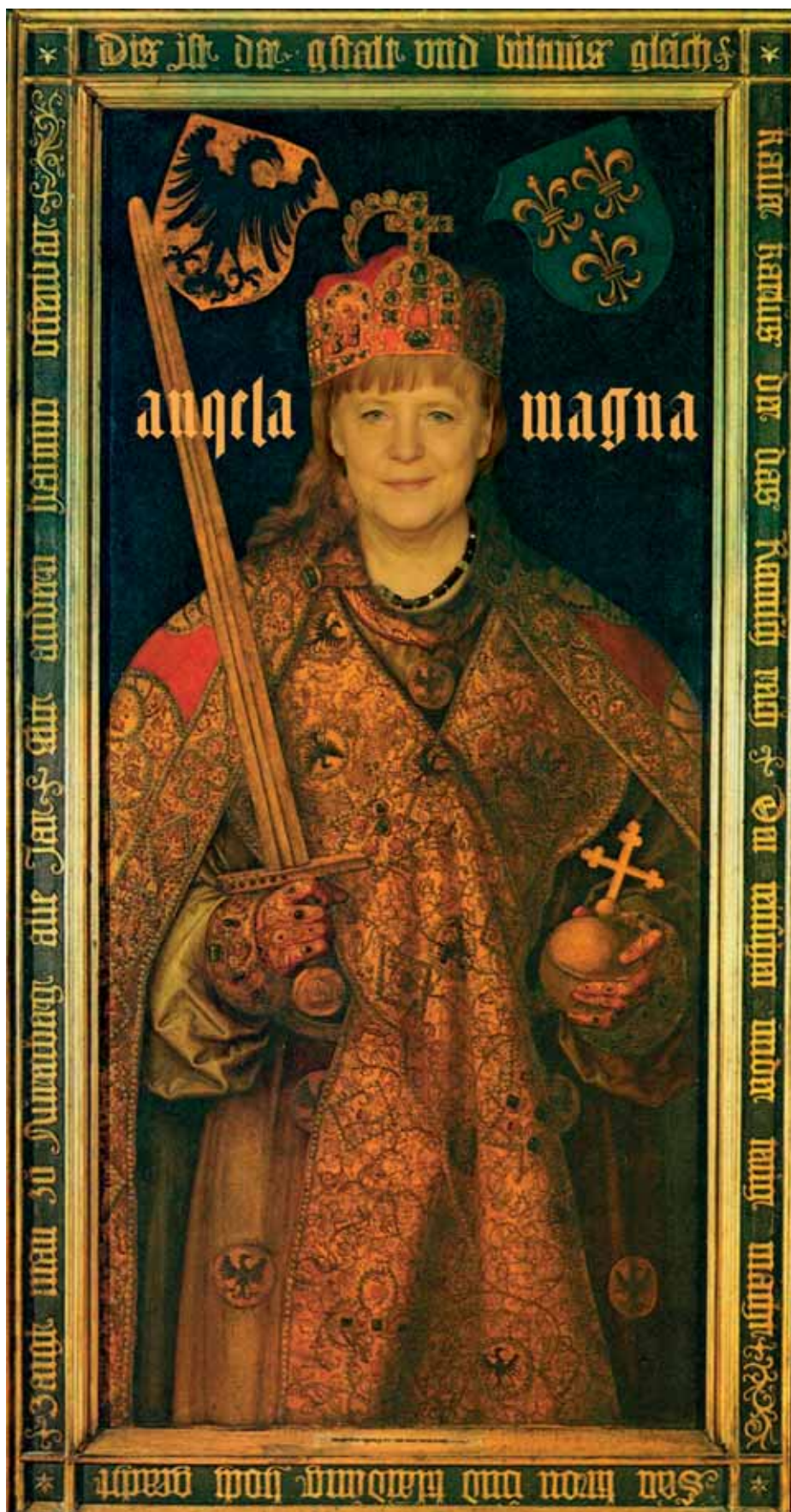
Prijaté fiskálne a finančné opatrenia v eurozóne neboli postačujúce na obnovenie dôvery v euro.

ich severní partneri. Priemerná nezamestnanosť v eurozóne ako celku je okolo 12 %, v porovnaní s viac ako 25 % v Španielsku a Grécku, kde nezamestnanosť mladých v súčasnosti dosahuje dokonca 60 %. Zatiaľ čo súhrnný príjem na obyvateľa v eurozóne sa pohybuje na úrovni roku 2007, Grécko sa posunulo naspäť na úroveň roku 2000 a Taliansko sa dnes nachádza niekde na úrovni roku 1997.

Úsporné opatrenia bez kompenzácie

Ekonomiky južnej Európy do značnej miery „vdčia“ za svoju zhoršujúcu sa situáciu rozsiahlym úsporným opatreniam a absencii krokov, ktoré by kompenzovali stratu dopytu. Devalvácia meny, ktorá by posilnila konkurencieschopnosť domáceho priemyslu znížením vývozných cien, v menovej únii neprichádza do úvahy.

Silnejšie ekonomiky Európy pritom odolali tlaku na uskutočňovanie expanzívnejšej fiskálnej politiky, ktorá by zvýšila dopyt po dovozoch zo slabších ekonomík. Európska centrálna banka

nenasledovala príklad iných centrálnych bánk rozvinutých krajín (ako napr. amerického Fedu) pri uplatňovaní agresívnejšej menovej politiky, aby sa znížili náklady na pôžičky. Verejným investičným projektom v južných krajinách neboli ponúknuté žiadne zdroje financovania.

Dvojaký efekt opatrení

Pritom fiskálne a finančné opatrenia, zamerané na posilnenie dobrého spravovania eurozóny, neboli postačujúce na obnovenie dôvery v euro. Problémové krajiny Európy napreduvali s uskutočňovaním štrukturálnych reforiem pomaly. Zlepšenie konkurencieschopnosti tam odráža skôr škrtv v mzdovej oblasti ako zvýšenie produktivity.

Nemecko svojím silným exportom v skutočnosti vyváža nezamestnanosť a recesiú do slabších krajín.

Táto politika bránila oživeniu v južných krajinách. V severných ekonomikách však priniesla slušný rast a veľmi nízku mieru nezamestnanosti. Nemecko udržiavaním vysokého obchodného prebytku v skutočnosti vyváža nezamestnanosť a recesiú k svojim slabším susedom.

Pnutie bude narastať

Pretože priepasť medzi severom a juhom Európy sa zväčšuje, bude sa zväčšovať aj úrokový

diferenciál. V dôsledku toho bude výkon jednotnej menovej politiky čoraz ťažší. Pokračovanie fiskálnej konsolidácie v recesii postihnutých južných krajinách si bude vyžadovať nové úsporné opatrenia – to je vyhládka, ktorú občania odmietnu. Takéto bezvýhodiskové situácie povedú k sociálnemu napätiu a politickej kríze alebo k novým žiadostiam o finančnú pomoc, čomu sa severné krajiny budú určite brániť. Tak či onak, finančná a politická nestabilita by mohla viesť aj ku kolapsu spoločnej meny.

Dovtedy, pokiaľ eurozóna vytvára akúsi opatrnú rovnováhu a slabšie ekonomiky sa stabilizujú pri nízkych úrovniach rastu, sa súčasná politika pravdepodobne nezmení.

Aj ďalej budú prevažovať inkrementálne riešenia dohodnuté medzi vládami a európska ekonomika bude pokračovať vo svojom boji, v ktorom bude neustále strácať pôdu pod nohami oproti USA a rozvíjajúcimi sa ekonomikami ako Čína a India.

Čo urobí Merkelová III

Nemecko je nateraz spokojné so súčasným stavom. Teší sa stabilnému rastu a udržiava si kontrolu nad domácou hospodárskou politikou, zatiaľ čo obmedzené právomoci ECB a striktný mandát udržiavať cenovú stabilitu zmierňujú obavy z inflácie.

Ale ako asi bude Nemecko reagovať, keď priepasť medzi severom a juhom narastie tak, že ohrozí prežitie eura? Odpoveď závisí od toho, ako Nemci vnímajú svoje dlhodobé záujmy, a od rozhodnutí kancelárky Angely Merkelovej. Jej nedávne zvolenie na tretie funkčné obdobie ponúka priestor pre odvážnejšie politické

rozhodnutia; nabáda ju zamerať sa viac na jej politický odkaz. Konkrétne, na to, či chce byť spájaná s pádom alebo oživením eura.

Scenár integračný a dezintegračný

Zdá sa, že do úvahy prichádzajú dva výsledky. Prvý možný scenár je, že ekonomická a politická kríza v južných krajinách sa rozšíri a vzbudí v Nemecku obavy a pocit, že čelí dlhodobej hrozbe. To by mohlo Nemecko primäť k vystúpeniu z eurozóny a vytvoreniu menšej menovej únie s ostatnými severnými krajinami.

Druhou možnosťou je, že kríza zostane relatívne obmedzená, čo bude viesť Nemecko k tomu, aby presadzovalo užšiu hospodársku a fiskálnu úniu. To by znamenalo mutualizáciu časti národných dlhov a prenesenie ekonomickej suverenity na nadnárodné európske inštitúcie.

Rozdiely medzi severom a juhom boli časovanou bombou, uloženou v základoch menovej únie.

Takýto krok by, samozrejme, priniesol Nemecku značné politické náklady. Mnoho nemeckých daňových poplatníkov sa strhne pri predstave prevzatia dlhov fiskálne márotných južných krajín. Pritom neberú do úvahy, ako veľmi by Nemecko profitovalo zo stabilnej a dynamickej menovej únie. Nová veľká koalícia medzi Merkelovou a sociálnymi demokratmi by mohla stačiť na to, aby bol tento posun možný.

Kto dostane trest

No predsa tam asi budú obeť. Pokračujúce neplnenie záväzkov menšími krajinami ako Grécko alebo Cyprus posilňuje dojem, že budú navždy odkázané na finančnú pomoc. Odchod jednej alebo dvoch z týchto „nedisciplinovaných“ krajín by mohol byť obeťou za to, aby nemecká verejnosť súhlasila s uvedeným posunom politiky. Deliaci čiara medzi severom a juhom Európy sa stala časovanou bombou, uloženou v základoch menovej únie. Jej zneškodnenie si bude vyžadovať menej austerity, viac dopytových stimulov, väčšiu investičnú podporu, hlbšie reformy a zmysluplný pokrok smerom k hospodárskej a politickej únii. Možno dúfať, že mierne oživenie na juhu, podporované silným nemeckým vedením na severe, povedie Európu správnym smerom.

Yannos Papantoniou
bývalý grécky minister hospodárstva
a financií (1994 – 2001)

© Project Syndicate

Foto: TASR, GNM

Pat v Grécku: devalvácia je nemožná a nominálne znižovanie príjmov obyvateľa odmietajú.

Demokracia ako hnacia sila rozvoja

„Je to ekonomika, nechápeš to?“ Tak znela politická mantra viac ako dve desaťročia. Aj dnes sa stále opakuje v diskusiách o rozvoji. Dosiahnuť prosperitu však nie je také jednoduché.

Existuje množstvo literatúry, opisujúcej rôzne faktory, ktoré určujú prosperitu krajiny. Vo svojej široko diskutovanej knihe, vydanéj v roku 2012 pod názvom „Why Nations Fail“ (Prečo sa krajinám nedarí), ekonóm Daron Acemoglu a politológ James A. Robinson zdôrazňujú význam inkluzívnych politických a ekonomických inštitúcií. Podľa novej knihy ekonóma Angusa Deatona, nazvanej „The Great Escape“ (Veľký únik), je kľúčom zdravie.

Podľa indexu prosperity je silná korelácia medzi fungujúcou demokraciou a blahobytom.

Nedávno zverejnený Legatum Prosperity Index poukazuje na ďalšiu základnú podmienku úspechu, ktorou je dobrá správa vecí verejných a právny štát. Ako hovorí programový riaditeľ Nathan Gameste, „oplatí sa byť demokraciou“. Faktom je, že v 27 z 30 najviac prosperujúcich krajín sveta vládne demokracia. V dolnej tridsiatke však také niečo neplatí.

Dvakrát o Afrike, vždy inak

Pozrime sa na rozdielnosť vývoja v Afrike. Krajinám ako Botswana, ktoré majú zodpovedné vlády, dodržiavajú zásady právneho štátu, zavedené vlastnícke práva a nezávislé súdnictvo, sa darí oveľa lepšie ako tým, čo toto všetko nemajú. Väčšina krajín na kontinente však spadá do opačnej kategórie, pretože 24 z 30 krajín, ktoré sa umiestnili v dolnej časti Indexu prosperity, sa nachádza v Subsaharskej Afrike.

Väčšina z týchto krajín trpí značným „demokratickým deficitom“. Napr. v Rovnikovej Guinei je Teodoro Obiang Nguema Mbasogo pri moci od roku 1979 a je teda najdlhšie slúžiacim vládcom

Vládne budovy v Gaborone, Botswana

v Afrike. Jeho režim počas niečo viac ako troch desaťročí dokázal zmeniť malú krajinu s bohatými zásobami ropy na rozvojovú katastrofu. Väčšina obyvateľov má obmedzený prístup k čistej vode, vzdelaniu a zdravotnej starostlivosti. Detská úmrtnosť je tam jedna z najvyšších na svete.

Nenápadná cesta Číny k demokracii

Napriek takýmto príkladom – a je ich mnoho – existuje myšlienkový smer, ktorý tvrdí, že demokratický proces môže hospodárskemu rozvoju brániť, a to vtedy, ak nie je dobre nastavený. Samozrejme, je pravda, že demokracia nie je vždy efektívna. Spýtajte sa Američanov, ktorých vládne úrady boli nedávno 16 dní odstavené a vláda bola takmer neschopná splácať dlh v dôsledku rozporov medzi stranami. Avšak demokratické systémy, založené na dobrej správe vecí verejných a právnom štáte, pomáhajú prosperite viac ako ktorákoľvek iná alternatíva.

Ekonomický vzostup Číny neprineslo plánovanie, ale jeho uvoľnenie a vznik trhu.

Bezprecedentný ekonomický vzostup Číny, ktorý v posledných troch desaťročiach zbavil chudoby stovky miliónov ľudí, bol dôsledkom ekonomickej decentralizácie a slobodnejších, viac konkurenčných trhov – a nie je múdrejšieho vládného plánovania, ako niektorí radi tvrdia. Budúcnosť Číny bude takmer určite charakterizovať vyšší stupeň demokracie a posilňovanie právneho štátu – postará sa o to silnejúca stredná trieda krajiny. Tento posun by mal byť kľúčový pre konsolidáciu a nadstavbu postavenú na ekonomických ziskoch.

Podobne v Latinskej Amerike počas uplynulých troch desaťročí postupovala konsolidácia demokratickej vlády bok po boku s hospodárskym rozvojom. Čile, Kostarika a Uruguaj – to sú pozitívne príbehy, ktoré sa odrážajú v tohtoročnom Indexe prosperity.

Prečo je Botswana úspešná

Faktom je, že ak je správa vecí verejných efektívna a právny štát silný, začnú sa diať dobré veci aj v ďalších oblastiach vrátane ekonomiky. Napr. Botswančania vykazujú vysokú mieru dôvery vo svoje národné voľby (83 %, v porovnaní so subsaharským regionálnym priemerom, ktorý je len 47 %) a súdny systém (83 %, v porovnaní s 53 %).

Dôvera v demokratické inštitúcie v Botswane zvýšila záujem o súkromné podnikanie.

A hľa, v rôznych kľúčových oblastiach sa prejavil pokrok. Vlastníctvo mobilných telefónov v Botswane sa za posledných pár rokov takmer zdvojnásobilo. (Dokážete si predstaviť prosperujúcu ekonomiku bez moderných telekomunikácií?) A znižovanie nákladov na rozbehnutie firmy od roku 2010 posmelilo podnikateľov k tomu, aby si požičiavali peniaze, najímali viac zamestnancov a brali na seba kalkuloateľné riziká na svojej ceste k úspechu.

Ekonomiku nastavuje politika

Hoci univerzálny recept na prosperitu neexistuje, je zrejme, že vytvorenie dobre spravovaných systémov, ktoré sa riadia princípmi demokracie, je účinnou cestou k pokroku v kľúčových oblastiach, akými sú školstvo, zdravotníctvo, bezpečnosť a regulácia. Legatum Prosperity Index objasňuje faktory, ktoré korelujú s úspechom, a to by malo inšpirovať politikov aj občanov k novému posúdeniu ich priorit.

Ak by si mali z toho vziať iba jedno ponaučenie, mohlo by znieť: „Je to správa vecí verejných a právny štát, nechápeš to?“

Jeffrey Gedmin,
prezident Legatum Institute, Londýn
© Project Syndicate

Foto: DB

Rozvíjajúce sa trhy sa rozvíjajú ďalej

Turbulencie na akciových trhoch tzv. nových ekonomík vyvolali vlnu nekrológov za ich rastovými zázrakmi uplynulých dekád.

No nemýľme sa, priatelia.

Zamieňať si krátkodobé výkyvy a definitívny pokles je vážnym neporozumením toho, čo sa deje. Vlna industrializácie a urbanizácie, zvyšujúca príjmy miliónov ľudí v rozvíjajúcich sa ekonomikách, nemala prirodzený priebeh.

Pesimisti s medvedím pohľadom na rozvíjajúce sa trhy prehládajú dôležitý nový motor pokračujúceho rastu v týchto krajinách: ich čoraz výkonnejšie a dynamickejšie firmy. Rozvíjajúce sa ekonomiky sú dnes omnoho viac než len súborom nových spotrebiteľských trhov a početnou (a čoraz kvalifikovanejšou) pracovnou silou. Sú tiež domovom tisícok nových spoločností, z ktorých mnohé sa rýchlo stávajú veľkými, globálnymi lídrami vo svojich odvetviach.

Lenovo na jednej úrovni s HP

Kto by pred dvadsiatimi rokmi hádal, že najväčším súkromným priemyselným zamestnávateľom vo Veľkej Británii bude Tata Group z Bombaja; že jednotkou vo výrobe cementu a v pekárstve v Spojených štátoch budú mexické spoločnosti Cemex a Bimbo; alebo že firma Lenovo so sídlom v Pekingu bude na jednej úrovni s Hewlett-Packardom ako najväčším predajcom osobných počítačov na svete? Transformácia svetového podnikateľského prostredia je, navyše, v počiatočných fázach a mala by posilniť rast na rozvíjajúcich sa trhoch v nadchádzajúcich rokoch.

MGI CompanyScope, nová databáza všetkých spoločností s tržbami v sume miliardy dolárov a viac, prezrádza, že na svete je okolo 8 000 takýchto veľkých firiem. Tri štvrtiny z nich stále majú sídlo vo vyspelých regiónoch. Do roku 2025 však pravdepodobne prídudne ďalších 7 000 veľkých spoločností, pričom sedem z desiatich z nich bude sídliť v rozvíjajúcich sa regiónoch. Podiel globálnych konsolidovaných tržieb, vytvorených týmito firemnými gigantmi na rozvíjajúcich sa trhoch, sa má zvýšiť z dnešných 24 % na 46 % v roku 2025.

Top 20 miest je sídlom 1/3 megaspoločností – to sa zmení aj v prospech úplne nových lokalít.

Názorným príkladom je zloženie rebríčka Fortune Global 500. V rokoch 1980 až 2000 v ňom bol podiel spoločností so sídlom v rozvíjajúcom sa svete pomerne stály, na úrovni 5 %. Potom do roku 2013 tento podiel prudko vzrástol na 26 % a dokonca aj pri najpesimistickejších odhadoch rastu na rozvíjajúcich sa trhoch očakávame do roku 2025 jeho zvýšenie na 39 % a pri optimistickerejších predpokladoch až na 50 %.

Boom firiem predstihne rast HDP

Posun v podnikateľskom prostredí doteraz v skutočnosti pokrýval za posunom váhy globálneho HDP smerom k rozvíjajúcim sa trhom. HDP rozvíjajúcich sa trhov by sa mohol odteraz do roku 2025 zvýšiť 2,5-násobne, zatiaľ čo počet veľkých spoločností so sídlom v týchto regiónoch by sa mohol viac než strojnásobiť. Poprednými globálnymi firmami v mnohých

odvetviach by sa do roku 2025 mohli stať spoločnosti, o ktorých sme doteraz nepočuli – pričom niektoré budú pravdepodobne sídliť v mestách, ktoré dnes málokto vie ukázať na mape.

MGI CompanyScope sme premietli do Cityscope, do našej databázy svetových miest, čo nám dáva podrobný obraz o tom, kam veľké spoločnosti umiestňujú svoje ústredia a zahraničné dcéry. Ústredia sú mimoriadne zahustené. Top 20 hostiteľských miest je domovom asi tretiny centráľ všetkých veľkých spoločností a tvoria takmer polovicu úhrnných tržieb týchto spoločností. Len päť z týchto top 20 miest dnes leží v rozvíjajúcich sa regiónoch.

Mestá budúcnosti: São Paulo, Istanbul, Bandung...

To sa však tiež rýchlo mení. Očakáva sa napríklad, že počet centráľ veľkých spoločností v São Paule vzrastie do roku 2025 viac ako trojnásobne, zatiaľ čo v Pekingu a v Istanbuli by mohlo byť 2,5-krát viac firemných centráľ ako dnes. Odhadujeme, že asi 280 miest by mohlo byť po prvýkrát sídlami miliardových spoločností. Viac ako 150 takýchto miest bude zrejme v Číne. Ak sa pozrieme napríklad na telekomunikačné spoločnosti, indonézsky Bandung a vietnamský Hanoi sú už dnes hostiteľmi centráľ veľkých firiem, napriek skutočnosti, že ich HDP je relatívne malý – 6, resp. 12 miliárd dolárov.

Narastajúci globálny význam veľkých spoločností so sídlom v rozvíjajúcich sa krajinách sa odráža v tokoch priamych zahraničných investícií. Kým ešte v roku 2001 pochádzalo z krajín mimo OECD len 5 % PZI; do roku 2011 tento podiel vyletel na 21 %.

Pisatelia nekrológov za konjunktúru rozvíjajúcich sa trhov by sa nad týmito trendmi mali dôkladne zamyslieť. Nový druh nadnárodných firiem z rozvíjajúcich sa trhov diverzifikuje svoje tržby po celom svete. Ak sa rast v domovských krajinách týchto spoločností spomalí, budú diverzifikovať ešte dôraznejšie. Ich platformou je dnes globálna ekonomika.

Richard N. Cooper
profesor medzinárodnej ekonómie na
Harvardskej univerzite
Jaana Remes
McKinseyho Globálny Inštitút,
San Francisco
© Project Syndicate
Medzitulky redakcia

Stratení v transformácii

Aký naozaj je rastový potenciál rozvíjajúcich sa ekonomík?

Finančné trhy a médiá majú jedno spoločné: tendenciu prudko kolísať medzi nadšením a depresiou. Málokde je to také evidentné ako pri analýzach vyhliadok rozvíjajúcich sa ekonomík.

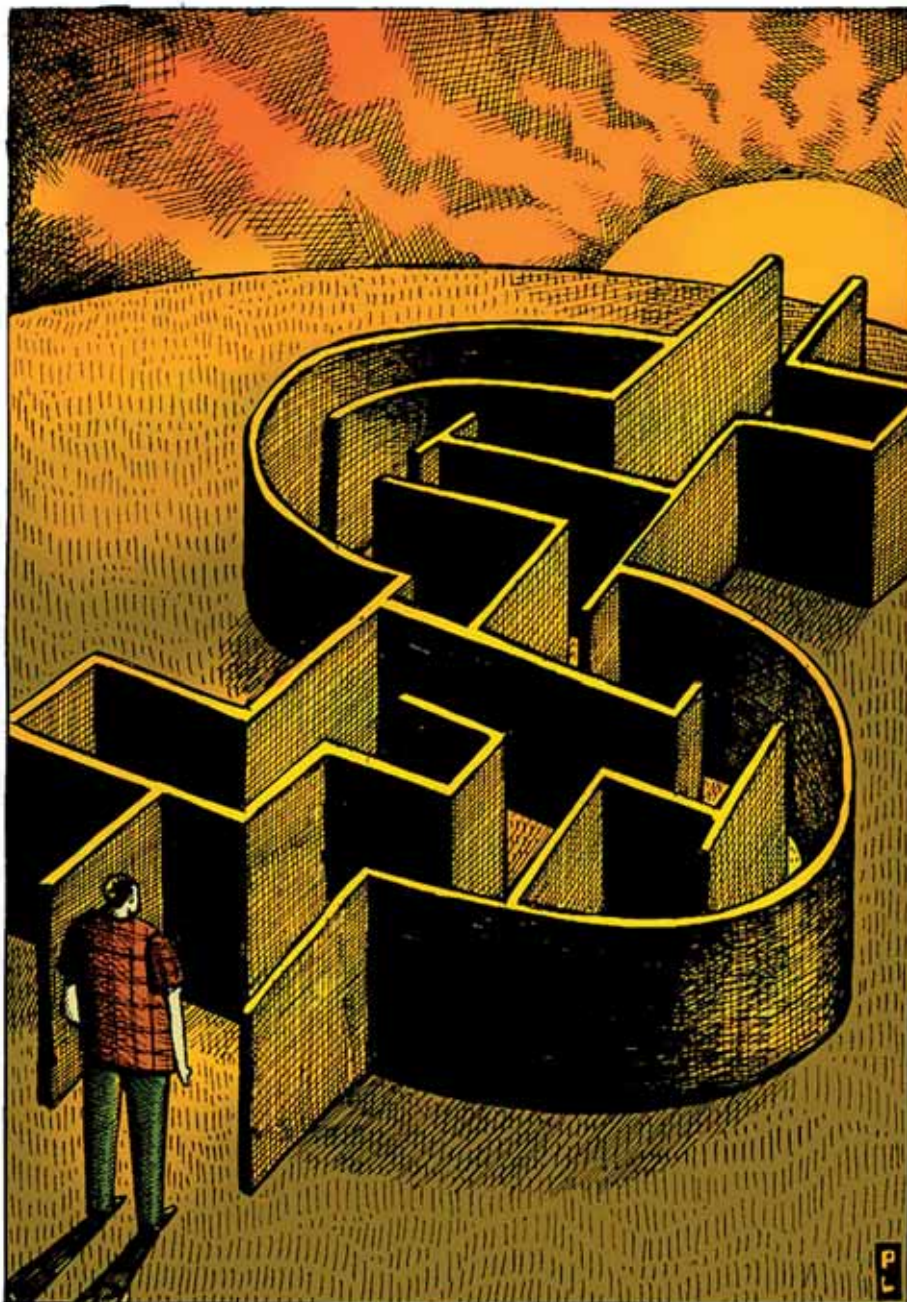
V priebehu uplynulých mesiacov nadšenie ohľadom ekonomickej odolnosti a rastového potenciálu rýchlo rastúcich krajín (označovaných aj BRICS), ktorý sa prejavil po roku 2008, ustúpilo pochmúrnym prognózam. V nich ekonómovia ako Ricardo Hausmann vyhlasovali, že „párty rozvíjajúcich sa trhov“ sa chýli ku koncu.

Čo sa vlastne udialo

Mnohí sú teraz presvedčení, že nedávne spomalenie rastu v rozvíjajúcich sa (emerging) ekonomikách nie je cyklické, ale že je odrazom základných štrukturálnych nedostatkov. Táto interpretácia je v rozpore s názormi tých (vrátane mňa), ktorí – ani nie tak dávno – očakávali prepnutie medzi motormi globálnej ekonomiky s tým, že autonómne zdroje rastu v rozvíjajúcich sa a rozvojových ekonomikách budú kompenzovať zaostávanie vyspelých ekonomík zápasiacich s ťažkosťami.

Motivácia rozvíjajúcich sa ekonomík transformovať modely rastu bola slabšia, ako sa očakávalo.

Treba povedať, že základný scenár pokrízového „nového normálu“ vždy znamenal pomalší globálny ekonomický rast v porovnaní s rozmachom pred rokom 2008. Vo veľkých vyspelých ekonomikách finančná kríza pred piatimi rokmi znamenala koniec dlhotrvajúceho obdobia domácej spotreby financovanej dlhom. Táto spotreba bola založená na predstave bohatstva, pochádzajúceho z neudržateľného nadhodnotenia cien aktív. Kríza teda viedla k súmraku čínskeho rastového modelu, ťahaného exportom, ktorý pomáhal udržiavať ceny komodít, a tým nafukovať rast HDP v rozvojových krajinách, ktoré ich vyvážajú.

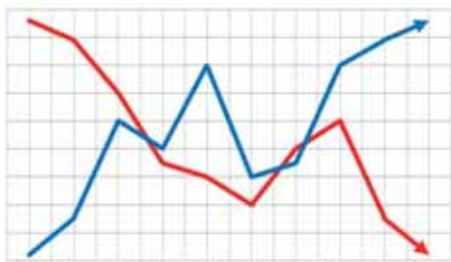
Ružové okuliare návratov do starých čias

Na pozadí týchto skutočností nemožno realisticky očakávať návrat k predkrízovým modelom rastu, a to ani vtedy, keď vyspelé ekonomiky ukončili proces znižovania zadlženosti a ozdravili svoje bilancie. Stále sa však akosi očakávalo, že ekonomické výsledky rozvojových krajín sa povznesú nad výkony rozvinutých krajín a budú hnacou silou globálneho outputu, a to vďaka objaveniu nových, relatívne autonómnych zdrojov rastu.

V súlade s týmto pohľadom by mali zdravé verejné a súkromné účtovné bilancie a existujúce

úzke profily v infraštruktúre poskytovať priestor na zvýšenie investícií a celkovej produktivity výrobných faktorov v mnohých rozvojových krajinách. Technologická konvergencia a transfer prebytku pracovnej sily do produktívnejších „obchodovateľných“ činností by mali pokračovať napriek anemickému (neduživému) rastu vyspelých ekonomík.

Súčasne s tým by mala rýchlo rastúca stredná trieda v rozvojových krajinách konštituovať nový zdroj dopytu. Tieto krajiny, ktorých podiel na celosvetovom HDP by mal rásť, by udržiavali úmerný dopyt po komoditách, čo by zabránilo návratu cien na nízke úrovne,

ktoré prevládali v osemdesiatych a deväťdesiatych rokoch.

Tento optimizmus posilňovalo zlepšenie kvality hospodárskej politiky rozvojových krajín v desaťročí predchádzajúcom globálnej finančnej kríze. Vylepšenia v tomto smere vychádzali aj zo širších možností, ktoré boli k dispozícii. Rozvíjajúce sa krajiny v tom čase uznali potrebu komplexnej rastovej stratégie, zahŕňajúcej ciele politiky a hlboké štrukturálne reformy.

Prečo sa rozvíjajúce sa trhy nerozvíjajú lepšie?

No v skutočnosti sa ukázalo, že nadšenci pre rozvíjajúce sa trhy podcenili prinajmenšom dva kritické faktory. Po prvé, motivácia rozvíjajúcich sa ekonomík transformovať svoje modely rastu bola slabšia, ako sa očakávalo. Globálne ekonomické prostredie – vyznačujúce sa veľkým množstvom likvidity a nízkymi úrokovými sadzbami (vyplyvajúcimi z nekonvenčnej menovej politiky vo vyspelých ekonomikách) – viedlo

väčšinu rozvíjajúcich sa ekonomík k využívaniu priestoru ich politik na posilnenie existujúcich zdrojov rastu skôr ako k rozvoju nových.

Prínosy z rastu sa zmenšili, zatiaľ čo nerovnováhy sa prehĺbili. Krajiny ako Rusko, India, Brazília, Južná Afrika a Turecko využili dostupný priestor na úverovú expanziu na podporu spotreby, avšak bez zodpovedajúceho zvýšenia investícií. Dlh nefinančného korporátneho sektora v Číne sa dramaticky zvýšil, čiastočne pre pochybné investície do nehnuteľností.

Kríza oslabil exportný rastový model Číny, ktorý dvíhal ceny komodít a príjmy rozvojových krajín.

Navyše, nič sa neurobilo vo vzťahu k očakávanému zníženiu príjmov z výhodných obchodných podmienok v krajinách bohatých na zdroje, ako sú Rusko, Brazília, Indonézia a Južná Afrika. Tieto čelia súčasne rastúcim mzdovým nákladom a limitom zásob nerastných zdrojov. Akútnu formu nadobudla fiskálna slabosť a krehkosť platobnej bilancie v Indii, Indonézii, Južnej Afrike a Turecku.

Druhým problémom s prognózami pre rozvíjajúce sa ekonomiky bola ich neschopnosť čeliť verve, s akou sa záujmové skupiny a ďalšie

politické sily bránili reformám. Táto vážna vec sa prehľadala, hoci ukazuje, aké nekonzistentné boli reformy v týchto krajinách pred rokom 2008. Veci nepomohol ani nevyhnutný časový posun medzi reformami a výsledkami.

Menové domino ako budíček pre politikov?

Ale aj tak: hoci vyhladky rozvíjajúcich sa ekonomík boli v dôsledku krízy jasne nafúknuté, čierne prognózy, často dominujúce titulkom, sú podobne prehnané. Stále existuje celý rad faktorov, naznačujúcich, že úloha rozvíjajúcich sa ekonomík vo svetovej ekonomike sa bude ďalej zväčšovať – aj keď nie tak rýchlo a dramaticky, ako sa myslelo pôvodne.

Toto leto už len návrh obratu menovej politiky v USA podnietil nárast výnosov z dlhopisov, čo vyvolalo výpredaje aktív vo viacerých veľkých rozvíjajúcich sa ekonomikách. Možnože táto skúsenosť posluží ako budíček pre lídrov týchto krajín. Iba rozpoznaním slabých miest starých vzorcov rastu a presadzovaním potrebných štrukturálnych reforiem môžu rozvíjajúce sa ekonomiky dosiahnuť silný, stabilný a udržateľný rast HDP a naplniť tak svoj potenciál hnacej sily globálnej ekonomiky.

Otaviano Canuto,

bývalý viceprezident Svetovej banky

© Project Syndicate

Ilustračný obrázok: Paul Lachine

MÁTE PRÁVO
NA DETAILS

NADČASOVO NA

WWW.TERAZ.sk

.tasr.

Priemyselná výroba – pilier ekonomického rastu

Dobrý daňový systém, voľný a spravodlivý obchod, rozvoj vzdelávania, energetická efektívnosť, technológie a inovácie – to sú faktory úspešnej stratégie modernej priemyselnej výroby.

Výrobný sektor zohráva zásadnú úlohu v globálnom ekonomickom raste a tvorbe pracovných miest v rozvíjajúcich sa ekonomikách i na vyspelých trhoch. Uvádza sa to v správe „Manufacturing for Growth – Strategies for Driving Growth and Employment“, ktorú vydalo Svetové ekonomické fórum (WEF) v spolupráci so spoločnosťou Deloitte Touche Tohmatsu.

Správa reflektuje širokú podporu zo strany podnikateľského sektora a vlády, ktorá je nevyhnutná (a v súčasnosti existuje) na vytvorenie progresívneho a inovatívneho prostredia pre priemyselnú výrobu.

„Priemyselná výroba pridáva hodnotu, keďže vytvára viac pracovných miest než akýkoľvek iný sektor, je hnacou silou inovácií naprieč všetkými segmentmi našej spoločnosti a prináša spotrebiteľské riešenia, z ktorých všetky sú kľúčom k dlhodobému udržateľnému ekonomickému rastu,“ povedal Andrew Liveris, výkonný riaditeľ Dow Chemical.

Čo stimuluje rast výrobných odvetví

Správa ponúka strategické odporúčania pre šesť štátov – Nemecko, Japonsko, USA, Brazíliu, Čínu a Indiu – na základe poznatkov z diskusií s viac ako 70 výkonnými riaditeľmi a ďalšími vedúcimi pracovníkmi, ako aj workshopov s lídrami z oblasti priemyslu, politiky a z akademickej obce.

Výroba vytvára pracovné miesta a je hnacou silou inovácií.

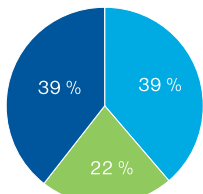
Odporúčania sa líšia v závislosti od priemyselnej odvetvy a špecifických podmienok danej krajiny. Na druhej strane, objavili sa viaceré spoločné a opakujúce sa témy, pokiaľ ide o názory na to, čo tvorí účinnú verejnú politiku, stimulujúcu rast výrobných odvetví. Sú to najmä konkurencieschopnosť, spravodlivosť, spolupráca zúčastnených strán, oprávnenosť inštitúcií, dôveryhodnosť a dôvera trhu, finančná obozretnosť a dôslednosť, stabilita a istota.

Podpora výrobného ekosystému

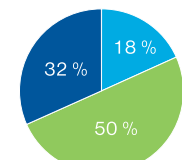
„Krajiny teraz rozmyšľajú strategickjšie o tom, ako rozvíjať integrované portfólio verejných politík, ktoré zvyšujú celkovú inovačnú schopnosť národa projektovať, vyvíjať a vyrábať širokú škálu sofistikovaných produktov. Teda takých,

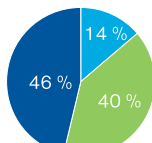
Vývoz priemyselných výrobkov

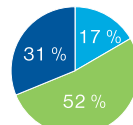
Čína
1 768,5 mld. USD (2011)
219,3 mld. USD (2000)

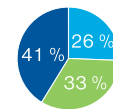
Nemecko
1 226,3 mld. USD (2011)
459,2 mld. USD (2000)

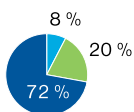
USA
952 mld. USD (2011)
644,6 mld. USD (2000)

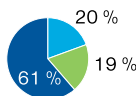
Japonsko
724,8 mld. USD (2011)
449,4 mld. USD (2000)

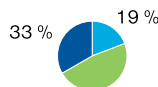
Južná Kórea
473,5 mld. USD (2011)
154,9 mld. USD (2000)

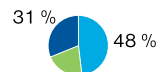
Singapur
279 mld. USD (2011)
117,5 mld. USD (2000)

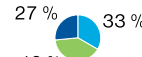
Taiwan
270,7 mld. USD (2011)
141,0 mld. USD (2000)

Kanada
202,3 mld. USD (2011)
175,4 mld. USD (2000)

India
151,7 mld. USD (2011)
26,0 mld. USD (2000)

Brazília
84,2 mld. USD (2011)
31,6 mld. USD (2000)

Vývoz vyrobeného tovaru, ktorého úroveň technológie a zručnosti je: ■ vysoká ■ stredná ■ nízka; resp. ide o tovar náročný na prácu a zdroje
Údaje v percentách sú za rok 2011. Zdroj: Deloitte Touche Tohmatsu

že inovácie pri vyrábaných produktoch a výrobných procesoch patria k najdôležitejším stimulátorom ekonomického rastu a prosperity.

Pracovná sila – výzva pre manažerov

Manažéri podnikov v rozvinutých aj v rozvíjajúcich sa ekonomikách v súčasnosti čelia obrovským výzvam, pokiaľ ide o pracovnú silu v priemyselnej výrobe. Oslovení vedúci pracovníci vo všeobecnosti vyjadrili obavy v súvislosti s identifikáciou, získavaním, zaškolením a udržiavaním najtalentovanejších pracovníkov. Opisovali

Dnešné výrobné reťazce sú globálne, silno prepojené a rýchlo sa menia.

problémy s vyhľadávaním nových schopných inžinierov, vrcholových supervízorov, technologicky zdatných výrobných robotníkov a talentovaných zlepšovateľov. Zdôraznili tiež potrebu užšej spolupráce medzi verejným a súkromným sektorom a univerzitami, národnými laboratóriami a inými neziskovými organizáciami pri vytváraní prostredia, v ktorom sa rodia talenty a inovácie. ➔

ktoré podporujú moderný výrobný ekosystém," povedal John Moavenzadeh, vedúci tímu pre priemyselnú mobilitu Svetového ekonomického fóra.

Globálne hodnotové reťazce projektovania a výroby sa stávajú čoraz zložitejšími. Preto vláda, odborové organizácie a akademická obec musia spolupracovať pri tvorbe strategických

rozhodnutí o tom, ako rozvíjať a udržiavať vedomosti a schopnosti potrebné na to, aby boli lídrami v modernej výrobnej ekonomike.

„Náš výskum zdôrazňuje, že dnešné výrobné hodnotové reťazce sú globálne, silno prepojené a rýchlo sa menia," povedal Craig Giffi, vedúci oddelenia pre spotrebné a priemyselné výrobky spoločnosti Deloitte. Poukázal na to,

Partner Vašich manažérskych rozhodnutí

- moderný, komfortný a aktualizovaný online systém pre užívateľov
- komplexný prehľad informácií o všetkých firmách a živnostníkoch
- údaje o viac ako 750 000 subjektoch z garantovaných zdrojov

- platobná disciplína
- konkurzy a záložné práva
- dáta z verejných aj súkromných registrov
- údaje z katastra nehnuteľností
- odvetvové analýzy a stredné hodnoty

- vlastnícke a organizačné štruktúry, grafy ich väzieb
- výber, export a monitoring dát podľa individuálnych požiadaviek

CRIBIS.sk
Univerzálny register

www.cribis.sk

Nemecko – silné vďaka priemyslu

Krajina, legendárna dosahovaním dokonalosti vo výrobe.

Od viacerých luxusných automobilových značiek až po dominanciu v oblasti „mechatroniky“ – fakt, že prémiová značka sa často spája s prívlastkom „Made in Germany“, má za následok všeobecné uznanie Nemecka ako jednej z najviac konkurencieschopných krajín. Na rozdiel od rozvíjajúcich sa ekonomík si Nemecko zvolilo odlišný prístup k udržaniu produkčnej výkonnosti. Dnes je v pozícii sily, zatiaľ čo väčšina eurozóny aj kontinentu sa nachádza v ekonomických turbulenciách. Nemecká cesta k prosperite počas uplynulej dekády viedla cez vývoj nových technológií a schopnosť udržať tempo inovácií využitím vysokokvalifikovanej pracovnej sily, ktorá je dobre zaplatená. Výsledkom sú ekonomické benefity pre krajinu, jej občanov aj firmy pôsobiace na trhu.

Líder v mechatronike

Špecifickým príkladom je vedúce postavenie Nemecka v mechatronike – multidisciplinárnej sfére vedy a inžinierstva, spájajúcej strojárstvo, elektroniku, teóriu riadenia a informatiku s cieľom vylepšiť a optimalizovať projektovanie a výrobu produktov. Prostredníctvom zamerania sa na túto oblasť a výsledného technologického pokroku Nemecko vytvorilo trvalo udržateľný dopyt po svojich výrobkoch na rozvinutých i rozvíjajúcich sa trhoch na celom svete. Skutočnosť je taká, že Nemecko je hneď po Číne najväčší exportér priemyselných výrobkov na svete.

Konkurencieschopnosť si treba strážiť

Aj keď je Nemecko na tom dobre, môžu sa objaviť nové výzvy, pre ktoré bude mať problém udržať si konkurenčnú výhodu. Niet pochýb o tom, že je lídrom v inovatívnosti a schopnosti rozvíjať kvality svojej pracovnej sily. Umožňujú to jeho silná infraštruktúra, kvalitný systém zdravotnej starostlivosti a ďalšie faktory.

Manažéri, ktorí boli oslovení v súvislosti so správou Svetového ekonomického fóra, však pomenovali aj celý rad problémov, ktoré by mohli v dlhodobom horizonte ohroziť konkurenčnú výhodu Nemecka. Tie sa skrývajú napríklad v oblasti energetiky a rastúcich mzdových a materiálnych nákladov.

WEF/MK

Bez talentov sa nedá inovovať

Táto obava o nájdenie a rozvoj ďalšej generácie vysokovýkonných talentov je rozhodujúca. Riaditelia firiem vnímajú talentom poháňané inovácie ako kľúčový katalyzátor konkurencieschopnosti a prosperity. V skutočnosti však existuje vnútorná väzba medzi talentami a inováciami a úspech každej výrobnjej ekonomiky v konečnom dôsledku závisí od kvality jej inovácií a zlepšovateľov. Zistilo sa, že firmám a krajinám sa darí najviac, keď sa ekosystémy výrobných inovácií vyvíjajú a dostávajú podporu, keď existuje uzavretý životný cyklus vývoja produktu a výskumné centrá a výrobné prevádzky sú umiestnené na jednom mieste. To vytvára „dôverné“ spojenie, pri ktorom sa darí kontinúálnej inovácii výrobkov a procesov.

Tieto ekosystémy podporujú inovačnú líniu, v rámci ktorej vznikajú zásadné objavy od základného po aplikovaný výskum, prenášané do pilotných fáz a potom naplno dotiahnuté na komerčné využitie. Kľúčovým základným prvkom v celom inovačnom ekosystéme a líniiach sú vysokovýkonné talenty prítomné vo všetkých fázach.

Kľúčovým prvkom v inovačnom procese sú produktívne talenty, a to vo všetkých jeho fázach.

Kvalita týchto špičkových talentov sa pestuje počas celej doby ich vzdelávania a kariéry – od základného primárneho a sekundárneho rozvoja po post-sekundárny a rozširovanie odborných znalostí. Prítom nemožno podceňiť

nevyhnutné základy ich vzdelávania, ktorých os tvoria veda, technika, inžinierstvo a matematika (anglická skratka STEM). Tie spolu s profesionálnym rozvojom v oblasti procesov sú kľúčovo dôležité pre budúcnosť priemyselnej výroby.

Inovačnú výkonnosť zvyšuje umiestnenie výskumu a výroby blízko seba.

Keďže inovácia je vedľajším produktom predstavivosti, všetky úrovne vzdelávania by mali inšpirovať predstavivosť. Mali by zahŕňať nové spôsoby kritického myslenia, riešenia problémov, ako aj podnikateľské akcenty a manažérske schopnosti.

Verejno-súkromné partnerstvo

Správa WEF uvádza príklady organizácií na báze verejno-súkromného partnerstva, ktoré boli zriadené na podporu spolupráce pri vedení talentových a inovačných programov vo výrobnom sektore. Ide napríklad o Fraunhoferov inštitút v Nemecku, Manufacturing Institute v USA či Innovative Network Corporation v Japonsku. Tieto organizácie majú spoločný okruh osvedčených postupov a prístup k spolupráci. Sú poháňané dopytom a rýchlo reagujú na špecifické potreby priemyslu a spoločnosti. Ponúkajú pridanú hodnotu, ktorá prekračuje obchodné bariéry; majú dlhodobý horizont a sú flexibilné pri meraní úspechu; snažia sa o financovanie nad rámec vládnych alebo verejných fondov a majú základnú štruktúrnu integritu.

WEF
Foto: TASR

Priemyselny park v Trnave: dobrá adresa pre dynamické firmy

Mestský priemyselny a technologický park Trnava – Trnava Industrial Park (TIP) má priam ideálnu polohu na okraji krajského mesta, blízko dopravných ťahov i fabriky PSA.

O rozvoji TIP a možnostiach, ktoré ponúka záujemcom a nájomcom, sme sa rozprávali s Ing. Vierou Vančovou, PhD., vedúcou odboru priemyselneho parku a inovačných procesov Mestského úradu Trnava.

• Aké zábery, dôvody a očakávania stáli za rozhodnutím zriadiť v Trnave priemyselno-technologický park?

Zámer vybudovať priemyselny park vznikol pretransformovaním pôvodného plánu mesta zriadiť podnikateľský inkubátor. Primárnym cieľom bola revitalizácia a modernizácia „hnedeého parku“ na Priemyselnej ulici v Trnave – areálu bývalých Technických služieb, za účelom vytvorenia priestorových možností na pôsobenie podnikateľských subjektov z oblasti ľahkej priemyselnej výroby, sofistikovaných technológií a vývoja, teda činností s vyššou pridanou hodnotou. Investorom a prevádzkovateľom parku je mesto Trnava. Celkový rozpočet projektu, ktorý sa realizoval v rokoch 2009 až 2012, predstavoval 10,3 milióna eur, z toho grant EÚ prostredníctvom OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast pokryl takmer 7 miliónov eur.

• Môžete priblížiť, aké možnosti a výhody ponúka priemyselny park?

Viera Vančová

V rámci celkovej plochy areálu s rozlohou 29 000 m² je momentálne k dispozícii okrem pôvodných objektov na podnikateľské účely i 7 500 m² nových podnikateľských priestorov vrátane novej výrobnéj haly s výmerou 2 500 m². Súčasťou rekonštrukcie a modernizácie areálu bolo vybudovanie hlavných objektov, ktorými sú:

- pavilón sofistikovanej výroby a pavilón výrobných buniek, určené pre inovatívne firmy,
- výrobo-technologický pavilón,
- skladový pavilón slúžiaci na skladové potreby firiem,
- skladovo-logistický pavilón.

Kompletnou modernizáciou prešli aj vnútroareálové komunikácie a inžinierske siete. Výsledkom je vysoká bezpečnosť, bezporuchovosť a komfort pre používateľov. Celý areál monitoruje kamerový systém a strážna služba. V administratívno-výrobných priestoroch je recepcná služba.

• Výhody nepochybne ponúkajú aj samotné mesto a región.

Áno, veľkou výhodou je poloha mesta, ktoré je vzdialené len približne 50 km od Bratislavy a 95 km od Viedne. Prechádza tadiaľto diaľnica aj hlavný železničný koridor Slovenska.

Z hľadiska ľudských zdrojov je významné, že v Trnave pôsobia až tri univerzity – Trnavská univerzita, Univerzita sv. Cyrila a Metoda a tiež Materiálovo-technologická fakulta STU. Na nich študuje približne 17 000 vysokoškolákov. Školy tu každoročne pripravujú pre trh práce absolventov stredných a vysokých škôl s vedomostnou skladbou s využitím v oblasti priemyslu, služieb, zdravotníctva, potravinárstva, školstva a ďalších odvetví.

• Ako hodnotíte doterajší záujem firiem o zriadenie prevádzky v priemyselnom parku?

Myslím si, že ak zohľadníme ekonomickú situáciu, môžeme byť v tomto smere celkom spokojní. Park je v súčasnosti, po roku a pol od jeho sprevádzkovania, obsadený na 50 %. Pôsobí tu viac ako 20 podnikateľských subjektov, ktoré sa zameriavajú najmä na aktivity v energetike, elektrotechnike, strojárstve, biotechnológiách a službách. Samozrejme, našim cieľom je dosiahnuť jeho obsadenosť minimálne na 80 %.

• Počítate v TIP aj s príchodom ďalších, nových aktivít?

Chceme, aby k nám prišli aj ďalšie spoločnosti z oblasti priemyselnej výroby a technológií, pre ktoré sú tu vytvorené, takpovediac, ideálne podmienky. No tým sa potenciál projektu nevyčerpáva. Očakávame, že v parku sa vytvorí aj zázemie na poskytovanie poradenských a konzultačných služieb na zvýšenie inovačného potenciálu malých a stredných podnikov v Trnave a Trnavskom samosprávnom kraji.

Prípravil: Juraj Filin

TIP MESTSKÝ PRIEMYSLELNÝ A TECHNOLOGICKÝ PARK TRNAVA INDUSTRIAL PARK

tip.trnava.sk

GOODWILL

17

Prináša 3D tlač novú éru priemyselnej výroby?

Neobyklá je predstava výroby bez výrobných nástrojov, montážnych liniek a prísunu súčiastok. Ale raz to tak asi bude.

Kto by si bol pomyslel, že moderná výroba sa dá uskutočňovať bez tovární? Výroba bola od čias priemyselnej revolúcie synonymom tovární, obrábacích strojov, výrobných liniek a úspor z veľkosériovej výroby. Je preto prekvapujúce premýšľať o výrobe bez výrobných nástrojov, montážnych liniek alebo zásobovacích reťazcov. S nástupom trojdimenzionálnych (3D) tlačových služieb sa to však javí ako realistický obraz budúcnosti.

Výroba bez hraníc

3D tlač pretvára vývoj a výrobu produktov a mení jednotlivcov, drobné podniky a firemné oddelenia na „tvorcov“. Správa spoločnosti CSC s názvom „3D Printing and the Future of Manufacturing“ (3D tlač a budúcnosť výroby) skúma možnosti 3D tlačových služieb a uvádza kritériá, na ktoré by sa mali spoločnosti pýtať, ak sa chcú pridať k tomuto trendu.

Pri výrobe pomocou 3D tlače odpadajú niektoré fázy náročné na kapitál, kapacity a priestor.

„Predstava do-it-yourself (urob si sám) výroby naozaj prichádza do popredia,“ hovorí Paul Gustafson, riaditeľ pre inovačné technológie spoločnosti CSC. „Podobne ako internet vyrovnal hraciu plochu, vyriešil problém dostupnosti a umožnil, aby mohol hrať každý, dnes sa to deje s priemyselnou výrobou,“ tvrdí.

3D tlač ako konkurenčná výhoda

Dnes si môžete vyrobiť súčiastky, prístroje a nástroje z rôznych materiálov priamo doma či na pracovisku. Pomocou počítača môžete jednoducho vytvoriť, upraviť alebo stiahnuť digitálny 3D model objektu. Kliknete na „tlačiť“ – rovnako ako keď tlačíte dokument – a sledujete, ako váš fyzický 3D objekt nadobúda tvar. Nie je to viac vecou sci-fi, 3D tlač je nová realita.

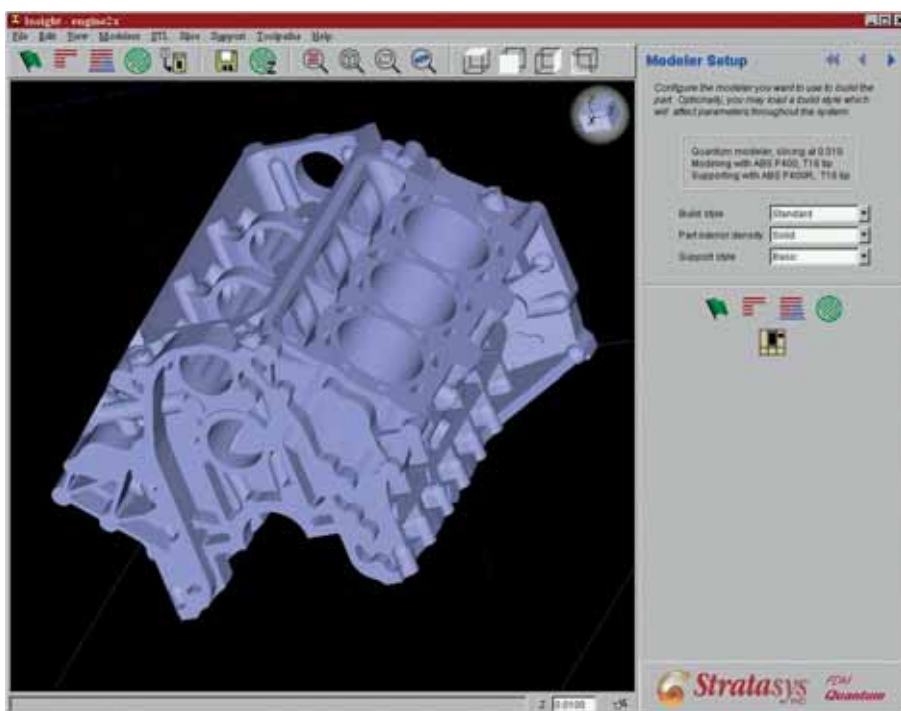
„Nepotrebuje už celý ten kapitál, ktorý sa podieľa na vytvorení vecí. Teraz máte možnosť urobiť si to sami v malom, dokonca ako hobby,“ vysvetľuje P. Gustafson. Ak vieme aplikovať 3D tlač na rôzne materiály, počnúc čokoládou až po betón, potom by firmy mali pochopiť aj to, ako môžu využiť výrobu pomocou 3D tlače ako svoju konkurenčnú výhodu – skôr ako to urobia ich konkurenti.

Tretia priemyselná revolúcia?

Táto nová realita je vzrušujúca, ale kladie zároveň vážne otázky do budúcnosti, týkajúce sa toho, ako vyrábame výrobky. Fabriky nezmiznú, ale tvár výrobných odvetví sa bude meniť, nakoľko sa objavia noví účastníci, nové výrobky a nové materiály. Súčasne niektoré dnes kľúčové procesy, ako napríklad distribúcia, už nemusia byť potrebné.

Dnešní spotrebiteľia volajú po výrobkoch a službách, prispôbených ich požiadavkám, a po ich rýchlym dodaní. Prispôbovanie výrobkov a služieb požiadavkám zákazníkov a bezprostrednosť – práve tu, práve teraz – nie sú pri tradičných výrobných procesoch hospodárne. Procesy sú totiž optimalizované pre veľké objemy konzistentnej výroby vo vzdialenom závode. 3D tlač mení kalkuláciu výroby optimalizáciou pre jednu dávku. 3D tlačiarne sa používajú na hospodárne vytvorenie prispôbených,

zdokonalených a niekedy dokonca konvenčne nevyrobiteľných výrobkov na mieste, kde sa budú používať. Jediná tlačiareň dokáže vyrobiť širokú škálu výrobkov, niekedy dokonca už skompletizovaných. Je to továreň bez výrobných haly. Vytvorila platformu pre inovácie, ktorá umožňuje výrobe prosperovať v neobyklých oblastiach. Podnecuje tiež zrod novej generácie „do-it-yourself“ (DIY) výrobcov. Noví hráči svojimi inovatívnymi procesmi a technológiami

narušia výrobu, ako ju poznáme. Magazín The Economist nazýva 3D tlač treťou priemyselnou revolúciou – po mechanizácii v 19. storočí a veľkovýrobe na bežiacom páse v 20. storočí.

Výroba v netradičnom prostredí

3D tlač je tu už pár desaťročí; bola známa aj ako aditívna výroba (vytváranie objektu postupným pridávaním vrstiev). Čo je nové, je to, že 3D tlač sa dostala do cenových relácií, prijateľných pre zákazníka. Zároveň nové materiály a metódy prinášajú nové možnosti – a internet to všetko prepája.

„Technológia sa vyvinula do bodu, keď znova prehodnocujeme priemysel,“ hovorí P. Gustafson. Podľa neho ďalšia priemyselná revolúcia otvára výrobu celému svetu a každý sa môže zapojiť. „Táto myšlienka demokratizácie nebude príliš odlišná od cesty, ktorú prekonal počítač – od malého počtu veľkých centralizovaných sálových počítačov k niečomu, čo si môžeme vziať do ruky.“

3D tlač ako desktopová výrobná technológia sa dá využívať doma, v kancelárii, nemocnici či v škole. Prináša výrobu k „nevýrobcom“ – tak, ako osobné počítače priniesli prácu s počítačom do predtým netradičných prostredí.

Uplatnenie v náročných segmentoch

3D tlač, dlho používaná najmä na rýchle vytvorenie prototypov, dnes nachádza uplatnenie v celom rade priemyselných odvetví vrátane letectva a obrany, automobilového priemyslu a zdravotníctva.

Keďže sa zdokonalila presnosť a zväčšili rozmery tlačných objektov, 3D tlačové služby sa používajú na vytvorenie takých vecí ako topografické modely, dielce do ľahších lietadiel, aerodynamické karosérie alebo protetické pomôcky vyrobené na mieru. V budúcnosti si pomocou tejto technológie napríklad vojaci budú môcť vyrobiť náhradné diely priamo na bojisku a nebudú musieť čakať na ich dodanie z obmedzených zásob cez logistické reťazce.

Ako rýchlo bude postupovať technologický prevrat

3D tlač je klasickou disruptívnou (prevratnou, meniacou odvetvie) technológiou. Je jednoduchšia, lacnejšia, zaberá menej priestoru a jej používanie je komfortnejšie ako používanie konvenčných výrobných technológií.

Firmy by mali skúmať, či môžu použitím 3D technológie získať konkurenčnú výhodu.

Súčasná úroveň 3D tlače je už dosť dobrá na to, aby slúžila trhom, ktoré predtým vôbec nemali výrobné kapacity (napr. malé nevýrobné firmy, nemocnice, školy, domáci majstri). Neočakáva sa však, že by táto technológia v najbližších rokoch začala prekvitať v okruhu tradičnej výroby. Je teda nepravdepodobné, že by sa tak skoro mohli vyrábať celé dopravné lietadlá pomocou 3D tlače. Tradiční výrobcovia sa však

musia mať na pozore. Existuje totiž veľa príkladov „dosť dobrých“ technológií, ktoré v konečnom dôsledku otočili hore nohami a ovládli celé odvetvie – vrátane tranzistorových prijímačov a osobných počítačov. Všetky disruptívne technológie začali ako okrajové a skončili ako dominantné pre svoju dobu.

„Tu však nejde len o zmenu spôsobu, akým vyrábame a získavame produkt. Ide o to, že budeme schopní vytvoriť úplne nové produkty s úplne novými vlastnosťami. Také, ktorých výrobu staré metódy neumožňovali,“ hovorí P. Gustafson. „A potom, keď už budeme mať k dispozícii nové produkty a nové vlastnosti, zmeníme tiež spôsob, akým funguje podnikanie.“ Keď sa 3D tlač začne presadzovať na určitých stupňoch zásobovacích reťazcov, bude podľa neho možné očakávať revolučné zmeny v celom komplexe procesov výroby a obchodu.

CSC

Foto: Stratasys

Vo vývoji je už aj 4D tlač

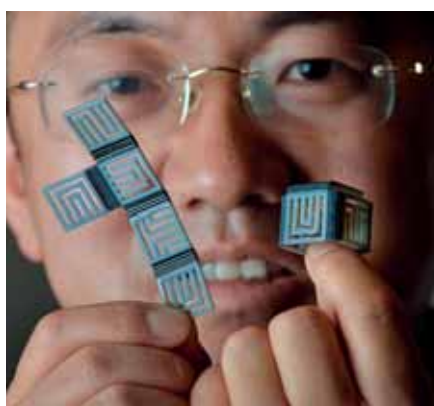
Technika tlače 4D sa úspešne rozvíja vďaka tvarovej pamäti polymérov.

Ešte sme nestihli naplno akceptovať 3D tlačiarne a na svete je už informácia o ešte pokročilejšej technológii. Výskumníci z University of Colorado pracujú a úspešne rozvíjajú techniku tlače, ktorú označujú ako 4D. Otvára vzrušujúce možnosti využitia adaptívnych kompozitných materiálov v oblasti výroby, obalov a biomedicínskych aplikácií.

Vlákná, ktoré pracujú

Vedecký tím, ktorý vedie H. Jerry Qi, docent strojárskoho inžinierstva na University of Colorado, v spolupráci s Martinom L. Dunnom z Univerzity technológie a dizajnu v Singapure, testoval metódu tlače predmetov, ktoré by mohli

po vyhotovení zmeniť svoj tvar do novej podoby. Do kompozitných materiálov používaných v tradičnej 3D tlači výskumníci zapracovali polymérové vlákna, ktoré majú tvarovú pamäť. Výsledkom ich použitia je, že napríklad po vytlačení zostavy šiestich spojených štvorcov sa temer plochý objekt sám poskladá a vytvorí kocku. Povedané ústami Martina L. Dunna: „Počiatočná konfigurácia sa vytvorí 3D tlačou a potom naprogramovaná činnosť vlákien s tvarovou pamäťou vytvorí časovo závislú konfiguráciu, teda aspekt 4D.“

Inteligentné materiály

Nejde o prvý prípad, keď sa objavila myšlienka tlače 4D. Svoj koncept už v apríli tohto roka predstavil Massachusettský technologický inštitút – tenký plast potiahnutý vrstvou „inteligentného“ materiálu, ktorý dokázal svoj cieľový tvar zostaviť po ponorení do vody.

Tím v Colorade je však ďalej a dokáže vytvoriť už niekoľko zložitejších objektov.

Umenie práce s polymérovými vláknami spočíva najmä v navrhnutí ich správnej architektúry, polohy, orientácie a zohľadnení ďalších kľúčových faktorov tak, aby sa dosiahlo vykonanie potrebných pohybov na zloženie do želaného tvaru. Technológia sľubuje zaujímavé možnosti pre celý rad aplikácií. Americká armáda dúfa, že výskum 4D tlače povedie k výrobe materiálov, ktoré umožnia napríklad meniť tvar auta. Iné materiály by mohli modifikovať štruktúru tkaniny na uniforme tak, že bude podľa potreby meniť kamufláž.

ZH

Stavebné sporenie na Slovensku opäť akcelerauje

V novembri a decembri sa už tradične očakáva nárast objemu vkladov do stavebného sporenia.

Stavebné sporenie slovenská verejnosť stále vníma ako jednu z výhodných možností na zabezpečenie bývania. Podľa prieskumu agentúry GfK mu u nás patrí druhá priečka v rebríčku najčastejších foriem odkladania si peňazí do budúcnosti po životnom poistení. Z objemu vkladov do stavebného sporenia za prvé tri štvrtroky 2013 je pritom zrejmé, že Slováci si odkladajú čoraz vyššie čiastky peňazí a na bývanie sporia intenzívnejšie ako v minulosti. Zodpovedajú tomu aj výsledky v objeme vkladov za tri štvrtroky tohto roka.

Po poklese skok nahor

Od januára do konca septembra vložili slovenskí klienti na svoje účty stavebného sporenia dovedna 285,8 milióna eur, kým vlani za rovnaké obdobie to bolo 257,9 milióna eur a v roku 2011: 288,9 milióna eur.

Štátna prémie – maximálne 66,39 € pri 6-ročnom sporení môže zhodnotenie vkladov dosiahnuť v priemere až 5,65 % p. a.

V medziročnom porovnaní to teda v minulom roku predstavovalo pokles asi o 11 %, v tomto roku oproti vlaňajšku zase ide o nárast asi o 10 %. Slováci sa tak opäť vracajú k trendu intenzívnejšieho odkladania si peňazí na bývanie a rovnako tiež odkladania si vyšších súm. Najväčšia stavebná sporiteľňa na našom trhu, PSS, očakáva akcelerujúci rast objemu vkladov až do konca roka, pričom najvyšší nárast možno predpokladať už tradične v novembri a decembri. Vlani iba v decembri vložili klienti na účty stavebného sporenia 86 miliónov eur a v roku 2011 to bolo 82,17 milióna eur.

Ako funguje stavebné sporenie

Uvedené čísla dokazujú, že stavebné sporenie je obľúbený produkt, ktorý prináša klientom zrozumiteľné výhody. Jednou z nich je aj

nenávratná štátna prémie, ktorá je pre sporiteľa čistým bonusom.

Zopakujme si, že pri zakladaní stavebného sporenia si sporiteľ stanoví cieľovú sumu. Ide o sumu peňazí, ktoré chce získať stavebným sporením, či už na zlepšenie bývania alebo – po

Klienti prichádzajú s jednorazovým vkladom najčastejšie koncom roka.

šiestich rokoch sporenia – aj na čokoľvek iné. Cieľovú sumu tvoria vklady stavebného sporiteľa, štátna prémie, úroky a stavebný úver. Okrem cieľovej sumy sa v zmluve o stavebnom sporení určí tarifa, ktorá má vplyv na výšku mesačných vkladov, rýchlosť pridelenia cieľovej sumy a po pridelení stavebného úveru aj na výšku jeho splátok a dobu splácania.

Podmienkou získania stavebného úveru (jeho výška predstavuje rozdiel medzi cieľovou a nasparenou sumou) je minimálna doba sporenia dva roky. Ak sporiteľ potrebuje finančné prostriedky skôr, môže požiadať o medziúver.

Pri vkladani prostriedkov do stavebného sporenia sa odporúča pravidelné mesačné sporenie, možné je však aj nepravidelné sporenie alebo jednorazový vklad. Ten vkladajú klienti najčastejšie koncom roka, a preto sa očakáva nárast celkového objemu vkladov do stavebného sporenia aj v tomto roku už tradične v novembri a decembri.

Štátna prémie a úrok výrazne zhodnocujú vklady

Štátna prémie je v tomto roku vo výške 11,5 % z vkladov, maximálne však 66,39 €. Pripisuje sa raz ročne, spolu s úrokmi. Tie sa počítajú z vkladov aj z pripisanej štátnej prémie. Výška úrokov z vkladov môže predstavovať až 2 % p. a. Počas šiestich rokov sporenia môžu štátna prémie a úroky dovedna priniesť zhodnotenie vkladov až o 5,65 % ročne (pred zdanením), teda podstatne vyššie ako bežné vkladové produkty.

Stavebné sporenie aj pre deti a seniorov

Na trhu sú aj osobitné programy stavebného sporenia určené pre deti a seniorov. Pri stavebnom sporení pre deti a mladých ľudí do 18 rokov sú nižšie mesačné vklady aj cieľová suma a navyše sa stavebná sporiteľňa zaväzuje sama pokračovať v splácaní v prípade úmrtia niektorého z rodičov.

Seniori (nad 55 rokov), ktorí si založia stavebné sporenie, zase môžu svoje nasparené prostriedky postupne čerpať vo forme dodatočnej renty. Tá sa môže stať ich ďalším príjmom popri klasickom dôchodku.

TA/JF

Obrázky: SXC, HH

Stavebné sporenie uľahčuje klientom cestu k bývaniu na úrovni.

Urobte si Vianoce v Prvej stavebnej sporiteľni

Najväčšia stavebná sporiteľňa na Slovensku priniesla v tomto roku niekoľko zaujímavých noviniek.

Viac sa dozviete z rozhovoru s Ing. Imrichom Bérešom, predsedom predstavenstva Prvej stavebnej sporiteľne.

• **Akých bolo uplynulých 12 mesiacov?**

Upravili sme podmienky stavebného sporenia tak, že teraz sú pre klienta výhodnejšie ako vlani. Rodičia môžu uzatvoriť zmluvu o stavebnom sporení pre svoje dieťa do 3 mesiacov po jeho narodení úplne zadarmo. Úrokové sadzby niektorých úverov sme znížili až o takmer celé jedno percento.

Náš úver do 40-tisíc € bez založenia nehnuteľnosti je na slovenskom trhu financovania bývania bezkonkurenčný. A popri poistení života, bytu alebo domu či zariadenia v ňom sme začali sprostredkovať tiež pohrebné poistenie.

• **Stavebné sporenie v PSS, a. s., je už viac ako 20 rokov zaujímavé svojou stabilitou, bezpečnosťou a garanciou výhod. Platí to aj naďalej?**

Samozrejme. Úrokové sadzby garantujeme počas celej doby sporenia i splácania stavebného úveru. Vklady stavebných sporiteľov sú zo zákona chránené až do výšky 100-tisíc €. Systém stavebného sporenia bez otrasov a strát zvládol aj svetovú krízu. To sú hlavné dôvody, prečo PSS, a. s., obhájila minuloročnú 3. pozíciu v ankete Banka roka 2013.

• **Poradte – čo by mali urobiť stavební sporitelia, aby mohli mať bohaté Vianoce aj v tomto roku?**

Ing. Imrich Béreš

Predpokladom je nezabudnúť vložiť prostriedky na účet stavebného sporenia. Na získanie štátnej prémie v maximálnej výške 66,39 € ročne je potrebné, aby súčet vkladov počas tohto roka dosiahol aspoň 577,30 €. Odmenou pre stavebného sporiteľa je bezkonkurenčné zhodnotenie financií a priblíženie sa k splneniu podmienok na získanie stavebného úveru s nízkym a nemenným úrokom.

PR

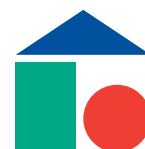
DARUJTE SI ŠTÁTNU PRÉMIU
AŽ 66,39 €

DO 31. DECEMBRA

Vaše Vianoce budú ešte bohatšie aj vďaka štátnej prémii. Pre každého až do výšky 66,39 €.

Infolinka: 02/58 55 58 55

www.pss.sk

PRVÁ STAVEBNÁ
SPORITEĽŇA

Životné poistenie – zodpovednosť voči sebe i druhým

Nepodceňujte vplyv rizík, ktoré môžu hroziť vášmu zdraviu – zabezpečte sa pre prípad vynúteného obmedzenia vašich aktivít.

Životné poistenie sa, vzhľadom na vývoj ekonomiky, sociálnej oblasti, zdravotníctva a ostatných odvetví spoločnosti, dostalo za posledné roky do úplne inej roviny, ako bolo v minulosti. Postupne prestalo byť otázkou konkrétneho produktu prezentovaného značkou poisťovne alebo otázkou ceny, ktorú je človek za daný

Poistenie sa stalo súčasťou prevzatia komplexnej zodpovednosti človeka za svoju budúcnosť.

produkt ochotný platiť. Dovolím si povedať, že prestalo byť aj problémom vyriešenia jednej z foriem ochrany. Životné poistenie sa stalo súčasťou komplexnej problematiky prevzatia zodpovednosti človeka za svoju budúcnosť.

Ušite si poistenie na mieru, nechajte si poradiť

Modulárne produkty väčšiny poisťovní umožňujú reagovať na konkrétne potreby a priority

klienta. Samotné nastavenie parametrov si dnes vyžaduje odbornú konzultáciu a skúbenie s ostatnými finančnými záväzkami klienta tak, aby tvorili organický celok a nastavilo sa komplexné riešenie zabezpečenia a ochrany konkrétneho

Dnes sa nemôžeme spoliehať na zdravotné, sociálne a dôchodkové zabezpečenie tak ako v minulosti.

človeka. A to vrátane ochrany zdravotnej, sociálnej aj dôchodkovej, na ktoré sa už nemôžeme spoliehať tak, ako na to boli zvyknutí naši rodičia či starí rodičia. Ako sa hovorí – pomôž si sám... Toto všetko sú príčiny, pre ktoré rastie nielen potreba uzavretia životného poistenia, ale aj jeho správnej voľby. To, či si zvolíš rizikové poistenie alebo poistenie aj so sporivou zložkou, je na dlhšiu diskusiu a závisí to najmä od preferencii klienta – ale v každom prípade tu táto potreba je. Našťastie, vždy existujú cesty, ako skĺbiť všetky záväzky klienta a ako mu finančne pomôcť – a najmä, ako ho zabezpečiť. Existuje množstvo klientov, ktorí životné poistenie sprvoti považovali „iba“ za doplnok niečoho, no v konečnom dôsledku, pri pracovných či dlhšie trvajúcich zdravotných problémoch, sa toto poistenie stalo nie doplnkom, ale oporou, ktorá im veľmi pomohla. V dnešnej dobe, keď

sa nemožno spoľahnúť na benefity, na ktoré platíme štátu rozličné dane a poplatky, je naozaj potrebné mať „zadné dvierka“, poisťku – teda poistenie.

Stávame sa zodpovednejšími

Našťastie, možno konštatovať, že čoraz viac nás z vyššie menovaných dôvodov začína vnímať riziká z celkom iného uhla pohľadu. Viac ako predtým uvažujeme o riešeniach, ktoré by nám dokázali zabezpečiť stabilitu a istotu. Človek všeobecne lipne na istotách. Reálny pohľad na to, ako v našom systéme prestali byť „garantované“, spôsobuje postupný prechod od prekvapenia a šoku k zamysleniu sa a hľadaniu riešeni, ktoré sú akceptovateľné a prinášajú úžitok. Ide o zásadnú zmenu spôsobu uvažovania o vlastných financiách.

Bohužiaľ, aj v dôsledku skúseností s menej profesionálnymi „obchodníkmi s poistením“ má časť ľudí z poistenia ešte stále obavy. A to ani nie tak zo samotného poistenia, ako skôr z (ne) orientácie sa v jednotlivých produktoch. Obávajú sa oslovíť kvalifikovaných poradcov.

Nerezignujte na svoje zabezpečenie, ak ste hneď nemali šťastie na dobrého poradcu – hľadajte ďalej.

Mám k tomu jedinou výzvu: nebojte sa! Predsa fakt, že ste voľakedy natrafili na poradcu, ktorý nespĺňal vaše predstavy, neznamená, že by ste sa mali vzdať zabezpečenia svojej budúcnosti. Stavte na referencie, na skúsenosti tej-ktorej poradenskej spoločnosti a využite ich služby. Sú tu na to, aby pomáhali a naučili klientov nielen zorientovať sa v produktoch, ale aj im pomohli vytvoriť ten správny, pre nich konkrétne personalizovaný a čo najvýhodnejší model poistenia. Pre správnu poradenskú spoločnosť je totiž človek stredobodom záujmu. A nielen jeho príjmy, výdavky a prípadné riziká, ale najmä jeho očakávania, sny, túžby a vízie do jeho budúcich rokov.

Tí, ktorí tak ešte neurobili, by si teda možno mohli dať ako záväzok na rok 2014 väčšiu zodpovednosť voči sebe samým a voči svojej rodine. Nejednému klientovi sa už nie raz potvrdilo to staré známe: človek nikdy nevie.

Roman Bederka, Loyalters, a. s.
Foto: TASR

... pretože nikdy neviete, kedy to príde, a vy chcete, aby vám zostala nejaká budúcnosť.

Skutočný darček pre motoristov len od Allianz – SP

Dobrá správa pre motoristov: amortizácia (niekde) už končí

Najväčšia slovenská poisťovňa je lídrom nielen svojím podielom na trhu, ale aj atraktivitou poistných produktov. Rozprávali sme sa s Pavlom Pitoňákom, členom predstavenstva a viceprezidentom Allianz – Slovenskej poisťovne.

- **Od minulého roka funguje proces likvidácie poistných udalostí pri škodách z povinného zmluvného poistenia, ktoré bolo uzavreté v Allianz – Slovenskej poisťovni, formou krycieho listu. Môžete objasniť význam tohto kroku?**

Prakticky to znamená, že majiteľ vozidla poškodeného pri dopravnej nehode, ktorú zavinielo vozidlo poistené v Allianz – Slovenskej poisťovni, môže – ak sa tak rozhodne – využiť služby niektorého zo zmluvných servisov poisťovne, zrealizovať prostredníctvom neho opravu vozidla a požiadať o vystavenie krycieho listu našou poisťovňou. Ak sú splnené právne podmienky pre poskytnutie poistného plnenia, potom preňho poisťovňa vystaví krycí list. Ten je pre servis garanciou úhrady nákladov na opravu až do výšky nároku na odškodnenie – t. j. skutočnej škody z PZP vozidla poisteného u nás.

- **Pre motoristov však obvykle predstavuje problém práve uznanie výšky škody a oprávnených nákladov na opravu.**

Nové pravidlá, ktoré v Allianz – Slovenskej poisťovni platia od 1. decembra tohto roka, prinášajú stotožnenie poskytnutého odškodnenia s primeranými nákladmi na opravu po poistnej udalosti. Poisťovňa poukáže na účet servisu aj sumu navyše oproti sume, ktorá by bola uznaná predtým.

To znamená, že poškodený sa nemusí podieľať na uhradení nákladov za opravu ani jedným eurom. Allianz – SP tak vlastne chráni svojich klientov, ktorí si u nej dojednali povinné zmluvné poistenie, v prípade, ak spôsobili škodu – pretože za nich uhradí poškodenému kompletne vynaložené náklady na opravu.

Pavol Pitoňák

- **Fakticky to znamená, že Allianz – Slovenská poisťovňa jednostranne zrušila medzi motoristami veľmi nepopulárnu amortizáciu vozidiel a ich dielcov. Je to tak?**

Od 1. decembra 2013 Allianz – Slovenská poisťovňa neuplatňuje ako jediná poisťovňa na Slovensku pri likvidácii poistných udalostí z PZP zhodnotenie, čiže amortizáciu pri výpočte náhrady škody na motorových vozidlách poškodených. Ako je známe, k zhodnoteniu vozidla najčastejšie dochádzalo v dôsledku použitia nových dielcov pri oprave staršieho vozidla.

- **Čo viedlo našu najväčšiu poisťovňu k tomuto rozhodnutiu, ktoré bude mať nepochybne veľký význam pre celý poistný trh?**

Bolo to niekoľko faktorov. Allianz – Slovenská poisťovňa pristúpila k uvedenému kroku vzhľadom na zmeny v oblasti odškodňovania poškodených pri dopravných nehodách na Slovensku, vývoja životnosti a spoľahlivosti používaných vozidiel a zmien v technológii opráv vozidiel. Úlohu tu zohral aj spomínaný fakt, že Allianz – Slovenská poisťovňa minulý rok

zaviedla do praxe proces likvidácie poistných udalostí z PZP formou krycieho listu.

Ak to môžem zhrnúť; dá sa konštatovať, že Allianz – SP opäť vyšla v ústrety klientom, pretože im ušetrí peniaze a s maximálnou starostlivosťou a bez prieťahov za nich vyrieši nároky poškodeného pri dopravnej nehode.

- **Povinným zmluvným poistením sa problematika poistenia motorových vozidiel nevyčerpáva. Máte aj nejaké ďalšie novinky?**

V rámci trendu čoraz lepšieho prispôsobovania sa potrebám klientov sme od 1. novembra 2013 prišli s novinkou v havarijnom poistení, ktorá znamená zjednodušenie a sprehľadnenie produktovej ponuky. Poistenie Moje auto KASKO si klient môže vyskladať tak, aby zohľadňovalo všetky jeho špecifické potreby a nároky. Na výber má štyri moduly poistného krytia a k nim širokú škálu pripoistení.

Zrušením amortizácie v PZP Allianz – SP chráni aj tých svojich klientov, ktorí spôsobili škodu.

Moje auto KASKO určite splní požiadavky všetkých motoristov – od tých, ktorí nechcú mať žiadne starosti a rozhodnú sa pre komplexné poistenie, po tých, ktorí si zvolia základné krytie. Medzi týmito mantinelmi je veľa motoristov, ktorí si vďaka prepracovanému systému modulov a pripoistení môžu zvoliť variant, ktorý im najlepšie vyhovuje. Potom majú vo svojich rukách aj výslednú cenu poistenia.

Pripravila Valéria Nagyová

Moduly poistenia Moje auto KASKO

BASIC	Havária krytá systémom PZP, živel, poškodenie hlodavcom, oprava čelného skla.
BASIC+	Ako BASIC a navyše: odcudzenie časti a celého vozidla, vandalizmus.
OPTIMAL	Celé riziko havárie, živel, poškodenie hlodavcom, výmena čelného skla.
OPTIMAL+	Ako OPTIMAL a navyše: odcudzenie časti a celého vozidla, vandalizmus.
Pripoistenia	<ul style="list-style-type: none"> • zrážky so zvieratám • čelného skla • finančnej straty • náhradného vozidla • batožiny • nadštandardnej výbavy • pri pracovnej činnosti • úrazu osôb vo vozidle

Pri tvorbe investičného portfólia zohľadnite svoj ľudský kapitál

Zvážte svoje schopnosti, zručnosti a stabilitu svojich príjmov

Existujú teórie, ktoré hovoria, že človek by mal investovať podľa toho, aký charakter má jeho (individuálny) ľudský kapitál.

Ľudský kapitál sú všetky získané zručnosti, schopnosti a vedomosti, ktoré majú vplyv na ekonomickú aktivitu jednotlivca. Vo finančnom vyjadrení predstavuje hodnotu všetkých očakávaných výplat, miezd či bonusov, teda aktívne generovaných vlastných príjmov.

Ľudský kapitál dosahuje maximálnu hodnotu v čase, keď človek vyštuduje a získa prvé pracovné skúsenosti. Vtedy je však jeho finančný kapitál obyčajne veľmi malý. S blížiacim sa dôchodkom ľudský kapitál klesá a, naopak, rastie veľkosť finančného kapitálu človeka.

Investičnému poradcovi pri tvorbe portfólia pre konkrétneho klienta môže významne pomôcť, keď zohľadní, aký charakter má jeho ľudský kapitál vlastne má. Aj ten má totiž svoje riziká a výnosové charakteristiky.

Máte akciový alebo dlhopisový charakter?

Podobne ako rozdeľujeme investovanie do akcií a dlhopisov, tak môžeme aj ľudský kapitál podľa určitých základných charakteristík rozdeliť na dve základné skupiny a považovať ho za buď akciový, alebo dlhopisový.

Akciový, a teda rizikovejší charakter má ľudský kapitál vtedy, ak je profesia daného človeka výrazne závislá od toho, ako sa darí jeho firme, odvetviu či celej ekonomike. Jeho mzda má vyššiu variabilitu vďaka tomu, že jeho príjem je naviazaný na bonusy závislé od vývoja tržieb, zisku, podielu na trhu a iných ukazovateľov.

Dlhopisový charakter má ľudský kapitál vtedy, keď je jeho príjem skôr fixný a relatívne istý. Príkladom sú ľudia pracujúci v štátnej správe, školstve, zdravotníctve a podobne.

Človek s ľudským kapitálom, ktorý má dlhopisový charakter, by mal svoj finančný kapitál investovať čo najviac do aktív akciového charakteru, aby sa dosiahla rovnováha. Naopak, ľudia, ktorí majú svoj ľudský kapitál orientovaný akciový, by mali investovať dlhopisovým, resp. menej rizikovým spôsobom.

Ak je teda ľudský kapitál klienta orientovaný akciový, nemal by klient takýmto spôsobom investovať aj svoj finančný kapitál. Ak si, navyše, vyberie do portfólia akcie spoločnosti, pre ktorú pracuje, podstupuje vysoké riziko. Keď sa totiž prestane jeho zamestnávateľovi darí, ide „dolu vodou“ jeho finančný kapitál a súčasne s tým môže na hodnote strácať aj ľudský kapitál.

Ako investovať v dlhodobom horizonte?

Popri zohľadnení charakteru ľudského kapitálu treba pri dlhodobom investovaní pamätať aj na to, že nízkorizikové aktíva sú z dlhodobého hľadiska vlastne rizikovejšie, pretože ich predbehne inflácia.

Ľudský kapitál je najväčší na začiatku pracovnej kariéry, no finančný kapitál je vtedy malý.

Akcie patria do portfólia orientovaného na dlhý horizont. I keď môžu nastať fázy, keď ich hodnota klesne za jeden rok aj o desiatky percent, dlhodobo dokážu vyhladiť stratové obdobia a prinášať priemerný reálny výnos na úrovni 7 – 8 % p. a. V dlhodobom portfóliu sa pritom investor nemusí sústreďovať len na akcie, ale môže doplniť portfólio aj o reálne aktíva, ktoré dokážu bojovať s infláciou.

Reality alebo komodity

Portfólio možno ešte lepšie diverzifikovať s pomocou investícií do realít a komodít. Zaujímavé sú najmä komodity, pretože tie samy o sebe môžu vytvárať infláciu, a teda môžu byť dobrým zabezpečením sa proti rastu spotrebiteľských cien.

Podobne aj reality vedú preniesť vplyv inflácie, pretože v nájomných zmluvách býva navýšenie o infláciu dohodnuté a do cien nehnuteľností sa inflácia dostáva tiež.

Na čo ešte pamätať pri investovaní?

Je vhodné držať sa niekoľkých základných pravidiel:

1. Diverzifikujte riziko, nestavte všetko na jednu kartu. Podielové fondy sú dobrou alternatívou už tým, že majú portfólio zostavené z viacerých titulov alebo aj aktív.
2. Neinvestujte len na základe minulej výkonnosti.
3. V dlhom horizonte nebuďte prehnane konzervatívni a v krátkom horizonte, naopak, buďte konzervatívni. Pred investovaním je nutné sa oboznámiť so všetkými informáciami, ktoré o sebe príslušný fond poskytuje.
4. Dodržiavajte investičný horizont. Tým, že zachováte dobu, na ktorú ste sa rozhodli investovať, znižujete pravdepodobnosť negatívnych výnosov.
5. Nepreceňujte svoju schopnosť ani ochotu znášať riziko len pre vídinu vysokých ziskov. Nemajte pri investovaní prehnané sebavedomie. Ak sa rozhodnete vložiť peniaze do nových investícií, vždy zvážte, ako sa tým zmení štruktúra vášho portfólia. Človek je tvor emocionálny, ale pri investovaní bývajú emócie zlým radcom. Nepodliehajte im, nesprávajte sa stádovito a konajte čo najviac racionálne. K investovaniu pristupujte disciplinovane. Pri dodržiavaní mnohých z vymenovaných zásad vám môže pomôcť sporenie. Znižuje sa ním možnosť, že investor vstúpi na trh v najnevhodnejšom čase. Pravidelnými nákupmi sa priemeruje nákupná cena a podstatné je, že sporenie predstavuje disciplinovaný prístup k investovaniu.

Matej Varga,
Prvá penzijná správcovská spoločnosť

Aby vám Vianoce príliš nezakývali s rozpočtom

Kupovanie darčiekov či výber miesta na zimnú dovolenku patria k tradičným decembrovým starostiam i radostiam.

Z médií sa každý rok valia vianočné reklamy už od polovice novembra. Rovnako vianočná výzdoba veľkých nákupných centier s predstihom hlási príchod sviatkov.

Z čoho zaplatiť nadštandardné výdavky

Vianočné nákupy znamenajú zvýšenú záťaž pre rodinný rozpočet. Ideálne je, ak má rodina nasparené vlastné finančné prostriedky a zbytočne sa nezadlžuje. Preto odporúčam skôr vybrať si nasparené finančné prostriedky – či už z bežného účtu, termínovaného vkladu, vkladnej knižky či iných sporiacich produktov. Snažte sa pritom vyhnúť predčasným výberom, pretože pri nich budete musieť platiť nejaké sankcie. Ak plánujete nakúpiť drahšie darčeky a navyše si dopriať napríklad aj zimnú dovolenkovú radosť a prípadne aj výlet do teplejších krajín, potom je výhodné, ak rodina má finančný plán. Plánovanie a predvídanie výdavkov a príjmov tvorí súčasť finančnej gramotnosti. Ak si dosť dôsledne neplánujú výdavky ľudia s nízkymi príjmami, zažívajú často smutné príbehy. Ak je váš príjem vyšší, aj tak je vhodné výdavky a „cash flow“ vás a vašej rodiny sledovať a v prípade potreby robiť opatrenia, ktoré vám ušetria peniaze.

„Vianočné“ finančné produkty

V prípade, ak sa z nejakých dôvodov rozhodnete získať hotovosť navyše a vziať si pôžičku na zaplatenie niektorej nadštandardnej položky vo vašom predvianočnom nákupnom úsilí,

banky sa budú predbiehať v ponuke úverových produktov. Ponúkame vám krátky prehľad niektorých z nich.

Kreditná karta

Patrí medzi najrýchlejšie spôsoby, ako získať finančné prostriedky, pokiaľ je už vydaná bankou. Stačí si potom z nej vybrať peniaze alebo

do povolenej sumy. Výhodou pri týchto typoch úverov je ľahká dostupnosť, nevýhodou vysoké úroky, ktoré sa pohybujú cca od 13 do 20 %.

Spotrebný úver

Dnes sa skutočne dá zobrať na čokoľvek. Pri poskytovaní spotrebných úverov banky zohľadňujú výšku príjmu, schopnosť splácať doterajšie úvery či ochotu ručiteľa zobrať si na seba záväzok. Pri tomto type produktov sa úrok pohybuje od cca 8 % p. a.

Alfa a omega pôžičky – RPMN

Ročná percentuálna miera nákladov je dôležitý údaj, ktorý musí byť uvedený na každej úverovej zmluve. Je to údaj, ktorý uvádza výšku všetkých poplatkov spolu s úrokom za pôžičku. Pri rozhodovaní o akejkoľvek pôžičke je teda nutné poznať nielen výšku úroku, ale aj RPMN.

Ako zarábajú peniaze

Každý produkt, ako aj každá služba má svoje výhody a aj nevýhody. Preto je dobré porovnať produkty a naštudovať si ich. Hanbou určite nie je pýtať sa na radu odborníkov. Preto moja rada na záver: „Nájdite si takého poradcu, ktorý vás naučí, ako pracujú peniaze.“

Vladimír Kozový, Sales Director,
Salve Finance, a. s.
Foto: TASR, CS

Snažte sa vyhnúť predčasným výberom z účtov, ktoré sú sankcionované.

zaplatiť kartou za nákup. Pri splatení úveru od 30 – 50 dní sa neplatia žiadne úroky. Presné podmienky poskytovania kreditných kariet si však určuje každá banka inak. Niektoré banky si za tento úver účtujú od 18 % p. a. a vyššie, pokiaľ ho nestihnute splatiť v termíne.

Zlatá karta

Na trhu existuje viacero druhov zlatých kariet. Majitelia zlatých kariet tiež môžu využívať peniaze banky úplne zadarmo až do 30 alebo aj 60 dní. Okrem finančných benefitov tieto produkty prinášajú aj prestíž vo forme nefinančných výhod. Sú to napr. cestovné poistenia zdarma, využívanie VIP salónikov na letiskách, ochrana nákupu plateného danou kartou a podobne.

Povolené prečerpanie

Povolené prečerpanie je takisto typ úveru, ktorý banky poskytujú k osobnému účtu. Povolené limity na prečerpanie sú rôzne. Úroky sa vypočítavajú iba z prečerpanej sumy, ktorá sa môže priebežne splácať a opakovane čerpať

Základné kritériá dobrého

„vianočného“ finančného produktu

- bez ručenia majetkom
- nízka RPMN
- bez ručiteľa
- nízke splátky (nie viac ako 1/3 príjmu)

Finančné poradenstvo a vzorec úspechu

Ak si postavíme otázku, aká firma prosperuje bez ohľadu na recesiu, odpoveď je jednoduchá. Je to firma, ktorá má zmysel a poslanie; firma, ktorá prináša určitú pridanú hodnotu.

Ak má firma dlhodobo prosperovať, musí vedieť a chcieť niečím prispieť tomuto svetu. Pokiaľ je jej poslaním iba dosahovať zisk, nie je to dlhodobé a stabilné riešenie, ktoré bude fungovať aj v čase krízy alebo keď sa zmenia podmienky v danom odvetví. Inak to nie je ani pri firmách, ktoré pôsobia v oblasti finančného poradenstva. Podľa nás prežijú len také z nich, ktorých cieľom je svojich klientov komplexne zastrešiť v oblasti životného poistenia, investovania, poistenia priemyselných rizík, majetkového poistenia občanov a v oblasti sprostredkovania úverov, lízingov a podobne.

Stabilné základy takýmto spoločnostiam dávajú jasne stanovené ciele a hodnoty.

Komplexnosť služieb a nezávislosť

Na prvom mieste vždy musia byť spokojnosť a dôvera klientov. Firmy, ktoré sprostredkovávajú finančné služby, si musia udržiavať nezávislosť a profesionalitu najmä tým, že rozvíjajú spoluprácu s čo najväčším počtom bánk, poisťovní a lízingových spoločností, ktoré sú na trhu. Iba tak môžu vždy klientovi ponúknuť to najlepšie, čo zodpovedá jeho individuálnym potrebám.

Ich služby by sa nemali končiť len pri uzatvorení poistných a úverových zmlúv, ale klientom by mali prinášať aj kompletnú starostlivosť. Človek zistí, či má dobrého sprostredkovateľa až vtedy, keď sa niečo stane. V prípade, ak vznikne škodová udalosť, spoločnosť, ktorá mu poistku sprostredkovala, by sa mala postarať o to, aby všetko prebehlo čo najhladšie, aby klient dostal to, na čo má nárok.

Finančný poradca klientom poskytuje:

- úsporu času a peňazi
- zvýšenie príjmu
- objektívne informácie

Spokojný klient je dobrý klient, ktorý so svojim finančným poradcom udržiava dlhodobé vzťahy a aj sám sa naňho obráti, keď potrebuje riešiť niečo v oblasti financií.

Silnou stránkou takejto spoločnosti je, ak dokáže zabezpečiť komplexnosť svojich služieb. Vtedy klient nepotrebuje desiatich sprostredkovateľov, ale má iba jedno telefónne číslo, cez ktoré kontaktuje svojho poradcu. Je výhodou, ak sa poradca v prípade potreby dokáže obrátiť na firemného odborného garanta pre danú oblasť – či už ide o životné alebo neživotné poistenie, úvery alebo likvidáciu škôd.

Dlhodobá spolupráca

Keď sú spokojní klienti, sú spokojní aj sprostredkovatelia. Často sa hovorí, že poisťovníctvo a finančné poradenstvo je práca na 2 – 3 roky – a potom tí ľudia vyhoria. V skutočnosti to tak nemusí byť. Táto práca sa dá robiť až do dôchodkového veku, pretože pokiaľ sa sprostredkovateľ, resp. finančný poradca dokáže postarať o klientov, tí od neho neodchádzajú. Takto si postupne vytvára niečo ako svoju vlastnú „firmu vo firme“ so stabilnou klientelou. Takýto biznis sa dá posunúť z generácie na generáciu a v praxi existujú príklady, keď maklérska spoločnosť tento dlhodobý prístup nielen umožňuje, ale aj aktívne podporuje. Je to

práca, ktorá ponúka široké možnosti uplatnenia a seberealizácie.

Dôležité je, aby na seba bol človek náročný. Dosiadnutý osobnostný rast a profesionalita sú preňho potom základom sebavedomia a hrdosť. Samozrejme, dôležité je aj to, aby firma, pre ktorú pracujú, poradcom poskytovala motivačné odmeňovanie na všetkých úrovniach. Rovnako, ako v každej inej pracovnej oblasti, aj tu je dôležité, aby sprostredkovateľa jeho práca bavila – prinášala mu uspokojenie a stala sa jeho koníčkom.

Profesionálnosť a priateľnosť

Aby spoločnosť mohla prosperovať z poskytovania nezávislého finančného poradenstva, musí byť pre banky a poisťovne silným, dôveryhodným a uznávaným partnerom. K príjemnej pracovnej atmosfére a udržiavaniu dlhodobých korektných vzťahov výrazne prispieva, ak pracovníci okrem vysoko profesionálnych vzťahov udržiavajú medzi sebou vzťahy aj na priateľskej úrovni. To sa týka rovnako aj vzťahu spoločnosti k jej sprostredkovateľom.

Jednoducho, ak firma funguje na partnerských vzťahoch, nikto neľahá za kratší koniec. Spoločne sa podieľajú na úspechu toho druhého, vďaka čomu je v rámci tejto spolupráce každý víťazom. Spokojní sú klienti, sprostredkovatelia aj poisťovne a banky, ktorým firma prináša biznis.

Firma úspešných a pre úspešných

Každá firma musí vyznávať nejaké hodnoty. Nemôžu to byť iba slová, ale musí to srať z každého kroku, ktorý urobí jej reprezentanti. Každý človek, ktorý vo firme pracuje, by sa s týmito hodnotami mal stotožniť, ak v nej chce prosperovať a cítiť sa dobre.

Cieľom je, aby všetci ľudia, ktorí prídu do styku s firmou, boli úspešní: sprostredkovatelia, ktorí robia v teréne, partnerské spoločnosti, klienti a, samozrejme, aj akcionári.

Marcel Zeleňák, člen predstavenstva spoločnosti UNIVERSAL maklérsky dom
Ilustračný obrázok: SXC

Hodnoty spoločnosti:

- dôveryhodnosť
- nezávislosť
- chuť posúvať sa ďalej
- priateľnosť
- profesionalita

Refinancovanie šetrí peniaze

Vyššie 120 klientov si v priemere denne vymení starý úver za nový, lacnejší. „Recyklovanie“ úverov nabralo tento rok podľa správy Sberbank spád. Oproti vlaňajšku sa tempo refinancovania zvýšilo až o 35 %. Niet sa čomu čudovať – na jeden vymenený úver pripadá úspora na úrokoch v priemere 480 eur ročne.

Od jesene 2012 sa mohutne rozbehlo tzv. refinancovanie úverov na bývanie. Banky sa snažia získať klientov iných bánk ponukou lacnejšieho úveru. Jedným z dôvodov je politika nízkych úrokových sadzieb, ktorú robí Európska centrálna banka a o ktorej je jasné, že sa v strednodobom horizonte nezmení. Druhým dôvodom je, že sadzby v najväčších slovenských bankách boli v minulosti nastavené s maržou, ktorú možno citeľne znižovať.

Úrokové miery nových úverov na bývanie klesli z vyše 5,2 % p. a. v januári 2012 pod 4 % p. a.

v lete 2013 – teda takmer o štvrtinu. Kľúčová sadzba ECB pritom v danom období klesla len o pol percentuálneho bodu a na Slovensku neprišlo k nijakým významným makroekonomickým zlepšeniam (skôr naopak).

Aký objem úverov sa vlastne na Slovensku refinancuje? Do úvahy treba vziať viacero faktorov. Možno pritom vychádzať z objemu nových úverov a prírastku stavu úverov, ktoré sa nerovniają. Ich rozdiel predstavuje približne súčet refinancovania a nahrádzania splatenej istiny. Pri zohľadnení parametrov, ako sú priemerná splatnosť úverov na bývanie, štatistické rozloženie aktuálneho času ich splácania a pod., tak na Slovensku sa mesačne môžu refinancovať úvery na bývanie v objeme 220 miliónov eur. Pri zväžení počtu klientov a výšky úrokových mier možno dospieť k uvedenej sume ročnej úspory 480 eur.

VN

EÚ: otvoriť si účet v zahraničí bude ľahšie

Poslanci Európskeho parlamentu (EP) schválili smernicu, podľa ktorej by mala mať každá osoba s legálnym pobytom v EÚ právo zriadiť si bežný platobný účet. Banky nebudú môcť žiadateľa odmietnuť z dôvodu jeho štátnej príslušnosti

či miesta trvalého pobytu, no mohli by skúmať jeho väzbu na členský štát, v ktorom si chce účet otvoriť. Podmienky a poplatky za vedenie takýchto účtov by mali byť transparentné a porovnateľné. Uľahčiť by sa tiež mal prechod k poskytovateľovi s lepšími podmienkami. Na finálnom znení pravidiel sa ešte musí dohodnúť EP s členskými štátmi.

Autor predloženej správy, nemecký europoslanc Jürgen Klute, upozornil, že poskytovanie elektronických platobných služieb nie je nákladné a môže uľahčiť život spotrebiteľom, zvýšiť efektivitu podnikania a pomôcť modernizácii európskych ekonomík. „Parlament preto považuje za naliehavo potrebné vyžadovať od bánk poskytovanie týchto služieb a umožniť klientom informovane sa rozhodnúť. Parlament k tomuto návrhu pristupoval promptne a teraz je na členských štátoch, aby postupovali rovnako, aby sme mohli práce na ňom ukončiť na jar budúceho roka,“ povedal J. Klute.

TA

Čo si myslieť o bitcoine

Virtuálna mena bitcoin vzbudzuje záujem médií aj bežných ľudí na sociálnych sieťach. Jej hodnota na jeseň prudko rástla – napr. za mesiac od začiatku novembra viac ako desaťnásobne. J&T Banka však vidí túto kryptomenu ako neudržateľnú špekulatívnu bublinu.

„Aj na nej síce možno z krátko- až strednodobého hľadiska zarobiť, je to však sprevádzané mimoriadne vysokým rizikom, ktoré nie sme ochotní podstúpiť, a neodporúčame to ani našim klientom,“ uvádza sa v stanovisku, ktoré vypracoval analytik banky Stanislav Pánis.

„Táto kryptomena, podobne ako mnohé jej alternatívy, nie je krytá žiadnym reálnym aktívom. Jej hodnota závisí len od dôvery ľudí v ňu, ktorá môže byť premenlivá. Preto príliš neberieme do úvahy ani argument, že bitcoin bude len obmedzené množstvo, nie viac ako 21 miliónov, čo by malo tlačiť ich hodnotu oproti klasickým inflačným menám nahor,“ vysvetľuje vo zverejnenom stanovisku.

J&T Banka upozorňuje na extrémnu dennú volatilitu ceny bitcoinu, jeho nízku likviditu a problémy s premenou na reálne peniaze. „Vysoká kolísavosť ceny je príčinou, prečo bitcoin nemožno aktuálne považovať ani za uchovávateľa hodnôt a má tak aj ďaleko od zúčtovacej jednotky. Dopyt po ňom je hnaný primárne špekulantmi,“ tvrdí banka. Zároveň upozorňuje na riziko krádeže virtuálnej meny hackermi a na možnosť jej zákazu štátnymi autoritami. „Čínsky zákaz obchodovať s bitcoinom medzi bankami je zdvihnutým ukazovák,“ uvádza sa v stanovisku J&T Banky.

JF

Banky: finančné rezervy na horšie časy

Ak by hrozila ďalšia finančná kríza, európske banky by na ňu mali byť lepšie pripravené. Podľa návrhu Európskej komisie si majú postupne vytvoriť na zvládnutie prípadných problémov rezervy v celkovej sume 55 miliárd eur. EK pokladá za správne, aby sa banky z budúcej krízy buď vlastnými silami dostali, alebo aby si zo svojich zdrojov financovali odchod z trhu. Tento zámer je súčasťou plánu vytvorenia európskej bankovej únie, na ktorom sa stále pracuje.

Sumy za jednotlivé banky by sa mali deponovať najneskoršie do roku 2028 v centrálnom európskom fonde, z ktorého sa potom bude financovať ozdravovanie alebo zánik bánk. Doteraz zachraňovali vlády úverové ústavy na účet daňových poplatníkov. V budúcnosti to teda budú platiť akcionári, veritelia a sčasti aj klienti.

TA

Základné imanie spoločnosti po novom

Niektoré otázky a interpretácie novely Obchodného zákonníka

Najnovšia novela prináša o. i. povinnosť splatiť základné imanie pred vznikom spoločnosti na osobitný účet v banke.

Národná rada SR prijala 18. októbra 2013 zákon, ktorým sa novelizoval zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „Obchodný zákonník“). Novela Obchodného zákonníka vyšla v Zbierke zákonov pod číslom 357/2013 a nadobudla účinnosť 1. decembra 2013 (ďalej len „novela Obchodného zákonníka“). Prináša zmeny týkajúce sa obchodných spoločností; v tomto článku sa zameriame na najvýznamnejšiu z týchto zmien.

Správca zloží vklady spoločníkov na osobitný účet

Najvýznamnejšou zmenou v súvislosti s novelou Obchodného zákonníka je nepochybne povinnosť splatiť základné imanie, resp. jeho časť, pred vznikom spoločnosti na osobitný bankový účet, zriadený správcou vkladu v banke.

Vznik obchodných spoločností možno vo všeobecnosti rozdeliť na dve etapy. Založenie obchodnej spoločnosti je prvou fázou procesu a nastáva okamihom uzatvorenia zakladateľského dokumentu (napr. zakladateľskej listiny, spoločenskej zmluvy, zakladateľskej zmluvy a pod.). Druhú fázu predstavuje vznik obchodnej spoločnosti, ktorý nastáva okamihom zápisu

do Obchodného registra SR. V zmysle nového znenia ustanovenia § 60 Obchodného zákonníka, účinného od 1. 12. 2013, je povinnosťou správcu vkladu zložiť vklady spoločníkov, z ktorých bude tvorené základné imanie obchodnej

Novela obmedzuje disponovanie základným imaním pred zápisom spoločnosti do Obchodného registra SR.

spoločnosti, na osobitný účet vedený v banke. Pritom tieto finančné prostriedky nemožno až do vzniku spoločnosti použiť, okrem zákonom vymedzených prípadov. Ide o prípady:

- ak by bolo použitie týchto prostriedkov v súlade s ustanoveniami spoločenskej zmluvy,
- ak ide o vrátenie finančných prostriedkov pre prípad, ak by spoločnosť nevznikla,
- ak dôjde k upísaniu akcií, ktorých menovitá hodnota prevyšuje navrhované základné imanie.

Z vkladov možno uhradiť odmenu advokátovi

V prípade, ak obchodnú spoločnosť zakladatelia zakladajú prostredníctvom advokáta, podľa nášho názoru bude možné zo zložených vkladov spoločníkov uhradiť odmenu za jeho právne služby súvisiace so založením a vznikom obchodnej spoločnosti. Predpokladom je, že

takýto postup bude upravený v spoločenskej zmluve spoločnosti. V danom prípade by teda malo byť možné použitie časti splateného základného imania na úhradu odmeny advokáta za poskytnutie právnych služieb pri získaní živnostenského oprávnenia, licencií a zápisu spoločnosti do obchodného registra ešte pred vznikom obchodnej spoločnosti.

Poukazujeme na skutočnosť, že novela Obchodného zákonníka nerieši, akým spôsobom bude zabezpečené, aby počas vzniku spoločnosti (t. j. od momentu založenia spoločnosti až do jej zápisu do obchodného registra) správca vkladu nedisponoval s finančnými prostriedkami tvoriacimi základné imanie iným spôsobom, ako umožňuje znenie zákona. V dôvodovej správe takúto úpravu zdôvodnil zákonodarca tak, že „nie je úmyslom predkladateľa uložiť predmetným ustanovením banke povinnosť skúmať účel nakladania s prostriedkami na tomto účte do vzniku spoločnosti“.

Je teda otázne, či a ako bude účel nakladania s finančnými prostriedkami skúmať registrový súd, najmä v prípadoch, keď po vystavení bankového výpisu dôjde k zrušeniu osobitného bankového účtu ešte pred vznikom obchodnej spoločnosti. Tieto postupy bude podľa nášho názoru potrebné upraviť vykonávacím predpisom, resp. internými predpismi registrových súdov.

Kto môže disponovať základným imaním

Štatutárny orgán, ktorý podáva návrh na zápis obchodnej spoločnosti do obchodného

registra, bude po novom povinný ako prílohu k návrhu na zápis do obchodného registra priložiť aj výpis z účtu banky, na ktorom sú zložené vklady spoločníkov tvoriace základné imanie novovznikajúcej spoločnosti. Zákonodarca touto zmenou sledoval zamedzenie zakladania obchodných spoločností bez reálneho splatenia

Zákonodarca chce zmenou zamedziť zakladaniu obchodných spoločností bez reálneho splatenia ZI.

základného imania, ku ktorému v bežnej praxi dochádzalo. Vyhlásenie správcu vkladu o tom, že zakladatelia splatili základné imanie spoločnosti, už teda nebude postačovať ako príloha k návrhu na zápis spoločnosti do obchodného registra.

Novela Obchodného zákonníka ďalej nerieši, akým spôsobom môžu byť použité finančné prostriedky vytvárajúce základné imanie

spoločnosti po jej vzniku. V zmysle § 60 ods. 4 Obchodného zákonníka účinného od 1. 12. 2013 (doteraz išlo o § 60 ods. 3) však naďalej zostáva zachovaná povinnosť správcu vkladu odovzdať vklady bez zbytočného odkladu novovznikajúcej spoločnosti. Správca je preto oprávnený, resp. aj povinný tieto peniaze z účtu po vzniku spoločnosti vybrať a v hotovosti odovzdať štatutárnemu orgánu spoločnosti (prítom treba dbať na to, aby nedošlo k porušeniu zákona č. 394/2012 Z. z. o obmedzení platieb v hotovosti), resp. v súčinnosti so štatutárnym orgánom previesť peňažné prostriedky predstavujúce základné imanie spoločnosti bankovým prevodom na novozaložený bankový účet spoločnosti.

Na ktoré spoločnosti sa vzťahuje úprava

V súvislosti so zakladaním obchodných spoločností je potrebné poukázať na to, že nová právna úprava sa nevzťahuje len na splatenie základného imania spoločností s ručením obmedzeným. Týka sa aj splatenia základných imaní akciových spoločností a dokonca aj družstiev, na ktoré sa podľa § 260 Obchodného zákonníka použijú

primerane ustanovenia prvej hlavy prvého dielu tejto časti Obchodného zákonníka.

Otázne zostáva, či sa táto povinnosť bude vzťahovať aj na komanditistov komanditnej spoločnosti, keďže týmto vzniká povinnosť splatiť vklad v lehote určenej v spoločenskej zmluve, inak bez zbytočného odkladu po vzniku spoločnosti. Splatenie vkladu komanditistu teda nie je zo zákona nevyhnutné pred vznikom komanditnej spoločnosti. Z toho dôvodu usudzujeme, že registrové súdy by pri komanditných spoločnostiach nemali výpisy z bankového účtu požadovať.

Novela sa nevzťahuje na subjekty založené pred 1. 12. 2013, ak podajú návrh na zápis do 28. 2. 2014.

Podľa prechodných a záverečných ustanovení (§ 768I Obchodného zákonníka) sa nová úprava nebude vzťahovať na spoločnosti (zákonodarca opomenul uviesť družstvá) založené pred 1. 12. 2013 za predpokladu, že návrh na prvozápis do obchodného registra bude podaný do 28. 2. 2014. To znamená, že pokiaľ dôjde k spísaniu zakladateľského dokumentu najneskôr do 30. 11. 2013 a k podaniu návrhu na prvozápis obchodnej spoločnosti alebo družstva do obchodného registra do 28. 2. 2014, bude naďalej postačovať ako príloha k návrhu na prvozápis vyhlásenie správcu vkladu o splatení základného imania.

Maroš Jakubek
Právne centrum, s. r. o.
Ilustračné obrázky: SXC

Regina Ovesny-Straka opäť mieri na Slovensko

Dozorná rada spoločnosti Kooperatíva poisťovňa, a. s., Vienna Insurance Group, na zasadnutí v decembri rozhodla, že novou členkou predstavenstva a námestníčkou generálneho riaditeľa

bude Regina Ovesny-Straka. Funkcií sa ujme 1. apríla 2014. R. O. S. pochádza z Viedne; v oblasti bankovníctva pôsobí viac ako 30 rokov, z toho 15 rokov na Slovensku a približne 20 rokov vo funkciách v predstavenstve. V rokoch 2001 - 2009 bola predsedníčkou predstavenstva Slovenskej sporiteľne. Od roku 2009 viedla spoločnosť Salzburger Sparkasse ako predsedníčka predstavenstva a generálna riaditeľka. K 1. júlu 2014 budú do predstavenstva

Kooperatívy vymenovaní Viera Kubašová a Vladimír Chalupka. VN

Zmeny v SSE

Akcionári Stredoslovenskej energetiky, a. s. (SSE), v novom zložení (FNM SR a EPH) odsúhlasili personálne zmeny v orgánoch spoločnosti skupiny SSE. Novým predsedom predstavenstva SSE sa 28. novembra 2013 stal Martin Fedor. Predstavenstvo doplnili Petr Sekanina a Jiří Feist. Novým podpredsedom dozornej rady sa stal Marek Spurný. Následne za generálneho riaditeľa SSE vymenovali Vladimíra Valacha, dovtedajšieho riaditeľa divízie Financie.

Vladimír Valach

Následovali zmeny v dcérskej spoločnosti SSE - Distribúcia, a. s., kde sa stal predsedom

predstavenstva František Čupr a generálnym riaditeľom Marek Štrpka. JF

Panasonic s novým obchodným riaditeľom

Obchodné aktivity spoločnosti Panasonic bude na Slovensku a v ČR riadiť Martin Matlocha.

„Mojím cieľom je udržať a posilniť pozíciu značky Panasonic na českom a slovenskom trhu,“ povedal nový obchodný riaditeľ. Prítom chce rozvíjať intenzívne aktivity nielen smerom von, ale aj v rámci spoločnosti.

M. Matlocha predtým viac ako 11 rokov pôsobil v spoločnosti Electroworld, kde o. i. riadil predaj a marketing v regióne V4. VN

Growshopové otázniky nad limitmi podnikania

Majitelia obchodov s pomôckami na pestovanie marihuany testovali, kde ležia v Českej republike hranice legálneho podnikania. Podľa polície a justície ich prekročili.

Českí policajti v novembri rozbehli hromadnú raziu v tzv. growshopoch v celej krajine. V desiatkach prípadov vyšetrojú ich majiteľov a zabavili tovar v hodnote desiatok miliónov korún, čo viedlo k praktickej likvidácii viacerých predajní.

Šírenie toxikománie, ale bez drog

Odôvodnenie? Podozrenie z trestných činov súvisiacich s nedovolenou výrobou a iným nakladaním s omamnými a psychotropnými látkami a zo šírenia toxikománie. Zákonne pochybenie malo spočívať v ponúkaní a verejnom prezentovaní materiálov, ktoré propagujú pestovanie a podnecujú užívanie marihuany. Ide o návody a prostriedky na jej pestovanie vrátane semien a návody na následné spracovanie a užívanie tak, aby sa dosiahol psychoaktívny účinok látky THC na organizmus užívateľa. Obvineným hrozia až tri roky väzenia. Ak im dokážu predaj aj deťom mladším ako 15 rokov, môžu dostať až osemročný trest.

Zatváranie growshopov pripomína inú kauzu – zásah proti takzvaným Amsterdam shopom. V nich sa predávali chemické drogy vydávané za suveníry či ozdobné predmety. Polícia proti nim zasiahla hneď po tom, ako bol schválený zákon rozširujúci okruh ilegálnych drog. Majitelia obchodov boli obvinení a tovar im zabavili.

Prelomový judikát a stop growshopom

Rozdiel v prípade growshopov je v tom, že tie predávali iba tovar, ktorý bol z hľadiska jednotlivých položiek legálny. Polícia však využila nový výklad zákona podľa nedávneho judikátu Najvyššieho súdu ČR. Vo východných Čechách sa totiž niekto odhodlal a majiteľ growshopu z malého mesta bol obvinený zo šírenia toxikománie tým, že ponúka „ucelený reťazec“ pomôcok a návodov na pestovanie marihuany. To znamená od semien cez pestovateľské

techniku a hnojivá cez návody na pestovanie až po papieriky na balenie dávok. Majiteľ sa odvolal a kauza doputovala až na Najvyšší súd ČR, ktorý rozsudok potvrdil. Takýto judikát má váhu zákona, takže od tej chvíle je ponúkanie „uceleňového reťazca“ v Českej republike trestné.

Súdy v ČR postavili mimo zákona prax, keď obchod ponúka reťazec pomôcok na pestovanie konopy.

Treba dodať, že v ČR nie je marihuana kompletne nelegálna. Osobitným zákonom je tam od 1. apríla 2013 povolený jej predaj na lekárske účely. Pacienti si však v lekárni na špeciálny recept môžu zaobstarať maximálne 30 gramov. To je podľa aktivistov príliš málo a kto sa nazdáva, že marihuana potrebuje, je často odkázaný na pestovanie vlastnej konopy. Tvrdia tiež, že marihuana, ktorá je v oficiálnom predaji, je príliš drahá a mnoho pacientov si ju nemôže dovoliť.

Aj vedierka časťou nelegálneho reťazca

Growshopy dnes predstavujú akési neoficiálne centrá marihuanej subkultúry spájanej s pestovaním konopy v miestach svojho pôsobenia. Ale nebolo to vždy tak. V Česku fungujú viac ako desať rokov a ich pôvodné zameranie bolo často iné. Ponúkali potreby na pestovanie rastlín pod umelým svetlom vrátane techniky a hnojív. Neskôr sa niektoré špecializovali na zrejme lukratívnejší predaj pomôcok a návodov na pestovanie, skladovanie a konzumáciu konopy.

Marihuana na liečebné účely je v ČR legálna; je však drahá a prídely sú malé.

V obchodoch príslušníci polície zaisťovali okrem letákov, katalógov a návodov na pestovanie marihuany aj filtre, hnojivá, substráty a ďalší tovar. Odniesli si vzduchotechniku, lampy, kvetináče a dokonca aj vedierka. Teda veci, ktoré možno bežne kúpiť aj v obchodoch typu elektro, domáce a poľnohospodárske potreby či v trafike. Podľa oficiálneho vyjadrenia polícia

preverovala, či nebol tento sortiment na jednom mieste účelovo pre propagáciu, pestovanie a užívanie marihuany.

Legalita, legitimita a sloboda

Pôsobenie growshopov a zásah polície priniesli nové otázniky, ktoré sa dotýkajú vzájomne prepojených princípov slobody podnikania a hraníc tejto slobody, ako aj slobody jednotlivca a napĺňania jeho potrieb – objektívnych (liečba) či subjektívnych. Netýkajú sa iba jednej krajiny. Posúvajú opäť trochu ďalej diskusiu o tom, čo je možné a prípustné z hľadiska (komplexu) biznisu, práva a morálky.

PK/JF

Ilustračný obrázok: SXC

Čo hovoria o kauze growshopy

Jiří Stable, majiteľ siete konopných lekární:

Ide o jasné potlačanie práva na slobodné podnikanie prevádzkovateľov growshopov. Iba podnikajú a majú to povolené. Growshopy sa pohybujú na hranici zákona práve preto, lebo ponúkajú pomôcky a doplnky, ktoré môžu byť použité na pestovanie marihuany. Doteraz však nebolo nikde stanovené, čo je a čo nie je v tejto veci trestné.

Jakub Frydrych, šéf Národnej protidrogovej centrály ČR:

Paragraf o šírení toxikománie hovorí o tom, že keď niekto zvädza iného a podnecuje ho k zneužívaniu nelegálnej látky, je to podstatou prečinu šírenia toxikománie. Ďalšia vec je, že to vytvára akúsi logistickú a morálnu podporu vnímania pestovania a následne zneužívania marihuany – čo je snaha o posun vo vnímaní normality, ktorá sa nestretáva s legalitou.

Ako efektívne vymôcť pohľadávku od dlžníka

Už po jedenásty raz sa v novembri uskutočnila v Bratislave konferencia Manažment pohľadávok.

Konferenciu, ktorá predstavuje vrcholné odborné podujatie roka pre slovenských pohľadávkových profesionálov, organizovala rakúska spoločnosť EU Generation.

O legislatívnych zmenách a arbitráži

Šéf sekcie civilného práva Ministerstva spravodlivosti SR Marek Števec informoval o pripravovaných zmenách legislatívy v záväzkovom práve, najmä o smerovaní reformy súkromného procesného práva, ale aj o rastúcej ochrane práv spotrebiteľa. Spomenul nedávnu novelu exekučného poriadku a na rok 2014 avizoval jeho ďalšie rozsiahle zmeny. Prezentoval aj smer vývoja právnej úpravy rozhodcovských konaní.

Téme obchodnej arbitráže sa venovala bývalá ministerka spravodlivosti a súčasná rozhodkyňa

Viedenského medzinárodného rozhodcovského súdu Lucia Žitňanská.

Ako odhaliť podvod

Viacere špekulatívne praktiky klientov faktorizačných spoločností priblížil generálny riaditeľ VÚB Factoring Dušan Čižmárik. Michal Havlent z inkasnej spoločnosti EOS KSI prezentoval konkrétne skúsenosti z vymáhania spotrebiteľských dlhov. Konštatoval o. i. rozdielne správanie sa rôznych okresných súdov pri inak identických sporoch.

Nástroje na analýzu dát zameranú na odhaľovanie podvodov prezentovala spoločnosť Adastra Business Consulting. S ekonomickými podvodmi súvisela aj téma online investigácie obchodných partnerov, ktorú prezentovala spoločnosť Surveilligence. Martin Maisner (Rowan Legal) poukázal na komplikovanosť vymáhania práva v digitálnom veku. Upozornil na možnosti elektronického dokazovania a online konania, ako aj na rastúcu počítačovou kriminalitu. Ľuboš Pavelka z Ekonomickej univerzity v Bratislave upozornil na riziká priamych inkás po zavedení Jednotného európskeho platobného priestoru SEPA.

Prezentácia knihy Správa a vymáhanie pohľadávok; v strede organizátorka konferencie Dagmar Zboray.

Príklady z praxe

Medzi žiadané témy tradične patria prezentácie procesov vymáhania pohľadávok zo strany konkrétnych podnikov – tento rok to boli spoločnosti Heineken Slovensko, OMS Senica a Roche Slovensko. Záver prvého dňa konferencie oživila neformálne podaná téma o podstate dedičských nárokov potomkov Tomáša Baľu.

Tento rok konferenciu obohatil aj krst odbornej monografie Petra Daniela Správa a vymáhanie pohľadávok s účasťou Michala Šoltesa, generálneho riaditeľa spoločnosti EOS KSI Slovensko, ktorá bola partnerom novej knihy aj konferencie.

DZ

Švajčiarom neprekážajú manažérske platy

Obyvatelia Švajčiarska v novembrovom referende odmietli návrh, aby sa platy a celkové príjmy vrcholových manažérov obmedzili na 12-násobok najnižšej mzdy zamestnanca vo firme. Proti návrhu mladých socialistov z Iniciatívy 1:12 za spravodlivé mzdy sa vyslovilo 65,3 % hlasujúcich.

Odporcovia návrhu na obmedzenie príjmov manažérov to pokladajú za dôležité rozhodnutie v prospech zachovania Švajčiarska ako krajiny s otvorenou ekonomikou. Prezident Švajčiarskeho združenia podnikateľov Valentin Vogt v televíznom vystúpení konštatoval, že ľud nechce, aby sa štát miešal do miezd. Výsledok podľa neho naznačilo už orientačné hlasovanie v podnikoch o rovnakej otázke.

Švajčiari sa v minulosti niekoľkokrát postavili proti návrhom, ktoré by podľa kritikov v konečnom dôsledku ohrozili konkurencieschopnosť

ekonomiky. V referendách odmietli návrhy na predĺženie platenej dovolenky zo štyroch na šesť týždňov aj zníženie týždenného pracovného času zo 42 na 36 hodín. Na druhej strane, v referende v marci 2013 dali akcionárom firiem rozhodujúce slovo pri schvaľovaní výšky príjmov, ale napríklad aj „zlatých padákov“ pre manažérov.

Niektoré švajčiarske firmy pripustili, že rozhorčenie verejnosti nad príjmami manažérov je oprávnené. Banka Credit Suisse v októbri uviedla, že sa „dopustila chyby“, keď v roku 2009 svojmu šéfovi Bradymu Douganovi vyplatila v hotovosti a v akciách bonusy spolu v prepočte asi 21 miliónov USD a predtým asi 75 miliónov USD. V príslušných rokoch tak zarábal skoro 1 200-násobok príjmu najslabšie plateného zamestnanca. TA

Aktivity SOPK v roku 2013

Slovenská obchodná a priemyselná komora v roku 2013 zorganizovala 25 obchodných

misí do zahraničia, na ktorých sa zúčastnilo 170 slovenských firiem. V rámci komorou organizovanej účasti sa 79 slovenských firiem zúčastnilo na 18 veľtrhoch a výstavách v zahraničí, regionálne komory zorganizovali účasť firiem s vlastným stánkom na 9 veľtrhoch a výstavách na Slovensku. Na tlačovej konferencii o tom informoval predseda SOPK Peter Mihók a ďalší predstavitelia komory.

Centrála, regionálne komory a sekcie SOPK zabezpečili 235 vzdelávacích aktivít (seminárov, konferencií a kurzov), na ktorých sa zúčastnilo 3 806 účastníkov, najmä zástupcov podnikateľských subjektov.

V rámci pripomienkových konaní a na vyžiadanie orgánov štátnej správy bolo na pôde SOPK spracovaných 205 stanovísk a pripomienok ku koncepčným materiálom a právnym normám. Týkali sa najmä energetiky, obchodného práva, posudzovania zhody, vonkajších ekonomických vzťahov, daňovej problematiky, vlastníctva poľnohospodárskej pôdy a cestovného ruchu.

Pracoviská SOPK overili za sledované obdobie 20 208 obchodných dokladov, z toho 18 924 osvedčení o pôvode tovaru, ktoré podnikatelia potrebujú pri vývoze. BG

Outsourcing IT služieb včera, dnes a zajtra

Nové informačné technológie a skúsenosti firiem menia model outsourcingu služieb IT, ako sme ho poznali posledných desať rokov.

Podľa IT ročenky má v tomto roku trh outsourcingových služieb na Slovensku dosiahnuť obrat 150 miliónov amerických dolárov. Aj keď nedokážem predpovedať mieru ďalšieho rastu tejto služby, rád by som sa zamyslel nad trendmi a doplnil aj môj odhad vývoja outsourcingu IT.

Dekáda veľkých outsourcingov

Pred asi dekadou boli v USA a Západnej Európe uzavreté najväčšie a dlhodobé (až desaťročné) outsourcingové kontrakty. Spomeňme spoločnosti Deutsche Bank, Unilever, Endesa či Continental. Mnohé z nich sa rozhodli pre offshoring alebo nearshoring s cieľom získať výhodnejšiu cenu vďaka lacnej pracovnej sile v strednej a východnej Európe, tí odvážnejší v Ázii. Výsledky boli rôzne. Dlhodobé zmluvy sa neskôr prehodnotili a umožnili poskytovateľom aj zákazníkom značnú mieru sebareflexie.

U nás sa pred 4 – 5 rokmi diskutovalo o výhodách a rizikách outsourcingu IT služieb. Dnes je však outsourcing bežná prax, ktorú slovenský IT trh dôkladne pozná na strane poskytovateľov aj zákazníkov. Práve roky hospodárskej transformácie (zámerne nevrám krízy) budú kľúčové pre ďalší rozvoj tohto odvetvia.

Križovatka pragmatických rozhodnutí

Na našom trhu badáme v súčasnosti dva trendy. Prvým je obnova kontraktov na poskytovanie IT služieb spred päť a viac rokov. Poskytovateľ má príležitosť získať zákazku, na druhej strane, je sám v ohrození. Pre firmu je to pragmatický krok ako využiť konkurenčný boj vo svoj prospech. Aj na Slovensku sa pomaly udomácňuje trend výmeny poskytovateľa.

V USA a Západnej Európe však v časti prípadov došlo k opačnej zmene: k insourcingu poskytovaných služieb. Je preto na mieste otázka: dokedy budú firmy vyvíjať tlak na cenu, aby sa im – po započítaní jednorazových nákladov – výmena ešte stále oplatila? Táto otázka bude

kľúčová pri ďalšom kole obnovy outsourcingových zmlúv.

Keď zákazníci dobiehajú poskytovateľa

Druhým trendom je nárast zákazníckych skúseností. Možno povedať, že zákazníci, pokiaľ ide o metodické a obchodné skúsenosti, v mnohom dobiehajú poskytovateľov. Konkrétne – vzdelaním v riadení služieb (ITIL, ISO 2000), realistickými požiadavkami na úrovni služieb, znalosťou vlastných nákladov, vyspelejšími cenovými modelmi či kvalitnejšími zadaniami. Veľkí zákazníci nezriedka siahajú po službách externých konzultantov. Tí následne konštatujú, že mnohí z nich majú veľmi jasné predstavy o nastavení a prínosoch outsourcingu.

Firmy vytvárajú modely riadenia služieb so zapojením viacerých poskytovateľov.

Na strane poskytovateľov je podobná situácia. Profesionalizujú sa. Znamená to zavádzanie metodík pre riadenie služieb do praxe (ITIL, ISO 20000, CobIT a pod.), zvyšovanie produktivity práce, používanie kvalitných podporných nástrojov, transparentné riadenie nákladov či zvyšovanie kvalifikácie pracovníkov. Často znamená profesionalizácia zapájanie externých špecialistov, ktorými ten či onen poskytovateľ nedisponuje, resp. nedokáže využívať celý ich fond pracovnej doby.

Tak ako firmy diverzifikujú dodávateľov pre hlavné procesy, rozčleňujú aj dodávky IT služieb. Stále častejšie vidím, že firmy vytvárajú vlastný model riadenia služieb, do ktorého zapájajú nie

jedného, ale hneď viacerých poskytovateľov. Outsourcingové vzťahy, v ktorých jeden poskytovateľ dodáva všetky služby zákazníkovi, sú skôr vzácnosťou, resp. pozostatkom minulosti.

Dočkáme sa inovačného posunu?

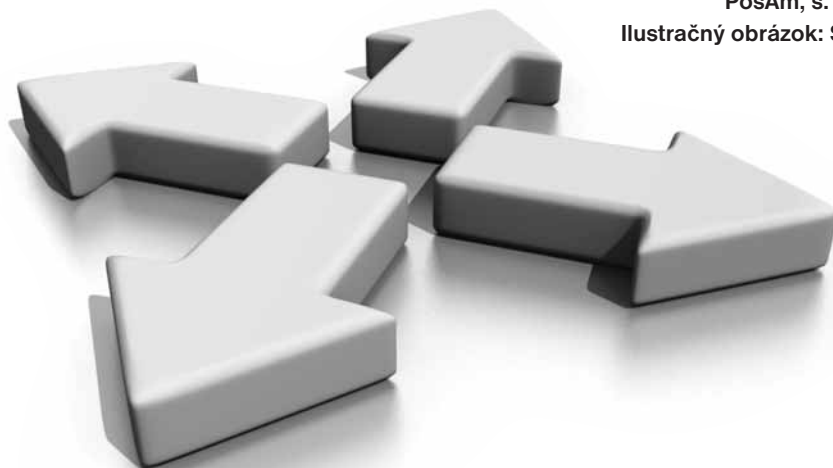
Konsolidácia vnútorného prostredia v slovenských firmách bude ďalej pokračovať a ešte niekoľko rokov bude dostatok priestoru pre outsourcing. Trúfam si odhadnúť, že tento proces sa bude, rovnako ako vo vyspelejších krajinách, postupne spomaľovať. Slovenskí IT poskytovatelia majú k dispozícii väčšie kapacity, ako je možné umiestniť na trhu. To povedie k tvrdej cenovej konkurencii a poklesu jednotkových cien za služby. Firmy sa môžu začať opatrne tešiť.

Aj náskok poskytovateľov voči zákazníkom sa zmenší. IT firmy nebudú naveky ťažiť nákladovú efektívnosť z vyspelejších procesov, lepšej organizácie práce a zdieľania zdrojov. Tento priestor postupne zmenší konkurencia aj rast skúseností zákazníkov. To vytvorí nové príležitosti a nahrá technologickým inováciám, akými sú cloud, bring your own PC, virtuálne desktopy, nahrádzanie PC v prospech tabletov a smartfónov a pod.

Súčasne táto zmena umožní inovácie na strane biznisu, ako napríklad rozvoj biznis hubov určených pre zákaznícke komunity. Predstavte si spoločnosť, ktorej infraštruktúra a aplikácie sú v cloude, je súčasťou biznis hubu, jej zamestnanci používajú súkromné PC, ktorým sa pripájajú do firemnej siete, a interakcia s tretími stranami je významne automatizovaná. V takom scenári by sa priestor pre časť poskytovateľov výrazne zmenšil, pre iných by, naopak, ponúkol významný inovačný posun. A možno sa dočkáme nových modelov aj v outsourcingu.

Michal Bróska, riaditeľ divízie produktového manažmentu, PosAm, s. r. o.

Ilustračný obrázok: SXC

IT nám umožňujú pracovať voľnejšie, no zodpovednejšie

Váš pracovný život bude iný. Pozrite si, ako ho zmenia technológie.

Pracovný život sa čoraz viac mení. Mobilné a digitálne technológie prenikajú do spoločnosti, do súkromného života, biznisu a menia spôsob našej práce, jej organizáciu, spoluprácu a zdieľanie. Tento vývoj prináša so sebou výrazné inovácie.

V štúdií s názvom „Pracovný život ďalšej generácie“ spoločnosť Ericsson skúmala tieto zmeny a zamerala sa na dôležité trendy. Na výskume sa zúčastnili medzinárodní experti a inovátori z viacerých oblastí, napríklad manažéri ľudských zdrojov, topmanažéri, špecialisti na procesy a podobne.

Viac projektovej práce na voľnej nohe

Nové spôsoby a možnosti komunikácie ovplyvňujú pracovný život na všetkých úrovniach. Tým, že sa ľudia stávajú viac „mobilnými“, očakávajú aj väčšiu flexibilitu svojej práce a kladú väčší dôraz na svoje pracovné prostredie.

Ľudia očakávajú väčšiu flexibilitu svojej práce a lepšie pracovné prostredie.

Zmeny v pracovnom živote prináša najmä zosieťovaná spoločnosť. Tým, že budeme môcť pracovať a komunikovať odkiaľkoľvek a kedykoľvek, budú sa čoraz viac stierať hranice medzi pracovným a súkromným životom. Väčší dôraz budeme kladť na osobný networking. Technológie nám prinesú flexibilný pracovný čas a miesto, odkiaľ pracujeme, spolupráca sa presunie ešte viac do virtuálneho prostredia.

Nový systém práce vyprodukuje viac freelancerov a väčší podiel projektovej práce.

Od lovcov zveri k lovcem informácií

Mikael Eriksson Björling, expert na spotrebiteľské správanie výskumného centra Ericsson ConsumerLab, hovorí: „Každá historická epocha má svoj hlavný zdroj vytvárania hodnôt. Počas historického obdobia ‚lovu a zberu‘ to zahŕňalo hľadanie jedla, založenie ohňa a výrobu oblečenia. Dnes organizáciu našej práce menia nové vzory správania sa a technológie. V Ericssone veríme, že tým hlavným motorom tejto transformácie budú práve infokomunikačné technológie.“

Osem trendov pre súčasnosť a budúcnosť

Štúdia Pracovný život ďalšej generácie identifikovala 8 zásadných trendov:

Vnímanie práce ako poslania. Okrem odmeny za prácu a osobných benefitov či pozície uvedenej na vizitke, bude čoraz dôležitejší prínos našej práce pre spoločnosť.

Od úlohu k misii. Veľkou zmenou v pracovnom

živote je aj posun k vytváraniu hodnôt a orientácia na výsledky. Zamestnávateľov a zamestnancov to zaujíma viac ako to, kedy, kde a ako bola práca odvedená.

Kultúrna príťažlivosť. Ľudia čoraz viac začínajú hľadať zamestnávateľov, ktorí vytvárajú určité konkrétne hodnoty, komunitu a kultúru, s ktorou sa identifikujú.

Obojstranná flexibilita. Zamestnanci dnes očakávajú flexibilitu pracovného času, ale aj miesta ich práce. Keďže dnes je možné plnohodnotne a bezpečne sa pripojiť z „officu“ rovnako ako z domu (alebo trebárs z pláže), firmy to stále viac umožňujú, dokonca vítajú. Pomáha im to šetriť náklady napríklad na prenájom priestorov a energie.

Uvedomovanie si zodpovednosti. Ľudia proaktívne berú na svoje plecia väčšiu osobnú zodpovednosť za riešenie problémov a dosahovanie cieľov. Zamestnávateľia ich, na druhej strane, k tomu motivujú. Je to prospešné pre obidve strany.

Sila nekonvenčnosti. Organizácie čoraz viac experimentujú so skladbou zamestnancov. Tí často pochádzajú z rôznych prostredí, majú rôzne vzdelanie, skúsenosti a pohľad na konkrétne veci. Takto je možné vytvoriť priestor pre vznik nových inovatívnych nápadov v myšliach, ktoré majú svieži a neopozieraný pohľad na veci.

The Exchange Place. Zamestnanci už nebudú nevyhnutne musieť sedieť spoločne na jednom mieste, aby mohli byť pod kontrolou zamestnávateľa. Tí sa začínajú skôr zameriavať na to, či je ich spolupráca zmysluplná a prospešná. Pracovné prostredie by malo byť primárne dizajnované pre ľudí, podľa ich predstáv, čo pozitívne ovplyvní ich pracovné výkony.

Konzumerizácia. Ľudia chcú mať pracovné prostredie prispôbené svojim individuálnym potrebám a návykom. Vo zvýšenej miere očakávajú, že preferencie a skúsenosti zo svojho súkromného života budú môcť aplikovať aj vo svojej práci.

VŠ

Foto: AA

abcreklama.sk

Hľadáte dodávateľa?

internetový magazín
o REKLAME

www.abcreklama.sk
obchod@abcreklama.sk

agentúry
dodávateľa
médiá
štúdiá
tlačiarne
vonkajšia reklama
výroba reklamy

Hybrid s dvoma operačnými systémami

Hlavným hrdinom skutočného príbehu inovácií je ASUS Transformer Book Trio. Ide o úplne nový typ konvertibilného zariadenia, ktoré sa dá využiť ako Windows notebook, Android tablet alebo ako stolový počítač. Tento krásavec s odolným kovovým telom poháňa 4. generácia Intel Core procesorov s vynikajúcou správou napájania. V režime Android sľubuje až 13-hodinovú výdrž batérie a 5 hodín pri používaní systému Windows 8.

Má kvalitný 11,6-palcový displej, ktorý ponúka ostré Full HD rozlíšenie, technológiu IPS pre svieže zobrazenie farieb a 178-stupňové pozorovacie uhly. Nechýba ani 10-bodový viacdotykový displej, ktorý poskytuje okamžité dotykové ovládanie v prostredí systémov Windows 8 alebo Android. **VN**

Výkonná stanica pre vaše multimédiá

Dvojsachtový NAS server Synology DiskStation DS214play posúva hranice bežnej multimediálnej zábavy. Zariadenie vybavené 1,6 GHz dual-core procesorom, 1 GB pamäťou a jednotkou FPU (Floating Point Unit) je optimalizované tak, aby umožňovalo vysokokvalitné streamovanie videí, fotografií a hudby v sieti, no zároveň si zachovávalo výkon a vlastnosti dobrých NAS zariadení. Dokáže tak transkódovať 1 080p Full HD video a streamovať HD filmy priamo do TV, počítačov, Apple TV, iOS alebo Android zariadení bez potreby inštalovať akýkoľvek ďalší program na ich prehrávanie.

V konfigurácii RAID1 vo Windows ponúka rýchlosť čítania vyše 110 MB/s a rýchlosť zápisu 100 MB/s pri maximálnej spotrebe

28,75 W. DS214play beží na DiskStation Manager 4,3 – intuitívnom webovom operačnom systéme s priateľským rozhraním, ktorý poskytuje celý rad aplikácií zvyšujúcich produktivitu (webový, e-mailový, tlačový alebo surveillance server, iTunes, antivírus a pod.). **JR**

Útly profík, ktorý prekoná zrkadlovky

Popularita kompaktných systémových fotoaparátov rastie, najmä pre ich malé rozmery a širokú dostupnosť vymeniteľných objektívov. Nový fotoaparát Sony α7 je však prvým Full-Frame CSC fotoaparátom na svete. Napriek svojmu naozaj útlemu telu ponúka Full-Frame CMOS snímač Exmor s rozlíšením 24,3 megapixela. Podobné snímače nájdeme v profesionálnych zrkadlovkách s robustnejším telom.

Alfa je dôkazom, že aj do malého tela sa dá dostať veľký snímač. S automatickým hybridným zaostrovaním Fast Intelligent AF, vlastným nastavením ovládacích prvkov, nahrávaním videa vo vysokom rozlíšení či rozhraním Wi-Fi a NFC

Sony α7

štartuje fotografickú revolúciu. Dostupný je aj model Sony α7R s 36,4 MPx snímačom. **VN**

Zakrivené obrazovky ocenené

EISA

LG 55EA980V

LG Electronics uvádza na náš trh nové OLED a Ultra HD televízory, medzi ktorými sú aj modely so zakrivenou obrazovkou ocenené EISA

za európsky dizajn v kategórii televízorov. Nové Ultra HD modely vynikajú ostrým obrazom v 4K rozlíšení a unikátne riešeným audio systémom. Vybavené sú 4,1-kanálovým zvukovým systémom s výkonom 50 W, ktorý sa môže pochváliť štyrmi výsuvnými reproduktormi Sliding Speaker.

Systém možno naprogramovať tak, aby zostal skrytý alebo vysunutý, prípadne aby sa pri zapnutí televízora ticho vysunul a pri vypnutí zasunul. Pri nových OLED a Ultra HD televízoroch LG ocenia zákazníci aj široké možnosti párovania s ďalšími prístrojmi, ako sú tablety, smartfóny a zvukové zariadenia. **VN**

PowerShell radikálne mení mobilné hranie

Herný priemysel preniká stále viac do mobilných zariadení. Prieskum ukazuje, že 87 % používateľov iPhone a iPodu touch hrá na svojom prístroji hry. Je preto správny čas na revolúciu. Ovládač s batériou Logitech PowerShell prináša ovládacie prvky v štýle herných konzol a predĺženú výdrž batérie pri hraní na iPhone 5/5 s alebo iPodu touch (5. generácie) s operačným systémom iOS 7. Jednoduchým vložením

smartfónu do kolísky (podobne ako sa vkladá do ochranného puzdra) premeníte telefón na mobilnú hernú konzolu s analógovými ovládačmi – vrátane D-padu, triggerov alebo tlačidiel. To vám umožňuje mať hru plne pod kontrolou a zároveň môžete celý displej využiť iba na sledovanie hry. Ovládač si uchoval kompaktnú veľkosť, takže ho môžete ľahko vložiť do vrecka a stále máte voľný prístup ku všetkým funkciám telefónu, k objektívom kamery, konektorom a reproduktorom. Obsahuje aj 1 500 mAh batériu, ktorá zvyšuje výdrž iPhoneu takmer dvojnásobne. **JR**

Logitech PowerShell

Vítazný postup smartfónov

V súčasnosti sa už predáva viac inteligentných telefónov – smartfónov – ako obyčajných mobilných telefónov. Lacnejšie mobily však ešte dlho zostanú populárne prínajmenšom v rozvojových a rozvíjajúcich sa krajinách, tvrdí poradenská spoločnosť Gartner. Na inteligentné telefóny pripadalo v 3. kvartáli 55 % zo 455,6 milióna

predaných mobilných telefónov. Tento podiel sa bude zrejme ďalej zvyšovať.

Neohrozenou jednotkou na trhu je Samsung, ktorý v 3. štvrtroku predal asi 80 miliónov smartfónov a ovláda tretinu trhu. Potenciálnym vyzývateľom by mohol byť čínsky výrobca počítačov Lenovo, ktorý síce predáva 95 % svojich telefónov v Číne, ale aj tak je trojkou na globálnom trhu s inteligentnými telefónmi. Naopak, podiel BlackBerry klesá (z 5,2 % pred rokom na 1,8 %) a v blízkej budúcnosti môže mať problémy s udržaním sa na trhu.

Lídrom medzi operačnými systémami je Android s takmer 82 % trhu. Hlavným dôvodom je odbyt v Číne. OS Windows Phone zrejme zvýši svoj podiel na trhu po prevzatí Nokie koncernom Microsoft. **TA**

Cenovo prístupný tablet

Prestigio MultiPad 7.0 HD+ (PMP3870C_DUO) je kompaktný 7-palcový tablet s rozlíšením 1 024 x 600 pixlov, ktorý výborne posluží na zobrazenie textu, prehrávanie videí či hranie hier. Zariadenie je vybavené dvojjadrovým procesorom s taktom 1,5 GHz a beží na operačnom systéme Android 4.1 Jelly Bean s možnosťou aktualizácie na novší. Interná pamäť pre aplikácie je síce len 8 GB, no dá sa ľahko rozšíriť o 32 GB prostredníctvom micro SD/SDHC karty. Ďalších 5 GB priestoru dostanete pre online dáta.

Predinštalovaných je niekoľko užitočných aplikácií, vrátane čítačky eReader Prestigio,

Prestigio MultiPad 7.0 HD+

ktorá poskytuje prístup k viac ako 620 tisícam kníh v 22 jazykoch (približne 30-tisíc z nich je bezplatných). **JR**

Výkon zabalený do extra dizajnu

Výsledok netradičného spojenia firiem s úplne odlišnými záujmami, technologickej firmy ASRock a dizajnerskej spoločnosti BMW Group DesignworksUSA, stojí za povšimnutie. Podarilo sa im totiž sklbiť to najlepšie z oboch svetov a vytvoril originálny herný počítač s vydareným dizajnom.

Vo vnútri tohto futuristického a zároveň výkonného barebone systému s označením M8 sa ukrýva základná doska Z87 mini-ITX, ktorá umožňuje vyskladať si alebo neskôr upgradovať zostavu podľa vlastných špecifických požiadaviek. Základ však ponúka najnovšie bezdrôtové štandardy 802.11ac alebo Bluetooth v4.0 a nechýba ani integrované 7,1-kanálové zvukové štvorjadrové HD jadro Creative SoundCore 3D. **JR**

ASRock M8

Z vášho televízora urobí smart TV

Internetová videopožičovňa Klik TV prináša na trh zaujímavý Klikbox, ktorým jednoducho premení bežný televízor na zaujímavý smart TV s videoslužbami, prehrávaním multimedialných súborov z pripojeného USB disku, YouTube alebo možnosťou nahrávať až 25 televíznych staníc na externom serveri prevádzkovateľa.

Tento „zázračný“ box, ktorý vzhľadom veľmi pripomína známy Apple TV, potrebuje na svoju činnosť pripojenie na internet s minimálnou rýchlosťou 2 MB za sekundu (dátový tok potrebný pre HD video) a, samozrejme, TV prijímač vybavený HDMI konektorom. Na internet sa pripojíte cez Wi-Fi alebo ethernetový kábel. Klik TV vám umožní využívať služby, ktoré sú dostupné cez paušál, alebo si môžete priplatiť za prémiové. **JR**

Limitovaná mystická edícia

Do populárnej rodiny DashDrive Choice prináša ADATA Technology ďalší atraktívny kúsok v podobe limitovanej edície populárnych diskov HC630. Červené disky, okrem výkonného rozhrania

USB 3.0, očaria metalickým povrchom s trblietavými leptanými vzormi.

Tento len 160 gramov vážiaci módny doplnok s odľahčenou konštrukciou je vítaným sprestrením od fádnych tmavých farieb, ktoré môžeme bežne vidieť na externých diskoch. Zvýšený okraj po obvode elegantne chráni povrch pred poškrabávaním, keď je disk položený na rovnom povrchu. Model HC630 v útrobach ukrýva spoľahlivý 2.5" vysokorýchlostný SATA HDD. V limitovanej sviatočnej edícii je teraz disk DashDrive Choice HC630 Holiday Edition dodávaný v efektnom farebnom balení, ktoré evokuje darček. Pre zvýšenie bezpečnosti a pohodlia si môžu používatelia HC630 bezplatne stiahnuť zo stránok výrobcu proprietárny softvér HDDtoGo. Disk je dostupný v kapacitách 500 GB a 1 terabyte. **VN**

Medzikontinentálna logistika si vyžaduje presné plánovanie

V čase globalizácie je to logistika tovarov, ktorá viac ako inokedy predtým doslova spája kontinenty.

Medzinárodné logistické spoločnosti musia pri tom zvládnuť hneď dva základné toky – tovarov aj dát. V predvianočnom období je to doslova „skúška z logistiky“.

Ešte predtým, ako príde k reálnemu logistickému toku tovarov, je potrebné efektívne naplánovať logistiku dát. Tú ovplyvňujú viaceré interné faktory z okruhu výroby či zásobovania. Počas predvianočného obdobia ich, navyše, často komplikuje meškajúci vývoj očakávaných technologických novinek. Pri plánovaní nemožno zabúdať ani na externé faktory regulujúce vývoz vrátane legislatívnych limitov alebo geografických podmienok. Preto je posledný kalendárny štvrtok pre logistov bezkonkurenčne tým najrušnejším.

Ako dostať vychytávky včas do Európy

Logistické spoločnosti prepravujú v predvianočnom čase najmä elektronické „vychytávky“ ako smartfóny, tablety či 3D televízory, ktoré sú u spotrebiteľov veľmi žiadané. Problémom je najmä vzdialenosť medzi výrobcami a európskym trhom. Väčšina technologických novinek sa totiž vyrába v Ázii. Na to, aby sa tovar dostal z čínskeho Kantonu do bratislavskej Petržalky, je potrebné dokonale skĺbiť logistické procesy a brať do úvahy viaceré limity.

Na prepravu elektroniky má výrazný vplyv napríklad regulácia Asociácie pre leteckú prepravu IATA. Tá zaviedla veľmi prísne požiadavky na prepravu lítiových batérií, ktoré sa nachádzajú v každom smartfóne či tablete. Takýto tovar musí byť správne klasifikovaný, zabalený a označený.

Situáciu, navyše, komplikuje zdĺhavý proces vývoja, často na poslednú chvíľu, ktorý skraca čas potrebný na výrobu. Pre časový sklz preto potom nie je možné riešiť distribúciu ekonomickejšou námornou prepravou a uprednostniť sa expresná letecká preprava.

Ďalšie zdržanie môže nastať v súvislosti s preclievaním tovaru pri vstupe do Európskej únie. Dá sa mu predísť, ak prepravovaný tovar sprevádzajú všetky potrebné dokumenty (prepravný list, vyhlásenie k colnému konaniu, faktúra

Koncom roka sa v logistike uplatnia aj najväčšie nákladné lietadlá.

s popisom tovaru a číslom EORI atď.) a logistická spoločnosť využíva na preclenie centrálnu preclievacie miesto. Potom už nasleduje len samotná distribúcia po Európe a priamo do predajní.

Potreba flexibilných prepravných kapacít

Je veľmi dôležité, aby logistická spoločnosť mala dostatočne veľké a flexibilné prepravné kapacity. V tomto, z hľadiska prepravy tovaru najvyťaženejšom období sa môže predaj niekoľkonásobne zvýšiť – výnimkou nie je ani 100-násobný nárast. Preto zabezpečenie plynulého zásobovania obchodov bez výpadkov na pultoch závisí od rozvinutých informačných systémov.

Logistika sa musí na konci roka prispôbiť aj 100-násobnému zvýšeniu predaja niektorých výrobkov.

To isté platí pre online obchody, len s tým rozdielom, že odpadá fyzická distribúcia do kamenných predajní a tovar ostáva v skladoch predajcu, odkiaľ ho do rúk zákazníka doručia kuriérske spoločnosti. Zákazníci však majú nereálne predstavy o logistických procesoch, s ktorými musia „bojovať“ prepravcovia. Je rozhodne omylom objednať si tovar 23. decembra a čakať jeho doručenie na Štedrý deň.

Popredajná logistika a dlhodobý úspech značky

Po Vianociach sa stáva, že výrobok nefunguje tak, ako by mal. Január je typické obdobie, keď sa začína popredajná starostlivosť (After Sales Market). Obchodník musí pri reklamácii v rámci záruky zabezpečiť výmenu alebo opravu. U logistov sa začína proces spätnej logistiky, zahŕňajúci zabezpečenie prepravy nefungujúceho výrobku do servisného centra, prepravu náhradných súčiastok od dodávateľov do servisných stredísk a následne doručenie výrobku spotrebiteľovi.

Aj v tomto logistickom procese predchádza tovarovému toku už spomínaný tok dát, pričom pri preprave znovu treba rátať s vplyvom regulátorov (preprava lítiových batérií, elektronický odpad atď.). Dobře vyriešená After Sales logistika má veľký vplyv na spokojnosť zákazníka. Je testom sily značky, jej postavenia na trhu a atribútov kvality. Pre silné značky je starostlivosť o zákazníka na prvom mieste. Ten sa im potom odvdáčuje kúpou ďalších produktov. Rovnako existujú prípady značiek, kde takáto starostlivosť neexistovala a tieto značky už dnes na trhu nenájdete.

V globálnej ekonomike, v ktorej sa výskum realizuje v Amerike, výroba prebieha v Ázii a spotrebiteľ sa nachádza na európskom trhu, je práve logistika rozhodujúcim faktorom. Ak má obchod úspešne zvládnuť rušnú vianočnú sezónu a zachovať si priazeň náročných zákazníkov aj do budúcnosti, potrebuje renomovaných logistických partnerov s kvalitne nastavenými procesmi.

Mária Džundová, obchodná a marketingová riaditeľka TNT Express
Foto: Antonov

Logistické poradenstvo

Budúcnosť efektívneho fungovania firmy sa nevyhnutne spája s poradenstvom v oblasti jej logistiky.

Logistické poradenstvo a audit sú inovatívnymi nástrojmi na sledovanie vlastných nákladov a ich cielené udržiavanie na najvyššom stupni efektívnosti v konkurenčnom prostredí. Ide tu o zavedenie optimalizačných prvkov do výrobných, ale aj nevýrobných či obchodných tokov. Jedným z lídrov logistického poradenstva na Slovensku je spoločnosť **Gebrüder Weiss** so sídlom v Senci. Z priečky „špecialista na logistické riešenia“ sa posunula na pozíciu „logistický poradca“ a svojim komplexným logistickým auditom pomohla zefektívniť logistický tok viacerým nadnárodným koncernom.

Zdravé firmy kladú dôraz na optimalizáciu a udržateľnosť nákladov v pomere k obratu

spoločnosti, čím dosahujú kontrolu nad dlhodobými výsledkami. Riešením, ktoré zabezpečí dosiahnutie týchto výsledkov, je logistické poradenstvo.

Proces logistického poradenstva je dlhodobý a pozostáva z týchto základných krokov:

- Prvým krokom je vnútorný logistický audit spoločnosti, v rámci ktorého sa metodicky mapujú jednotlivé procesy vrátane finančných a komunikačných.
- Hĺbkovou analýzou sa identifikujú miesta v procese, ktoré nepatria medzi efektívne.
- Nastavuje sa transparentný systémový a komunikačný tok informácií od začiatku procesu až po jeho ukončenie, s následným riadeným vyhodnocovaním.

Viac informácií nájdete na

<http://www.gw-world.sk/sk/Logistika.aspx>.

PR

Vysokorychlostná trať na Slovensko príde

Rada ministrov EÚ pre dopravu, telekomunikácie a energetiku v Bruseli sa na decembrovom zasadnutí zaoberala harmonizáciou železničných trhov tak, aby niektoré činnosti mohla vykonávať Európska železničná agentúra. Tá má v súčasnosti skôr monitorovaciu úlohu, no diskusie smerujú k tomu, aby dostala právomoci napríklad v oblasti vydávania povolení pre premávku železničných vozidiel na trati. Odbúrала by sa tým časť administratívnych nákladov a malo by to prispieť k zvýšeniu konkurencieschopnosti a hospodárskeho rastu.

Podľa štátneho tajomníka Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR Františka Palka Slovensko toto riešenie podporuje. Rýchle prijatie jednotného postupu schvaľovania železničných vozidiel Európskou železničnou agentúrou by podľa neho mohlo počas 10 rokov ušetriť vyše 500 miliónov eur.

F. Palko upozornil, že železnice sú ešte stále považované za dôležitú súčasť dopravnej siete v Európe. Preto sa aj v rámci nového programového obdobia Únie (2014 – 2020) budú poskytovať zdroje z eurofondov na tie dopravné

koridory, ktoré majú charakter paneurópskych, čiže na takzvanú sieť TEN-T.

V odpovedi na otázku TASR, či je Bratislava stále súčasťou vysokorychlostného železničného prepojenia, štátny tajomník zdôraznil, že rozhodnutie o tom padlo už dávno a k jeho zmene nedošlo. Slovensko teda táto trasa neobíde. „V rámci nového programového obdobia bude mať v našom Operačnom programe Integrovaná infraštruktúra samostatnú prioritnú os, ktorá sa bude venovať železničnej doprave, a gro týchto prostriedkov pôjde práve na budovanie európskych koridorov a do oblasti železničnej dopravy,“ opísal situáciu.

Spresnil, že v súčasnosti sa hľadajú správne miesta a správne trasovanie železničnej trate. Na druhej strane, ako konštatoval, niektoré scenáre z minulosti, napríklad tunel popod Dunaj, sa ukázali skôr ako idealistická utópia. Dnes však možno hovoriť o pragmatizme a realizme a hľadá sa také trasovanie, ktoré bude uskutočniteľné a umožní, aby sa Slovensko rýchlo stalo súčasťou európskeho vysokorychlostného koridoru.

TA

Logistické centrum v Skalici

Nové logisticko-distribučné centrum East Hub, ktoré bolo postavené v areáli Protherm Production v Skalici, už naplno funguje. Pôvodný sklad s rozlohou 7 000 m² sa rozšíril o ďalších 5 000 m². Výška investície sa vyšplhala na 2,3 milióna eur.

Spustením centra sa dosiahla konsolidácia logistických tokov do jednotlivých krajín v regióne strednej a východnej Európy s väčšou dostupnosťou produktov a kratším časom dodávky.

Potreba posilniť logistické činnosti a logistiku dcérskych spoločností skupiny Vaillant vznikla v dôsledku posilnenia výrobných kapacít v závode Protherm Production. Podarilo sa zefektívniť skladovanie a znížiť celkové náklady. K slovenskému zákazníkovi možno doručiť výrobky do 24 hodín. V tomto roku v špičkovej sezóne vyexpedovali z areálu asi 30 kamiónov denne a tento počet sa má o rok ešte zvýšiť.

PP

Stiahne sa viedenské letisko z Košíc?

Prevádzkovateľ viedenského letiska Flughafen Wien AG sa chce zbaviť svojich zahraničných operácií, ktoré sú stratové. Spoločnosť sa chce v krátko- až strednodobom horizonte zbaviť podielov, ktoré má v zahraničných letiskách, povedal člen predstavenstva Julian Jäger. Týka sa to najmä podielu vo výške 25 % v juhonemeckom letisku Friedrichshafen. V prípade Letiska Košice a letiska na Malte má však firma zmluvne zviazané ruky, podľa J. Jägera však „preskúma všetky možnosti“.

Flughafen Wien získala v roku 2006 v Letisku Košice 66-percentný podiel. Celkovo, vrátane kúpnej sumy (13,7 mil. EUR), do letiska investovala 40 miliónov eur. V roku 2011 potom znížila vo svojich účtovných knihách cenu podielu na 13,7 milióna eur. Investícia je teda stratová a počet cestujúcich na letisku klesá.

Súčasne s Košicami chcel štát predať aj letisko v Bratislave, čo bola v skutočnosti prioritou Viedne. Predaj však zastavila nová vláda Roberta Fica.

TA

Drahý operatívny lízing? Počítajte znova.

Firma ušetrí tisícky eur na obstaraní áut aj administratíve

Financovanie a správu vozidiel môžete outsourcovať prostredníctvom operatívneho lízingu. Autá nevlastníte a nespravujete, no máte voľné ruky na core biznis.

Vo firme miňate na palivo podozrivo veľa, no nemáte čas prísť veci na koreň. Na uskladnenie pneumatík ste už obetovali časť skladu. Máte pocit, že stále riešite poruchy na autách. Chceli by ste vlastne aj obnoviť vozidlový park, no potrebujete investovať do firmy. Ak riešite podobné problémy, je čas zmeniť nastavenie správy vozidlového parku.

Zaostrite na váš biznis

Jednou z možností je outsourcovať financovanie a správu vozidiel prostredníctvom operatívneho lízingu. Autá nevlastníte a nespravujete, no máte voľné ruky na zvyšovanie výnosnosti firmy. Mýtus, že je operatívny lízing v porovnaní s finančným lízingom či kúpou auta drahý, už dávno neplatí. Len na jednom aute ušetríte tisícky eur. Operatívny lízing umožňuje firme nastaviť si prenájom vozidlového parku, ale aj servis a ďalšie služby súvisiace s vozidlami presne podľa jej potrieb. Firma nepotrebuje jednorazový vstupný kapitál na obstaranie si vozidiel, takže sa to negatívne neprejaví na cash flow a potrebe odpisov. Platí len pravidelné mesačné splátky, bez ohľadu na vývoj a zmeny cien a nákladov. Aj vďaka tomuto je napríklad v západnej Európe

operatívny lízing bežným riešením s penetráciou vyše 60 percent.

Prečo nie aj autá?

No ak aj u nás outsourcujete účtovníctvo či upratovacie služby, prečo nie aj správu vozidlového parku? Prečo tých 25-tisíc eur, ktoré by ste do kúpy auta investovali, neinvestovať do inovácii firmy?

Firmy si nevedomujú skryté náklady (personálne, priestorové) súvisiace s vozidlovým parkom.

Výnosnosť biznisu firiem sa u nás pohybuje v priemere 8 až 15 percent. To už po štyroch rokoch, kedy by auto vo vlastníctve museli obmeniť, prináša stratu na výnosnosti biznisu niekoľko tisíc eur. Firmy z IT sektora, telekomunikácií či farmaceutického sektora, ktorých výnosnosť biznisu je aj sto percent, vedia, o čom je reč.

Nie je cena ako cena

Firmám sa doteraz nepozdávala cena operatívneho lízingu. Bola podľa nich vysoká. No pri rozbere nákladov zostali prekvapené, koľko miňajú na vozidlový park vo vlastnej réžii. Napríklad importéri áut ponúkajú zľavy, no málokedy si najmä malá a stredná firma dokáže vyjednať nákupnú cenu auta ešte nižšiu, než za akú ho obstaráva lízingová spoločnosť. Základom filozofie operatívneho lízingu totiž je, že firma preferuje len rozdiel medzi obstarávacou cenou

a zostatkovou hodnotou vozidla po štyroch rokoch. Teda reálne využítu hodnotu auta a nie celú hodnotu, ako pri kúpe auta.

Zbavte sa starostí navyše

Dane, povinné poplatky či diaľničné známky sú rovnaké pri kúpe aj pri operatívnom lízingu auta, no tu treba počítať s časovými nákladmi. Poistenie dokáže, vzhľadom na svoju veľkosť, lepšie vyjednať lízingová spoločnosť. Riešenie poistných udalostí tiež zaberá čas. Obdobne pri cenách pneumatík má lízingová spoločnosť dojednané veľkoodberateľské ceny, ktoré vie fixovať bez ohľadu na vývoj na trhu. Fixuje aj servisné náklady na štyri roky dopredu a klientska firma má k dispozícii servisnú a pneuservisnú sieť na celom Slovensku.

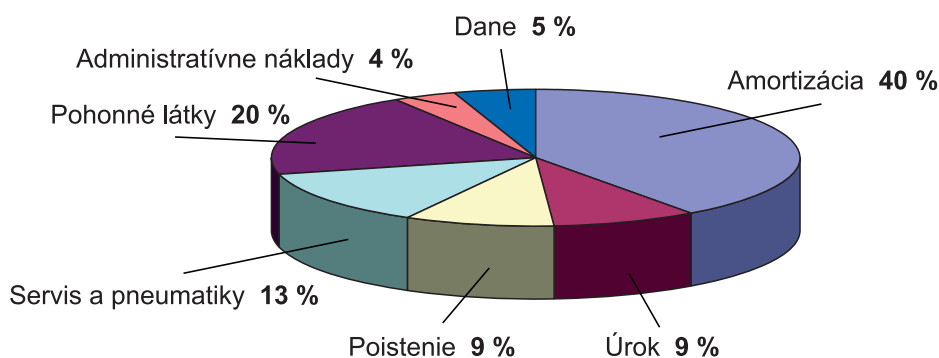
Skryté náklady

Mnohé firmy si nevedomujú skryté náklady pri správe vozidlového parku vo vlastnej réžii. Potrebujú na ňu napríklad vyčleniť priestory, ale aj ľudí, ktorí sa o bezporuchovosť vozidiel a administratívu budú starať.

Firiem, ktoré chcú optimalizovať a šetriť, bude pribúdať. Aj preto by do dvoch-troch rokov mohla penetrácia operatívneho lízingu dosiahnuť 20 %. Je na firmách, či si zvolia plný operatívny lízing – teda od dodania vozidla až po jeho odpredaj, alebo spätný lízing, kde autá lízingová firma od klienta odkúpi, no nechá mu ich v užívaní cez prenájom pri poskytnutí všetkých výhod operatívneho lízingu. Alebo si zvolia správu vozidlového parku, ak sa nechcú zrieknuť vlastníctva auta, no chcú ušetriť na správe vozidla.

**Lucia Urbanová, obchodná riaditeľka
Business Lease Slovakia**
Obrázok: Peugeot; graf Business Lease

Náklady na vlastníctvo auta

Automobilky: boj o globálne prvenstvo

VW chce predbehnúť Toyotu – neplatí však za to privysokú cenu?

Keď nový šéf správnej rady Martin Winterkorn v roku 2007 oznámil, že sa Volkswagen stane do roku 2018 svetovou jednotkou v odvetví, ozvalo sa dosť pochybovačných hlasov. Zámer označovali za megalomanský, nerealistický až arogantný. Winterkorn ich však onedlho umlčal. Predaj osobných áut koncernu začal prudko rásť, najmä vďaka jeho dobrému postaveniu v rastúcich ekonomikách, predovšetkým v Číne a Brazílii.

Preteky na dráhe s prekážkami

Hlavní súper Volkswagenu, General Motors (GM) a Toyota, išli od problému k problému. GM na sklonku minulého desaťročia počas krízy zachránila pred bankrotom len americká vláda, keď sa stala jeho faktickým vlastníkom. Toyota prišla o svoju vynikajúcu povest' výrobcu áut najvyššej kvality po sérii nehôd so zasekávajúcimi sa plynovými pedálmi a v marci 2011 sa jej silno dotkla cunami, ktorá zničila časť kapacít firmy a výrobných objektov subdodávateľov. Avšak ani Volkswagen sa nepribližuje k svojmu cieľu hladko. Jeho postup spomalilo oslabenie trhu v Európe a odbytové problémy v Spojených štátoch. Mraky sa nestratili, aj keď čísla predaja na starom kontinente naznačujú obrat k lepšiemu. V októbri bol odbyt vozidiel koncernu VW v Európe medziročne horší len o 1,8 %, kým v septembri dosahoval schodok 2,4 %.

Znižovanie náskoku zámorských súperov

Obchodný riaditeľ VW Christian Klíngler nedávno potvrdil predchádzajú prognózu, podľa ktorej skupina VW v tomto roku dosiahne rekordnú

V továrni VW v Brazílii ešte stále montujú kultový mikrobús zo 60. rokov.

výrobu 9,5 milióna vozidiel. Analýza, ktorú vypracovalo Center of Automotive Management (CAM) so sídlom v Bergisch Gladbachu, pritom uvádza, že Toyota dodá v tomto roku na trh 9,75 milióna a General Motors asi 9,7 milióna automobilov.

Volkswagen by sa teda mala aj tento rok ujsť len bronzová medaila. Počet vyrobených vozidiel je však podľa šéfa CAM Stefana Bratzela len jedna strana medaily. Upozornil, že hoci je VW produkčne nastavený dobre, jeho problémom zostáva relatívne nízky zisk. Negatívne sa prejavuje vývoj v Európe, ktorý znižuje jeho globálne výsledky. Kým Toyota dosiahla v prvých troch štvrtrokoch rentabilitu výroby 9,6 %, VW ju mal len 5,9 %.

Nechcem zľavu zadarmo

Profesor Ferdinand Dudenhöffer z Univerzity Duisburg-Essen, považovaný za najväčšiu nemeckú autoritu v tomto sektore, vidí problém v hromadnej produkcii áut značky VW. Koncernu vylepšujú rentabilitu jeho prémiové dcéry Porsche a Audi. Toyota sa svojou výnosnosťou

nachádza vo vlastnej lige.

Výroba áut vo VW je drahšia než u konkurencie, a to napriek tomu, že by ju mala zefektívniť sľúbená stratégia unifikácie mnohých komponentov, ktoré by sa mali montovať do rôznych modelov v rámci koncernu. Po druhej: VW vynakladá podstatne viac prostriedkov na distribúciu produktov a vlastnú režiú. V Toyote dosahujú náklady na obe oblasti na úrovni 9,2 % z výnosov, vo VW je to 13,1 %. „To sú dva svety,“ hovorí F. Dudenhöffer. V nákladoch na distribúciu sú však v prípade VW zahrnuté aj vysoké zľavy pre predajcom, ktorých účelom je, aby si značka zachovala dobrú pozíciu na trhu.

Zúročí sa finančne náročný výskum?

„Volkswagen ziskava teraz len v Číne,“ konštatuje F. Dudenhöffer, „ale aj tam sa konkurenčný zápas zostruje.“ Ak sa z celkových výsledkov odrátajú zisky z Číny, mnoho toho nezostane. Bilanciu VW však ovplyvňujú aj jeho obrovské investície do výskumu a vývoja. V sektore je v tomto smere s náskokom svetovou jednotkou, ako potvrdzuje aj analýza poradenskej firmy Booz & Company. Toyota a GM sú na siedmej, respektíve jedenástej priečke.

Volkswagen nie je ľahkým súperom, lebo ide za svojim cieľom. Jeho odbyt v roku 2007 dosiahol 6,2 milióna vozidiel – vtedy, keď Toyota a GM dosiahli produkciou okolo 9,4 milióna každá a čo do objemu výroby predstavovali svetovú extratriedu. Ale potom sa im VW už zavesil za nárazníky. Či bude mať silu, aby ich predbehol, to sa ukáže v nasledujúcich 60 mesiacoch.

TA/DP

Jednou z vlajkových lodí Toyoty je Land Cruiser (na obr. facelift pre rok 2014).

Vozidlový park bez problémov aj v zime

Odkladať prípravu na poslednú chvíľu sa nemusí vyplatiť.

Väčšina z nás čaká na prvé mrazy, ak nie na prvý sneh, ako na signál na výmenu letných pneumatík za zimné. V prípade väčších vozidlových parkov je však oveľa zodpovednejšie si prípravu vozidiel na zimné obdobie naplánovať dopredu a neobmedziť ju len na výmenu pneumatík. Správne načasovanie a príprava vám môžu pomôcť vyhnúť sa nechceným problémom a tiež ušetriť nielen peniaze, ale aj starosti.

Ešte pred prvým snehom

Zimné pneumatiky sú pre bezpečnosť premávky v zime veľmi dôležité. Neoplatí sa odkladať prezutie na poslednú chvíľu. Málokto vie, že letné pneumatiky menia svoje vlastnosti už pri

Autá treba prezúvať do zimných pneumatík, ak vonkajšia teplota klesá pod 7 °C.

teplotu 7 °C. Oproti zimným majú menšiu prínavosť na vozovku a dlhšiu brzdnú dráhu. Auto s letnými pneumatikami sa môže ocitnúť v kritickkej situácii a stať sa neovládateľným oveľa skôr ako so zimnými pneumatikami.

Kedy vymeniť pneumatiky za nové

Staršie pneumatiky, ktoré vyzerajú na prvý pohľad v poriadku, treba pred zimnou sezónou skontrolovať. Odporúčaná hĺbka dezénu v zime je najmenej 4 mm. Pri málo jazdených autách je vhodné skontrolovať aj dátum výroby

pneumatiky. Tento údaj je uvádzaný ako štvorčísle na jej bočnici. Prvé dve čísla uvádzajú týždeň a druhé rok (takže napr. 3911 znamená, že pneumatika bola vyrobená v 39. týždni v roku 2011).

Dátum výroby je veľmi dôležitý, pretože pneumatika postupom času starne, zmes tvrdne a stráca správne jazdné vlastnosti. Tiež sa zvyšuje hluk počas jazdy. Staršie pneumatiky môžu

Pneumatiky tiež starnú a strácajú správne jazdné vlastnosti, hoci dezén je v norme.

byť nevyhovujúce, aj keď na povrchu môžu vyzerať ešte zachovalé.

Dôležitou súčasťou výmeny pneumatík je aj prevaženie kolies. Nevyvážené koleso pri väčších

rýchlostiach stráca kontakt s vozovkou, čo negatívne vplyva na bezpečnosť jazdy.

Len prezúť nestačí

Najcitlivejšou časťou auta v zime je akumulátor. Kapacita akumulátora v tomto období rapídne klesá, preto ho treba pred zimou naplno nabiť. Ďalšou dôležitou kategóriou, na ktorú je potrebné pred zimou myslieť, je výmena letných kvapalín za zimné, a to v motore a ostrekovačoch.

Ján Gaži, Peter Beňka, odborní technici, Homola, s. r. o.
Foto: Homola, MB

Odporúčaná výbava na zimu do auta:

- reťaze,
- štartovacie káble a náhradný akumulátor,
- rozmrazovač zámku,
- metlička,
- škrabka.

DRIVE THE CHANGE

RENAULT SERVIS

VÁŠ RENAULT PARTNER: KESTLER spol. s r. o.

Panónska cesta 5, Bratislava 5, 851 04, tel.: 02/67 20 27 11
Krajinská cesta 12, Bratislava 2, 821 07, tel.: 02/43 41 11 72
www.renault-kestler.sk

V zime sa spoľahnite na asistenčné služby

Tak ako je to v prípade našich súkromných áut, aj o firemné auto sa musíme pred zimou náležite postarať.

Prezuv pneumatiky je síce dôležité, no v podstate je to to najmenej, čo pre naše firemné auto môžeme urobiť. Starostlivosť o firemné autá je veľmi dôležitá nielen z hľadiska bezpečnosti, ale aj pre udržanie čo najvyššej možnej zostatkovej ceny pri ich prípadnom predaji.

Fleetové oddelenie alebo, inými slovami, správa vozového parku je pre firmu čoraz dôležitejšia. Relevancia starostlivosti o jednotlivé automobily je vysoká v každom ročnom období. Pritom rastie najmä vplyvom zodpovednosti voči zamestnancom – vodičom, ktorí v automobiloch jazdia. V zime o to viac, že zamrznuté vozovky nezvládajú všetci vodiči rovnako dobre.

Dôležité technické informácie pred zimou

Pred zimnými týždňami by sme nemali zanedbať kvalitnú servisnú prehliadku. Predpokladom je, že už pri zaobstarávaní vozového parku sme porovnávali aj ponuky jednotlivých autorizovaných servisov pre fleetových zákazníkov.

Kvalitná servisná prehliadka pred zimou by sa mala zamerať aj na veci, ktoré laikom môžu pripadať zanedbateľne. Príkladom je klimatizácia, ktorá v zime chráni naše sklá pred zahmlievaním a rosením. Služi na to sušiacia funkcia klimatizácie, ktorú je preto pred zimou potrebné starostlivo skontrolovať. Kabinový filter by mal byť v stopercentnom stave. Aspoň raz za rok sa odporúča vymeniť ho, pričom jeho výmena a kontrola sú rovnako dôležité pred zimným

aj letným obdobím, hoci mnoho vodičov to zanedbáva.

Dôležitá je aj kontrola akumulátora z hľadiska jeho dobijania i úrovne dobitia. Treba skontrolovať aj gumené tesnenia okolo dverí a okien. Ak zamrznú, zablokujú vodičovi prístup do auta. Servisná prehliadka pred zimou by mala, navyše, obsahovať tieto náležitosti:

- kontrolu nastavenia hlavných svetlometov,
- kontrolu stavu a tesnosti chladiacej sústavy a stavu remeňa vodného čerpadla,
- meranie bodu tuhnutia chladiacej kvapaliny,
- kontrolu množstva motorového oleja a brzdovej kvapaliny,
- kontrolu funkcie ostrekovačov,
- kontrolu funkcie vonkajšieho osvetlenia.

Myslite na bezpečnosť v zimných týždňoch

Súčasťou bezpečnosti auta je okrem zimných pneumatík aj poriadna zimná výbava. Týka sa to najmä tých zamestnancov, ktorí sú niekedy nútení cestovať aj do severných častí Slovenska, prípadne do oblastí, kde vozovky neupravujú do takej miery, ako by to bolo žiaduce.

Každé firemné auto by preto malo mať vo výbave metličku na sneh, škrabku na ľad, lopatku, rozmrazovač a prípadne aj reťaze či dokonca štartovacie káble. Nemali by ste zabudnúť dať

Starostlivosť o firemné autá je dôležitá aj pre zodpovednosť voči zamestnancom, ktorí v nich jazdia.

vodičom firemných vozidiel niekoľko rád a poučiť ich o zásadách zimného jazdenia. Jednou z nich napríklad je, že nádrž treba natankovať vždy doplna – aby kondenzovaná vzdušná vlhkosť nezapríčinila stuhnutie paliva, a teda nezmožnila naštartovať auto.

Pomoc môžete mať vždy poruke

V každom období, ale vari predovšetkým práve v zime, je potrebné vodičov firemných vozidiel poučiť o existencii asistenčných služieb autorizovaného servisu, ktorého služby firma využíva. V problematických momentoch by mali mať poruke číslo na tieto asistenčné služby. Vtedy môžu nielen oni, ale aj ich zamestnávateľa byť pokojní, pretože vedia, že o nich bude postarané. Nefunkčné vozidlo bude odtiahnuté, vodičovi bude poskytnuté náhradné vozidlo, prípadne dokonca aj ubytovanie, ak sa nachádza na služobnej ceste mimo miesta zamestnania. Na bezpečnosť a predchádzanie problémom by mal myslieť každý vodič, majiteľ a v tomto prípade aj každý zamestnávateľ. Preto je servisná prehliadka veľmi dôležitá – ako pred letom, tak pred zimou.

Miroslav Belica ml., riaditeľ spoločnosti AUTOGRAND Toyota a Mazda

Foto: TASR

AUTO GRAND

Autorizovaný predaj a servis značiek Toyota a Mazda
Vajnorská 167, 832 37 Bratislava, www.autogrand.sk

Kontakt Toyota:

predaj: 02/49 28 02 20; servis: 02/49 28 02 25

Kontakt Mazda:

02/49 28 04 01; 02/49 28 04 02, predaj@mazda-bratislava.sk

Energetická politika SR a jej piliere

Bezpečnosť, udržateľnosť, konkurencieschopnosť – to by mali byť určujúce črty energetickej politiky SR v budúcich rokoch.

EÚ chce do roku 2020 dosiahnuť zníženie emisií skleníkových plynov o 20 %, zvýšenie energetickej efektívnosti o 20 % a využitie obnoviteľných zdrojov energie na 20 %. Týmto cieľom „20 – 20 – 20“ je ovplyvnený aj návrh energetickej politiky SR, ktorý dal rezort hospodárstva do pripomienkového konania a na verejnú diskusiu.

Spomínané tri základné piliere – bezpečnosť, udržateľnosť, konkurencieschopnosť – dokument rozvíja do jednotlivých priorít a cieľov, najmä v oblasti zásobovania jednotlivými druhmi a nosičmi energie – plynom, elektrinou a ropou. Súčasný stav slovenskej energetiky podľa ministerstva charakterizuje vysoká závislosť od dovozu primárnych energetických surovín, klesajúca tendencia spotreby zemného plynu, uhlia a dodávkového tepla, stagnácia spotreby elektriny a mierny rast spotreby motorových palív. Prítom trend energetickej náročnosti slovenskej ekonomiky je dlhodobo klesajúci. Významnú časť energetickej politiky SR preto tvorí oblasť energetickej efektívnosti.

Neodmysliteľné jadro

Strategickým cieľom energetickej politiky je dosiahnuť konkurencieschopnú nízkouhlíkovú energetiku s bezpečnými, spoľahlivými a efektívnymi dodávkami všetkých foriem energie za

prijateľné ceny. Prihliadať pritom musí na ochranu spotrebiteľa a trvalo udržateľný rozvoj. Nie je prekvapením, že Slovensko plánuje aj ďalej využívať v rámci svojho energetického mixu jadrovú energiu. Jadrová bezpečnosť je pritom „absolútnou prioritou“. Dokument zároveň konštatuje, že bezpečnosť jadrových zariadení v SR je z hľadiska seizmickej odolnosti aj ďalších aspektov na požadovanej úrovni a pod trvalým dohľadom.

Energetická politika počíta aj s výstavbou novej jadrovej elektrárne v Jaslovských Bohuniciach s výkonom 2 400 MW v horizonte po roku 2025.

Greenpeace nesúhlasí

Takto koncipovaný oficiálny návrh energetickej politiky ťažko mohol nevyvolať kritiku radikálnych environmentalistov. Organizácia Greenpeace

návrh napadla ako jednostranne zameraný na rozvoj jadrovej energetiky a udržanie neprijateľného stavu ťažby a spaľovania hnedého uhlia. Navrhnutá politika má podľa slovenskej pobočky Greenpeace až „extrémne neambiciózne ciele“ v oblasti rozvoja obnoviteľných zdrojov či

Významný cieľ energetickej politiky SR je zvyšovanie efektívnosti v spotrebe.

úspory energií. Jej naplnenie by podľa vyhlásenia organizácie „prinieslo nielen ďalšie neprestávajúce zaťažovanie životného prostredia, ale dostane Slovensko na chvost EÚ v oblasti rozvoja udržateľnej energetiky“. A to by podľa predstaviteľov Greenpeace mohlo ohroziť aj konkurencieschopnosť slovenského priemyslu.

Stratégia a ropovod do Schwechatu

Ministerstvo hospodárstva SR zahrnuje do energetickej politiky aj strategický projekt ropovodu Bratislava – Schwechat. Ten je zasa terčom občianskych protestov pre trasovanie v intraviláne hlavného mesta; občianske združenie Nie ropovodu doručilo v tomto zmysle pripomienku k návrhu.

Rezort hospodárstva zodpovedá za vypracovanie energetickej politiky na obdobie minimálne 20 rokov a za jej aktualizáciu v približnom päťročnom cykle. V súčasnosti je v platnosti energetická politika schválená v roku 2008.

TA/MK
Foto: TASR

Európska debata o Južnom prúde

Dohody uzavreté medzi Ruskom a niektorými krajinami EÚ o výstavbe plynovodu Južný prúd (South Stream) porušujú pravidlá Únie a musia sa prepracovať. Oznámila to Európska komisia (EK). Za problém považuje napríklad fakt, že koncern Gazprom bude dodávať plyn a zároveň prevádzkovať samotný plynovod. Ten je určený výhradne pre ruský plyn, kým EÚ požaduje, aby takéto projekty boli sprístupnené aj iným dodávateľom.

Dohodu o výstavbe Južného prúdu, ktorý má viesť po dne Čierneho mora, podpísali Bulharsko, Srbsko, Maďarsko, Grécko, Slovinsko, Chorvátsko a Rakúsko.

Začiatkom decembra sa na pôde Európskeho parlamentu uskutočnila konferencia s názvom „South Stream: The Evolution of a Pipeline“, na ktorej vystúpili zástupcovia EK aj Gazpromu vrátane jeho šéfa Alexandra Medvedeva. „Južný prúd je kľúčovým projektom, ktorý našim európskym partnerom zabezpečí nové zásoby plynu z Ruska a možnosť dodať 63 miliárd kubických metrov plynu spolu s priamymi

investíciami, daňovými príjmami a tvorbou pracovných miest,“ povedal.

Riaditeľ vnútorného trhu s energiou na DG Energy Klaus-Dieter Borchardt upozornil na pravidlo oddelenia funkcií – unbundlingu. Plynovod nebude podľa neho možné v EÚ prevádzkovať, ak nedodrží predpisy EÚ. Európska komisia je však podľa neho pripravená hľadať riešenie. „Komisia je otvorená tomu, že sa bude zaoberať touto infraštruktúrou a prispeje k jej realizácii. Všetci chceme nájsť riešenie a Komisia je pripravená splniť svoju časť úlohy,“ vyhlásil.

TA

Aby vám peniaze nevyfúklo z domu

Zima nemusí znamenať nadmerné zaťaženie vašich financií. Stačí si len správne vybrať a vzácne teplo vám nebude unikať.

Chcete mať dom, s ktorým ušetríte financie a bude spoľahlivo počas mnohých rokov plniť svoju funkciu? V takom prípade by ste mali pred samotným výberom poznať základné poveternostné podmienky danej geografickej oblasti, premyslieť a zvoliť si druh spotrebiča, komínovú sústavu a realizáciu zateplenia domu. Všetko ostatné prenechajte odborníkom, ktorí vám ochotne poradia.

Kvalita na dlhé roky

Myslite na kvalitu a trvácnosť. Pri výbere okien, zateplenia a strechy dajte prednosť tradičnej

značke s mnohoročnými skúsenosťami a referenciami. Jednotlivé komponenty musia mať vysokú kvalitu spracovania použitých materiálov a garantovať bezpečnú prevádzku. Ak by aj nastala nehoda, od dobrého predajcu máte dlhoročnú záruku za presne definovaných podmienok.

Pri výbere okien, zateplenia a strechy dajte prednosť overenej značke.

Samozrejmosťou by mali byť kvalitné technické poradenstvo a servis. Pri návrhu, stavbe i prevádzke domu je veľmi dôležité prerušenie tzv. tepelných mostov, na čo slúžia deliace a tesniace prvky. Tým sa zabezpečí vzduchotesnosť a nebude dochádzať k tepelným stratám. Vďaka nim dosiahnete ďalšiu energetickú úsporu.

Odhalit' a opraviť netesnosti

Keďže dom musí byť dostatočne „tesný“, aby z neho neunikalo teplo, veľmi dôležité je meranie vzduchotesnosti (tzv. blower door test). Využívajú sa dve metódy. Jednou je test budovy pred jej uvedením do prevádzky. Pri tejto metóde musia byť utesnené všetky otvory. Táto metóda je najvýhodnejšia, keďže umožňuje zistené netesnosti ešte dodatočne utesniť. Druhou možnosťou je testovanie tesnosti budovy pri jej používaní. Meranie sa vykonáva na už dokončenej budove s funkčným kúrením alebo vzduchotechnikou, bez toho, aby sa museli dodatočne uzatvárať otvory, napr. komín, digestor atď.

Na lacnom komíne neušetríte

Ak uprednostníte nekvalitné a lacnejšie riešenia, v skutočnosti sa tým poškodíte a v konečnom dôsledku prerobíte. Životnosť výrobkov s nižšou cenou býva totiž kratšia, nutné je aj častejšie investovať do opráv. Pri menej kvalitných systémoch dochádza k znižovaniu požadovaných parametrov a vlastností. Dobrý príklad je komín, kde vlhkosť spôsobuje pri nekvalitných výrobkoch degradáciu materiálu v jeho vnútri, čím sa zhoršuje ťah a znižuje sa požiarne bezpečnosť.

Pri uprednostnení perlitu alebo nekvalitnej sklenenej vaty ako izolácie dochádza v komíne k ich „sadaní“, pričom vrchná vložka prestáva dostatočne izolovať. Vhodnejšou voľbou je izolácia z minerálnych vlákien, ktorá odolá vysokým teplotám, zamedzuje únikom tepla a zabraňuje vzniku kondenzácie.

Maroš Piško, Schiedel Slovensko

Foto: Schiedel

Kvalita a ceny stavieb

Kvalita je rozhodujúcim faktorom pri nákupe stavebných materiálov pre 82 % Slovákov, pričom až 91 % je ochotných si za ňu aj príplatiť. Vyplynulo to z prieskumu, ktorý v novembri uskutočnila agentúra Stem/Mark. Slováci sú však nespokojní s celkovou kvalitou stavieb realizovaných v poslednom čase. Podľa ich názoru viac ako polovica z nich nedosahuje požadovanú kvalitu.

Podľa prezidenta Zväzu stavebných podnikateľov Slovenska Zsolta Lukáča cena nemôže byť jediným a rozhodujúcim kritériom. Prínajmenšom rovnako dôležitá má byť kvalita a tú možno

dosiahnuť len vtedy, ak cena a kvalita budú v rovnováhe.

Až tri štvrtiny respondentov si uvedomuje, že využívanie lacnejších materiálov bude mať negatívny vplyv na hodnotu a predajnosť stavby v budúcnosti. Podľa 88 % opýtaných ovplyvní nekvalitný materiál náročnosť a intervaly medzi opravami, podľa 26 % lacnejšie materiály zhoršujú bezpečnosť.

TA

Stavby roka

Slovenskou Stavbou roka 2013 sa stalo OC Central v Bratislave. „Central premenil

zanedbanú a bezvýznamnú plochu v centrálnej zóne mesta na významnú súčasť mestského života,“ uvádza sa v odôvodnení odbornej poroty. Udelili dovedna 13 cien desiatim stavbám. V rôznych kategóriách ocenili stavby Kaštieľ Snina, Cyklostov Slobody, Wellness Hotel Rozsutec, Business Center Moldavská, ako aj novostavbu spoločnosti Sedem, objekt Skybox, výrobný závod Semecs, projekt Slnecnice a budovu Fakulty informatiky a informačných technológií STU. Súťaž organizuje Združenie pre rozvoj slovenskej architektúry a stavebníctva ABF Slovakia.

TA

Extrémne výrazná architektúra

Čím vás môže zaujať scenéria britskej metropoly

Ako všetko v živote, aj objekty extrémne výraznej architektúry majú svoje všedné, zlé aj sviatočné dni. Problémom je, že priťahujú tiež extrémnu pozornosť a všetky ich parametre a vzťahy s okolím sú posudzované mimoriadne kriticky.

Veď to poznáme; prečo by niečo malo vynikať nad priemer?! Keď sa nevydaria, tak sa zvyčajne nevydaria veľmi a pri úspešnej realizácii mohli byť predsa aj oveľa lepšie... A k tomu celá lavína problematiky od developerskej bezohľadnosti cez partikulárne záujmy, investície, profesijnú závisť až po rekordné ukazovatele a estetické posolstvá. Stačí si spomenúť, čo v českej spoločnosti spôsobila (hoci nerealizovaná) Kaplického „chobotnica“.

Amerika v Európe

Nemôžem zabudnúť, ako som sa počas prvej návštevy Londýna snažil čo najdokonalejšie

nasávať jeho špecifickú atmosféru. Jediné americké mesto v Európe – tak som mal Londýn prednastavený z rozprávania priateľov a ľudí, ktorým sa ho podarilo navštíviť ešte pred rokom 1989. A musím priznať, že som tam tú „Ameriku“ našiel aj vycítil mnohokrát. Traduje sa, že poriadne mesto musí mať vodu (more, veľkú rieku, jazero...) a aspoň jednu výraznejšiu terénnu vyvýšeninu. Pri druhej podmienke Londýn zlyháva na celej čiare. V tom čase tam ešte nebol ani mrakodrap Shard, ani „ruské kolo“ London Eye a vyhladková reštaurácia na takmer 200 m vysokej BT Tower bola verejnosti neprístupná kvôli IRA. Jedinou uspokojivejšou vyhladkou na Londýn bola vtedy kruhová terasa okolo lucerny kupoly Katedrály Sv. Pavla. Dodnes ju mám pred očami.

Vysoká spoločnosť londýnskych dominánt

Počas mojich ďalších návštev Londýna začali jeho tradicionalisticko-imperiálno-viktoriánsku podstatu narušovať nové neprehľadnutelné objekty. Takmer cez noc vyrástlo London Eye. Doslova ako z vody (lebo bolo vztýčené priamo z Temže). To však s architektúrou veľmi nesúviselo, iba sa zaradilo do „novej vlny“.

Londýnske oko, Uhorka, Črep, Cibula – uplynulých 20 rokov dalo mestu veľa neobvyklých stavieb.

Úplne inou váhovou kategóriou je najčerstvejší londýnsky prírastok Shard (črepina). Keď v rámci širšieho centra akéhokoľvek mesta vyrastie 310 m vysoký mrakodrap, musí jeho existencia ovplyvniť nekonečné množstvo ďalších súvislostí. Špičkový architekt Renzo Piano sa úprimne snažil zjemniť jeho mohutnosť a negatívne vplyvy na najbližšie okolie postupným zoštíhľovaním, ale... Najčastejšími argumentmi odporcov jeho výstavby (okrem tých technických) boli obavy zo začlenenia takej mohutnej hmoty do panorámy mesta. Výsledok už poznáme, názor si vie urobiť každý aj sám. V prípade neprekonateľného znechutenia existuje však jedno elegantné riešenie, inšpirované podobným príbehom parížskej Eiffelovky: Vyvezte sa na jej vrchol; je z neho nádherný výhľad na Paríž – o to krajší, že nevidíte tú ohavnú vežu pod sebou.

Budova Swiss Re

Leadenhall Market

Tvorivo plodný sir Norman

Na ďalekom obzore je z centra Londýna pomerne dobre viditeľný odvážny štíhly oblúk nad úžasným komplexom nového Wembley Stadium. V noci, paradoxne, lepšie – vďaka nasvieteniu. Wembley si isto zaslúži návštevu počas špičkových športových či kultúrnych podujatí, ale určite očari aj svojou architektúrou, veľkolepými riešeniami a podmanivou estetickou z ateliéru Foster + Partners.

Ak sa vám nepáči, že tam stojí 310-metrový kolos, vyjdite naň a užite si pohľad na mesto – bez neho.

Sir Norman Foster je skutočným top architektom. Po celom svete má desiatky špičkových realizácií (Pyramídový Palác mieru a zmerenia v kazašskej Astane, Právnickú fakultu Univerzity v Cambridge, Lusail Iconic Stadium v Katari, prestavbu dráždanskej železničnej stanice či berlínskeho Reichstagu, letisko v Hongkongu, viadukt Millau vo Francúzsku...). Nemálo ich je aj v Británii, ale najviac ich nájdete v Londýne. Mnohí ste isto prešli „jeho“ letiskom Stansted a pri Tower Bridge ste si nemohli nevšimnúť naklonený polguľovitý skleník – nové sídlo londýnskej radnice, ktorej nikto nepovie inak ako Cibula.

V interiéri „Cibule“ zaujme predovšetkým asi 500 m dlhá špirálovitá šikmina podobná tej v kupole Reichstagu. Bublina radnice je však iba časťou rozsiahleho projektu revitalizácie príľahlého územia s názvom More London. Neďaleko odtiaľ je aj Millenium Bridge – most pre peších ponad Temžu medzi Katedrálou Sv. Pavla a Tate Modern. Verejnosť ho volá Wobbly – kolísavý, lebo hneď po otvorení sa musel špeciálne spevňovať. Aj to sa stáva. Z Fosterových londýnskych realizácií spomeniem ešte stanicu DLR metra Canary Wharf vo štvrti Docklands a skvelé vyriešenie modernizácie a zastrešenia Veľkého nádvorja okolo kruhovej čítárne v Britskom múzeu.

Niečo pre finančníkov: Uhorka a Inside-Out

Dvojnásobná chuťovka sa však nachádza v najdrahšej štvorcovej míli sveta – v bankovej štvrti. Sú ňou extrémne pôsobiace budovy Swiss Re a Lloyd´s. Spolu s ďalšími mrakodrapmi londýnskej City tvoria akýsi pandant južnému nábrežiu Temže, ktorého urbanizmus svojou výškou doslova prevalcoval solitér Shardu.

Industriálny chlad poisťovne Lloyd´s zvyrazňujú za denného svetla lesklé kovové fasády a v noci ho umocňuje studené zelené neónové ➔

Londýnska radnica zvaná Cibula

☛ nasvietenie. Architekti Richard Rogers a Mike Davies tam dovedli koncept umiestňovania a priznávania technických sietí a obslužných zariadení na fasády takmer k neprekonateľnosti. Jednoducho high-tech architektúra par excellence, na strechách korunovaná ešte aj ramenami žeriavov na podporu umývania okien a po viacerých fasádach premávajúcimi rýchlovýťahmi. Budova, ktorú nedávno kúpili Číňania, dostala prezývku Inside-Out, teda niečo v zmysle „vnútrajšok vyložený von“.

Špirálovitý koridor okolo plášťa novej radnice je dlhý 500 m a pripomína ten v Reichstagu.

Nedávne poisťovne Lloyd 's vyrástla pred desiatimi rokmi budova reprezentujúca úplne odlišnú filozofiu. Neoficiálne sa volá Swiss Re, podľa vlastníka – rovnomennej švajčiarskej poisťovne. Aktuálne to už nemusí byť pravdou, ale Londýňania jej aj tak dali už dávnejšie „agronomickú“ prezývku Uhorka (zasa určitý pandant k radničnej Cibuli na opačnom brehu Temže). Uhorka takmer nepozná rovné plochy, hrdá sa hlási k oblým tvarom, mäkkým líniam a úplne všetko schováva v interiéri svojho jedinečného oplášťovania. Sir Norman Foster navrhol pre jej plnoštíhle telo výšku 180 m, do ktorých vtesnal 41 poschodí. Do budovy, ani do vyhladkovej kupoly s 360-stupňovým panoramatickým výhľadom na Londýn sa však konvenčne dostať nedá. Škoda.

Leadenhall Market a ďalšie divy

A tak ostáva iba hľadať čo najideálnejší odstup na sledovanie zvláštneho susedstva uvedených dvoch extrémne rozdielnych budov. To je však v úzkych uličkách londýnskej City, zastavaných ďalšími vysokými budovami reprezentujúcimi bývalý lesk a vážnosť finančných inštitúcií, takmer nemožné. Spoľahlivo vás to však privedie k veľmi milému prekvapeniu – nedávno (veľmi kvalitne) zreštaurovanému Leadenhall Marketu. Prekrásnemu krytému trhovému areálu

s veľkou minulosťou siahajúcou až do čias Rímskej ríše. Obdivuhodná je však predovšetkým jeho veľmi zachovalá podoba z roku 1881. To sa musí jednoducho vidieť! A keď sa vám návšteva trhu (v súčasnosti so zmenenou náplňou štýlovej gastroprevádzky) podarí načasovať vo všedné dni okolo obeda či po pracovnej dobe, keď si tam londýnski bankári zídu na rýchly lunch a pintu Guinnessu, máte postarané o ďalší atraktívny zážitok.

Zreštaurovaný krytý Leadenhall Market je pre návštevníka milým prekvapením.

Ak by predsa len nie, Londýn má ešte stále v zálohe množstvo extrémne zaujímavej architektúry. Zájďte si do Docklands pozrieť sa na stále nové pokusy integrovať modernu do pôvodnej zástavby a celé to poľudšťovať prírodnými a príjemnými zónami. Mnohí si zasa chcú aspoň pohľadom „ohmatať“ niekdajší Millennium Dome, v súčasnosti O2 Arénu.

Ešte ďalej na východ po prúde Temže je ultramoderný veľtržný areál ExCeL a veľmi pôsobivá protipovodňová priehrada Thames Barrier. A večer si určite zájdite do efektného valcovitého auditoria alžbentinského divadla Shakespeare Globe – to bude ideálne vyvážením mysle po jej výkyvoch medzi londýnskou extrémnou modernou a puritánskymi tradíciami.

František Michlík
Foto: autor, TASR

Extravagančná budova Lloyd 's

Dovolenka v luxuse

Luxusná dovolenka s ubytovaním v päťhviezdičkovom hoteli? Niekomu sa iná ani neráta. Prieskum medzi hosťami exkluzívnych hotelov ukázal ich preferencie.

Najväčší počet respondentov (62 %) v prieskume organizácie Small Luxury Hotels of the World (SLH) uviedol, že v uplynulých piatich rokoch sa z hľadiska prístupu k luxusu výrazne zvýšila ich spotreba v oblasti cestovného ruchu. Nasledovali technológie (62 %) a potraviny vrátane nápojov (60 %). Spotreba luxusných zdravotných a kozmetických výrobkov sa tiež zvýšila (51 %).

Rozhodujúcim dôvodom na výber pobytu sú päťhviezdičkový luxus hotela a autentické zážitky.

Keď si mali vybrať iba jednu luxusnú položku, najčastejšou voľbou respondentov bola luxusná dovolenka (42 %) a zážitkové pobyty (40 %). Z prieskumu teda vyplynula preferencia luxusných dovolení pred hmotnými vecami, ako sú drahé autá, šperky či oblečenie.

Top destinácie

Pokiaľ ide o obľúbené luxusné dovolenkové destinácie, najvyššia priečka patrí Maldivám (13 %), nasledujú destinácie v Taliansku a vo

Francúzsku (12 %, resp. 11 %). Respondenti z USA a Kanady ako jediní nezaradili Maldivy do hornej trojice luxusných destinácií; tieto dva trhy preferujú Európu.

Pri identifikácii najdôležitejších prvkov luxusnej dovolenky boli najčastejšou voľbou päťhviezdičkové zariadenia a autentické zážitky (28 % a 26 %). Prítom respondenti z Kanady a Latinskej Ameriky kládli väčší dôraz na zážitky (39 % a 36 %), kým napríklad u Britov zvíťazili päťhviezdičkové zariadenia nad všetkými ostatnými prvkami.

Za zmienku stojí, že nemeckí respondenti uviedli ako najdôležitejší faktor pri výbere luxusného hotela kritérium „domov ďaleko od domova“ (30 %). To bolo dôležité aj pre respondentov z Číny (27 %) a Latinskej Ameriky (22 %). Briti a Američania na tento prvok kládli len malý dôraz, čo zrejme naznačuje, že sú viac „v pohode“, keď opustia každodennú rutinu.

Odfahľá pláž, eko-chata či kúpele?

Odfahľý plážový rezort – to je predstava dovolenky pre najväčšiu časť ľudí obľubujúcich luxus. Zvolilo by si ho 43 % respondentov prieskumu. Ekologické chaty sú najviac obľúbené u respondentov z USA, tretina ktorých by

si vybrala túto možnosť – v porovnaní s priemerom 14 %. Respondenti z Francúzska, Nemecka a Veľkej Británie majú slabosť pre vidiecke sídla, zatiaľ čo Číňania a Rusi ukázali nadpriemerný záujem o kúpele a wellness rezorty.

Nemci, Číňania a Juhoameričania sa chcú v hoteli cítiť ako v druhom domove.

Pokiaľ ide o výdavky, 84 % respondentov uviedlo, že by nechceli minúť na luxusný víkendový pobyt viac ako 2 000 libier. 55 % Číňanov by za luxusný víkend najradšej minulo menej ako 1 000 libier, ale takmer tretina ruských respondentov uviedla, že by boli ochotní minúť aj viac ako 2 000 libier.

Prieskum uskutočnili v auguste 2013 na vzorke viac než 800 zákazníkov SHL po celom svete s cieľom identifikovať ich zvyky a želania v oblasti luxusu. Do SLH patrí vyše 520 hotelov vo viac ako 70 krajinách.

MK

Ilustračné foto: JI

Dunaj ako značka a destinácia

Propagovať celú Podunajskú oblasť ako destináciu cestovného ruchu a byť platformou pre spoluprácu subjektov pôsobiacich v tejto sfére – to sú ciele organizácie Danube Competence Center (DCC) so sídlom v Belehrade. Združuje takmer 70 subjektov zo všetkých podunajských krajín. Ich zástupcovia sa stretli v Bratislave na 5. valnom zhromaždení.

Na programe boli témy ako biodiverzita a cestovný ruch, cykloturizmus, marketingové aktivity či cezhraničné produkty Cesta rímskych cisárov

a Dunajská vína cesta. „Ide o výnimočný model kooperácie medzi verejným, súkromným a mimovládny sektorom z 10 podunajských

krajín. Zoskupenie ponúka jedinečnú príležitosť pre rozvoj produktov, propagácie a zviditeľňovania regiónu,“ povedala prezidentka DCC Gordana Plamenac.

Predseda predstavenstva Bratislava Tourist Board František Stano vidí veľký potenciál značky Dunaja aj pre hlavné mesto SR. „Snažíme sa vrátiť mestu prívlastok jedinečnej destinácie na Dunaji. S mestom Ulm sme sa už dohodli na spoločnom organizovaní známeho festivalu Donaifest a vidíme príležitosti na veľmi efektívnu spoluprácu aj s ďalšími partnermi,“ povedal.

JF

Je pravý čas na dovolenku v exotike

Priezračné more, biele pláže, miešané nápoje či netradičná kuchyňa. Exotická dovolenka je medzi Slovákmi populárna. Poradíme vám, ako si vybrať dovolenku podľa vašich predstáv.

Odpocínok však pre každého znamená niečo iné, ľudia si svoju dovolenku vyberajú podľa rôznych kritérií. Niektorí milujú odpocínok na slnečnej pláži, iní vyhľadávajú kultúrne a športové vyžitie.

Chceme spoznať nové miesta

Cestovanie do exotických destinácií ľuďom ponúka nielen relaxáciu, ale aj bohaté kultúrne zážitky. Niet preto divu, že záujem o exotické dovolenky stále rastie. Kým pred rokmi sa za exotickú destináciu považovalo Tunisko či Egypt, dnes sú tieto krajiny bežnými turistickými cieľmi a do popredia sa dostávajú atraktívnejšie miesta napríklad v Karibiku alebo juhovýchodnej Ázii. „Pôvodné exotické miesta sa stali natoľko dostupné, že ich turisti prestali vnímať ako exotické destinácie. Ľudia začínajú experimentovať a chcú poznávať vzdialenejšie kúty sveta,“ vysvetlil Ivan Šidla z cestovnej agentúry Invia. Agentúra registruje až dvojnásobný nárast záujmu o dovolenku na Srí Lanke, Kube, Mauríciu či Maldivách. Dopyt po zájazdoch na Bali stúpol dokonca trojnásobne. Aké sú teda kritériá, ktoré ovplyvňujú náš vyber dovolenkového miesta?

Dĺžka letu

Ľudia, ktorí chcú spoznať krásy exotiky, sa musia pripraviť na dlhší pobyt na palube lietadla. Ak nechcete letieť dlhšie ako 4 hodiny, bude

pre vás vhodný Egypt alebo Maroko. Stredne dlhý let ponúkajú napríklad Spojené arabské emiráty, kde pristanete asi za 6 hodín. S letom o hodinu dlhším môžete navštíviť Kapverdské ostrovy. Ak však chcete navštíviť Thajsko alebo Dominikánsku republiku, pripravte sa na 11 hodín letu. Najvzdialenejšou lokalitou je Bali alebo Indonézia všeobecne, kam let trvá až 16 hodín.

Teplota vzduchu

Hoci na Slovensku je zima a teploty kolíšu okolo bodu mrazu, za pár hodín si môžete plnými dúškami užívať slnka, tepla a mora. Napríklad na Srí Lanke sa v novembri a decembri pohybuje priemerné teploty vzduchu okolo 28 °C. Ak si

Pre nadšencov gastroturistiky je tým pravým miestom Thajsko.

chcete užiť ešte vyššie teploty, voľte dovolenku v Dominikánskej republike, Thajsku alebo na Maldivách. Ortuť teplomeru tam v tomto období dosahuje až 30 °C a more má trvalo príjemnú teplotu 27 stupňov. Najvyššími teplotami sa v zimnom období pýšia Spojené arabské emiráty, ktoré sa približujú až k 31 °C.

Cena zájazdu

Pobyty sa môžu líšiť o stovky až tisícky eur. Najlacnejší je Egypt. Ak chcete spoznať zaujímavú kultúru, ochutnať netradičné špeciality a neminúť veľa peňazí, najlepšou voľbou môže byť Thajsko.

Vízová povinnosť

Do niektorých krajín si treba vybaviť pobytové víza. Turisti najviac využívajú štandardné pobytové vízum do 30 dní. Víza si nezabudnite vybaviť napríklad pri cestách do Kene, na Kubu alebo na Bali. Do Spojených arabských emirátov

sú víza jednorazové, čo znamená, že na jedno vízum nie je možné odcestovať napríklad z Dubaja do Ománu a potom sa vrátiť naspäť. Problém by tiež mohli mať turisti, ktorí navštívili Izrael. Môže sa totiž stať, že ich colníci pre pečiatku v pase do Emirátov nepustia.

Vízum je väčšinou už v cene dovolenky. Bez víz môžete cestovať do Thajska, na Bahamy, Seychely, do Brazílie alebo Mexika.

Športové vyžitie

Pre niektorých ľudí je šport neoddeliteľnou súčasťou každej dovolenky. Možnosti na rôzne športové aktivity nechýbajú ani v exotických rezortoch. Napríklad Kapverdské ostrovy, Jordánsko alebo pobrežie Belize ponúkajú výborné príležitosti na potápanie. Podmienky na surfovanie poskytuje Maroko či Maldivy. Hráčov golfa môže osloviť dovolenka na Srí Lanke aj v mnohých ďalších destináciách.

Kultúrne vyžitie

Zaujímavé zážitky v tomto smere ponúka južná Ázia. Dovolenkári môžu obdivovať napríklad starobylé chrámy na Bali alebo v thajských mestách Sukhotai či Ayutthaya. Za skvostmi modernej architektúry je možné vyraziť do Dubaja.

Netradičná strava

Čoraz populárnejšia je gastroturistika. Pre mnohých výber exotického miesta veľmi ovplyvňuje miestna kuchyňa. Tým pravým miestom pre milovníkov netradičných jedál je Thajsko, ktoré vám ponúkne nespočetné množstvo zmyslových a kultúrnych vnemov. Významným pojmom vo svetovej gastronómii je indická kuchyňa. Zaujímavé chute možno objaviť aj v jednoduchšej marockej kuchyni. Pestrosťou potravín, ktoré sú zastúpené najrôznejšou zeleninou a ovocím, napríklad vyprázanými divokými banánmi, sa vyznačuje Kuba.

Vysoká kvalita služieb

V súčasnej dobe je pre mnohých turistov synonymom luxusu dovolenka v moderných dubajských hoteloch. Napríklad hotel Atlantis de Palm leží na najväčšom umelom ostrove sveta a má aj vlastný aquapark. Azda najznámejší je hotel v podobe plachetnice Burj Al Arab. Luxusné dovolenkové hotely a rezorty však možno nájsť v každej bežnej destinácii, napríklad aj v Keni.

JF

Ilustračné foto: SXC

Alpský lyžiarsky raj, ktorý majú Slováci na dosah

Vo Viedenských Alpách a regióne Mostviertel nájdete plejádu možností.

Ako už vedia mnohí slovenskí občania, Dolné Rakúsko, to nie je len okolie Dunaja a druhý breh Moravy. Jeho hornaté časti ponúkajú skvelé lyžiarske zážitky.

Pestrá ponuka v regióne Mostviertel

Nad obcou Göstling/Ybbs sa v nadmorskej výške 1 800 m nachádza Hochkar, najzasneženejšie a najvyššie položené alpské stredisko Rakúska. 19 kilometrov zjazdoviek je obklopených 9 vlekovými zariadeniami. V januári 2014 tu otvoria športové stredisko JUFA (Jugend u. Familientourismus – mládež a rodinný turizmus) s veľkým športovým centrom. Komplex budov s rôznymi športoviskami (športová hala, tenisové kurty, areál pre ľahkú atletiku, lezecká stena atď.) sa nachádza priamo pri zjazdovkách.

Lyžovanie až k domovým dverám – to ponúka stredisko Lackenhof am Ötscher. Hotely a penzióny sú prakticky na okraji zjazdoviek. Aj tu sa deväť vlekov stará o to, aby sa lyžiari dobre rozdelili po svahoch až 19 km dlhých zjazdoviek. Pre najmenších je tu park Sunny Kids.

Lyžiarom, freestylerom a bežkárom sľubuje stredisko Gemeindealpe Mitterbach športové potešenie v pôsobivej scenérii s výhľadom na Predné Alpy. Dve moderné lanovky obsluhujú

14 km zjazdoviek. Výzvou je svah s čiernym označením, najstrmší v Dolnom Rakúsku.

Viedenské Alpy sú štýlové

V tradičných strediskách na juhozápad od Viedne možno stále cítiť elegantnú atmosféru minulých čias. Aj dnešní hostia nájdú oddych a inšpiráciu vo wellness oázach a historických horských chatách. No užijú si aj rýchle zimné športy a zábavu na snehu. Zauberberg Semmering je známy pretekmi Svetového pohára; jeho výnimočnú atmosféru vytvára krásna príroda, zjazdovky vhodné aj pre rodiny a priateľské gastronomické zariadenia.

Lyžiarske stredisko, kde sa budete cítiť dobre – vybrať si môžete od miernych začiatočných svahov až po „čiernu“ zjazdovku s najmodernejším vlekom. To je stredisko Schischaukel Mönichkirchen-Mariensee.

Alebo si zvolte turistiku v oblasti hory Reichenau

an der Rax. Odmenou za túru cez bielu krajinu môže byť kulinársky zážitok v niektorej z typických chat náhornej plošiny Rax.

Rustikálne horské chaty, preslávená lyžiarska škola, bezpečné lyžiarske svahy chránené lesným porastom – to je St. Corona am Wechsel, hora pre začiatočníkov aj pokročilých. Osobitne je postarané o najmenších. VN

Lyžiarske strediská Mostviertlu (M) a Viedenských Álp (WA)

Stredisko	z Bratislavy	z Nitry	webové stránky
Hochkar (M)	254 km	345 km	www.hochkar.com
Lackenhof (M)	226 km	317 km	www.oetscher.at, www.lackenhof.at
Mitterbach (M)	214 km	302 km	www.gemeindealpe.at
Annaberg (M)	198 km	288 km	www.annaberg.info
St. Corona (WA)	165 km	255 km	www.corona.at
Semmering (WA)	162 km	252 km	www.zauberberg.at
Mönichkirchen (WA)	169 km	260 km	www.schischaukel.net
Puchberg (WA)	145 km	235 km	www.schneebergssesselbahn.at
Reichenau (WA)	159 km	249 km	www.raxalpe.com

naša anketa

Téma: goodwill

1 Aký význam pripisujete goodwillu firmy? Je dnes dôležitejší ako v minulosti?

2 Ako budujete goodwill vašej spoločnosti?

TOBIAS BRÖNSTRUP
Resident Manager,
Lindner Hotel Gallery
Central Bratislava

1 Goodwill vnímam ako nehmotný majetok, ktorý poskytuje konkurenčnú výhodu. Rovnako ako silná značka, reputácia či vysoká angažovanosť zamestnancov. Pre medzinárodnú spoločnosť je goodwill veľmi dôležitý. Práve on totiž podčiarkuje jej medzinárodný rozmer. Pre investorov dokonca býva ukazovateľom toho, či do značky vložia svoje investície alebo nie.

Hlavnú rolu hrá goodwill pre zamestnancov. Špeciálne v hotelierskom priemysle majú zamestnanci možnosť priamo ovplyvniť dobrú mienku o hoteli. Goodwill je kľúčovým aspektom, ktorý ovplyvňuje zákazníkov, a teda aj očakávané príjmy. Klienti sú dnes dobre informovaní o hodnote a kvalite spoločnosti. Práve

tieto dva aspekty sú kľúčové vo vzťahu medzi predávajúcim a kupujúcim.

2 Je veľmi dôležité mať goodwill neustále a neúnavne na mysli. Na to potrebujete dobre vyškolený personál a dobre zvolenú stratégiu. Musíte vedieť vytvoriť tú správnu ponuku v správny čas a zároveň mať dobrý prieskum trhu. Hneď potom ponúknuť dobrú kvalitu a udržať si spokojného zákazníka. Dobré nasmerované investície posúvajú goodwill dopredu. Dôležité je ostať popri tom vnímavý a pozorne sledovať feedback zákazníka. Myslím si, že spokojnosť hostí a zamestnancov je tá najlepšia cesta za goodwillom.

Rozumne sa stravovať znamená lepšie žiť

Čoraz viac ochorení súvisí s kvalitou, množstvom a zložením našej stravy. Potraviny si treba vyberať tak, aby spolu vytvárali vyváženú výživu.

Vyzerá to tak, že čoraz viac sa zaujímate o potraviny, ktoré konzumujeme, avšak o výžive máme iba málo vedomostí. Podľa odborníkov zo Združenia pre zdravie a výživu práve so stravou je spojených čoraz viac ochorení.

Kde robíme chyby

Problém vidia odborníci v tom, že si vyberáme potraviny s nevhodným zložením, konzumujeme ich v nesprávnej kombinácii alebo v nadbytočnom množstve. Nesprávnym stravovaním zvyšujeme svoj príjem nevhodných tukov, cukrov, sladených nápojov a zároveň sa znižuje konzumácia zeleniny a ovocia.

Návyky získavame v rodine

Podľa praktickej lekárky a viceprezidentky Komory všeobecných lekárov Ivety Vaverkovej je vnímanie stravy a jej zloženie dôležité už od narodenia. „Základný stravovací vzorec

dostávame už v rodine. Tam sa naučíme, či budeme jesť viac chleba alebo zeleniny, či sa budeme alebo nebudeme hýbať, či sa stretne ako rodina pri stole a vychutnáme si zdravé jedlo alebo to bude iba rýchle občerstvenie.“ Potraviny podľa I. Vaverkovej dokážu významne ovplyvniť a zmeniť funkciu génov. Nadbytok stravy a jej zlé zloženie zvyšujú výskyt neinfekčných ochorení, ako sú obezita, vysoký tlak,

Každý deň by sme mali zjesť aspoň päť porcií ovocia a zeleniny.

infarkt, mozgové príhody, ochorenia kardiovaskulárneho systému, chrupu a pečene. „Za epidémiu tretieho tisícročia sa považuje diabetes. Nesprávne stravovanie a životný štýl majú vplyv aj na rozvoj rakoviny, ktorá začína postihovať aj mladšie vekové kategórie,“ doplnila. Ďalej upozornila na experimentovanie mladých ľudí s niektorými modernými diétami. „Bud’ je to extrémna chudoba u dievčat, ďalší extrém sú mladí muži, ktorí ovplyvnení akčnými filmami potrebujú mať veľké svaly. Tam je to zasa nadbytok príjmu výživových doplnkov a bielkovín.“

Žijeme v strese

V stravovaní strednej generácie je problémom stres, nedostatok času na jedlo a nekvalitné potraviny. „Žijeme veľmi rýchly život, nemáme čas sa najesť,“ povedala I. Vaverková. Upozornila aj na nadmerný príjem alkoholu v rámci odbúrania stresu, rastúci výskyt arteriálnej hypertenzie, zvýšeného cholesterolu, nadváhy, bolesti chrbtice, zlého držania tela. To všetko je podľa nej výsledok nesprávneho spôsobu života. „Sme v strese, zle sa stravujeme, nehýbeme sa,“ podčiarkla s tým, že pacienti sa začínajú o stravovanie zaujímať, až keď zistia, že majú problém.

Zmena životného štýlu

Každý z nás by sa mal pri nákupe potravinových výrobkov naučiť prečítať si ich zloženie,

dbať na svoj vzťah k jedlu a nespoliehať sa na účinok tabletiiek. Mali by sme zmeniť životný štýl. Každý si musíme urobiť poriadok sám so sebou. Vyžaduje si to disciplínu a vytrvalosť. Základom výživy majú byť potraviny bohaté na sacharidy. Ako upozorňujú odborníci z Úradu verejného zdravotníctva SR, väčšina ľudí nejedáva v dostatočnom množstve potraviny ako chlieb, cestoviny, ryžu, iné obilniny alebo zemiaky. Viac ako polovica kalórií v strave by pritom mala pochádzať práve z týchto potravín. „Jedzte celozrnné pečivo, cestoviny a ďalšie celozrnné obilniny, aby ste zvýšili svoj príjem vlákniny,“ odporúčajú odborníci. Každý deň by tiež ľudia mali zjesť aspoň päť porcií ovocia a zeleniny, teda dovedna asi 400 gramov.

Hýbať sa a byť aktívny

Netreba tiež zabúdať na udržiavanie zdravej telesnej hmotnosti a dostatok fyzickej aktivity. Nadbytok telesného tuku sa hromadí, ak jeme viac kalórií, ako naše telo dokáže premeniť na energiu.

Neexistujú žiadne „dobré“ alebo „zlé“ potraviny, iba správna alebo nesprávna výživa.

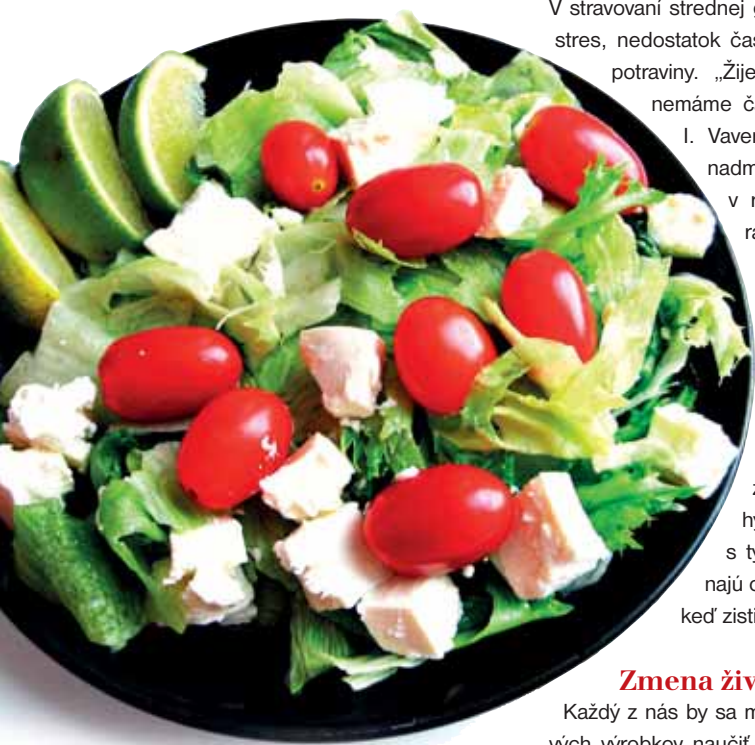
Ak budeme dodržiavať primeranú veľkosť porcií, potom budeme zdraví a môžeme jesť všetky potraviny. Primeraná porcia je napríklad 100 gramov mäsa, jeden stredne veľký kus ovocia, pol šálky surových cestovín a 50 mililitrov zmrzliny.

Pravidelné stravovanie

Dôležité je tiež pravidelné stravovanie. Vynechávanie jedál, najmä raňajok, môže viesť k následnému väčšiemu hladu a prejedaniu sa neskôr. Samozrejmosťou má byť dostatok tekutín; dospelý človek má vypíť aspoň 1,5 až 2 litre denne.

Odborníci na výživu pripomínajú, že robiť postupné zmeny v životospráve je oveľa jednoduchšie ako naraz veľké zmeny. Neexistujú „dobré“ alebo „zlé“ potraviny, iba správna alebo nesprávna výživa. Nemali by sme sa preto cítiť previnilo pre potraviny, ktoré máme radi, ale mali by sme ich jesť s mierou.

TA/KK
Foto: SXC

Obrana pred chorobami

Posilňovanie imunity sa obvykle dostáva k slovu s nástupom chladného jesenného počasia. Ako sa chrániť?

Oslabená imunita, vyradenie z pracovného procesu, dlhodobá absencia, hospitalizácia, ťažký návrat do reality všedných dní a do práce. Toto všetko môže byť následkom ochorenia dýchacích ciest. Ak sa opakujú, znamenajú veľkú záťaž pre ľudský organizmus. Ročne sa vážne dotknú miliónov ľudí.

Ako možno ochoreniam predchádzať a mať vždy silného „bodyguarda“ v podobe imunity?

Prejavy ochorenia

Respiračné ochorenia sa najčastejšie prejavujú ako angína, zápal hrtanu a nosohltanu, nádcha, zápal vedľajších nosných dutín, priedušiek či stredného ucha – až po zápal pľúc. Tieto ochorenia sa u niektorých ľudí zvyknú opakovať a môžu vyústiť do chronického stavu. Stretávame sa s nimi najmä na jeseň, pretože imunitný systém v tomto období prechádza skúškou.

Zmeny teplôt, výkyvy počasia, stres, pracovná vyťaženosť i únava otvárajú ochoreniam vstupnú bránu do organizmu.

Antibiotiká – áno alebo nie?

Ak už sme sa pred chorobou nestihli uchrániť, zápaly spôsobené baktériami sa dajú liečiť antibiotikami. Väčšina ochorení dýchacích ciest je však vírusového pôvodu. Antibiotiká vtedy nepomáhajú tak, ako by mali.

Ich nadmerné užívanie môže prinášať problémy v podobe tráviacich ťažkostí, tendencie k vzniku mykotických ochorení alebo aj oslabenia imunitného systému. Nesprávne užívanie alebo nedoužívanie antibiotík môže viesť k rezistencii baktérií na ne.

Chráňte sa sami

Aby ste sa ochoreniam vyhli, stavte na pár užitočných trikov. Po celom dni v práci si dožičte prechádzku alebo indoorové športy a v noci si doprajte výdatný spánok – aspoň osem hodín. Vetrajte miestnosti v práci, doma, aj počas spánku. Smejte sa denne aspoň päť minút, otužujte sa, dobite si energiu vitamínmi a minerálnymi látkami z ovocia a zo zeleniny, prijímajte dostatok tekutín

počas dňa a hlavne nepodliehajte stresu.

Ak sa na vás predsa len nejaký vírus nalepí, pomôže vám enzýmový prípravok Wobenzym. Pôsobí proti zápalovému opuchu sliznice, zlepšuje odtok a transport hlienu, vďaka čomu dochádza aj k lepšiemu odkašliavaniu.

Enzýmami podporíte oslabenú imunitu a vytvoríte si tak obranný štít. Pri zápaloch spôsobených baktériami, ktoré je nutné liečiť antibiotikami, môže Wobenzym túto liečbu podporiť. Umožňuje antibiotikám lepší prienik do tkanív zasiahnutých zápalom. Pre vírusové ochorenia sú enzýmy ešte vhodnejšie, keďže antibiotická liečba nemá v tomto prípade opodstatnenie.

VN

Foto: SXC

Chrípka je nebezpečná aj dnes

Zdá sa vám, že chrípka je už dnes chorobou, ktorú si ani nevšimnete? Že už vám nehrozia vážne komplikácie? Nie je to pravda.

Chrípka je veľkým nebezpečenstvom aj dnes, stačí si spomenúť na epidémiu prasacej chrípky spred niekoľkých rokov. A nie je to len nová mutácia chrípkového vírusu, čo vám môže spôsobiť problémy. Nebezpečná je aj „prechodená“, teda nedostatočne preliečená chrípka.

Choroba, ktorá dokáže aj zabiť

Chrípka je vysoko infekčné ochorenie, ktoré môže vo veľmi krátkom čase ohroziť až tretinu obyvateľov určitého územia. Podľa údajov Svetovej zdravotníckej organizácie každoročne zasiahne 10 až 15 % populácie, pričom u 3 až 5 miliónov pacientov má ťažký priebeh.

Vo všeobecnosti ide o podceňovanú infekciu, ktorá však má každoročne u nás na svedomí niekoľko stoviek úmrtí a komplikácií. Často ju totiž sprevádza postihnutie pľúc, srdcové zlyhanie

a fatálne oslabenie najmä starších a chronicky chorých ľudí. Chrípka prináša široké spektrum komplikácií pľúcneho aj mimopľúcneho charakteru.

Pozor, chrípková sezóna!

Chrípku spôsobujú vírusy. Jednoduchá štruktúra chrípkového vírusu mu umožňuje prispôbovať sa meniacim sa podmienkam každý rok. Ak je zmena v štruktúre jeho bielkoviny malá, infekciu prekonáme ľahko. Raz za niekoľko rokov však dôjde k väčšej štruktúrálnej zmene a vznikne „nový“ chrípkový vírus. Ľudský imunitný systém v tomto prípade nerozozná infekciu a nevie sa dostatočne rýchlo a účinne brániť. To bol aj prípad prasacej chrípky.

Chrípková sezóna sa začína s príchodom studenšieho počasia a trvá až do jari. Treba si budovať imunitu, ktorá je základom rýchleho a úspešného vyliečenia sa z chrípky. Celková vyčerpanosť organizmu pri infekciách nepomáha. Prevenciou teda je aj pravidelný poriadny spánok, šport a zdravá životospráva.

Opatrenia a liečba

Ak ste sa už chrípkou nakazili, dôležité je izolovať sa. Netreba ísť okamžite k lekárovi, kde

môžete nakaziť ostatných pacientov. „Pri prvotných príznakoch chrípky a prechladnutia nie je potrebné hneď navštíviť lekára a rozširovať ďalej infekciu, napríklad v čakárňach. Treba sa začať liečiť individuálne sám,“ hovorí všeobecný lekár a internista MUDr. Oliver Dibák.

V priebehu chrípkovej epidémie je tiež potrebné obmedziť prítomnosť na miestach s veľkým počtom ľudí. Dôležité je mať dostatok odpočinku a spánku, ale aj správnu výživu – energeticky plnohodnotnú stravu bohatú na vitamín C, čerstvú zeleninu a ovocie. Piť treba nielen čistú vodu a minerálky na doplnenie solí a minerálnych látok, ale aj čerstvé „vitaminové bomby“ z odštvaveného ovocia či zeleniny. Vhodné sú tie druhy, ktoré obsahujú najviac vitamínu C.

Netreba podceňovať ani silu prírodných čajov. S čajmi to však netreba preháňať, lebo aj bylinkami sa dá predávkovať. Moderná medicína zasa prišla s riešením vo forme horúcich nápojov na príznaky chrípky a prechladnutia. Novinkou medzi nimi je Paralen Grip horúci nápoj čerešňa, ktorý obsahuje kombináciu dvoch liečiv – paracetamolu a fenylefrínu.

VN

Proti cukrovke sa treba brániť

Výskyt tejto choroby sa stále zvyšuje. Príčinami jej vzniku sú nevhodná strava, stres či obezita.

Diabetes mellitus, čiže cukrovka, je jedno z najzávažnejších chronických ochorení. Vzniká tak, že v tele sa prestáva vytvárať inzulín – hormón, ktorý pomáha meniť glukózu z potravy na energiu potrebnú pre všetky bunky v tele na ich správnu funkciu. Výskyt tohto ochorenia sa celosvetovo neustále zvyšuje.

Počet diabetikov rastie

Za posledných 20 rokov sa počet diabetikov výrazne zvýšil aj u nás. „K príčinám nárastu tohto ochorenia patria genetické faktory, nesprávny životný štýl, najmä nedostatok pohybu, nevhodná strava, stres, obezita,“ povedala MUDr.

Obezita je jednou z významných príčin vzniku cukrovky.

Zuzana Némethyová, CSc., hlavná odborníčka Ministerstva zdravotníctva SR pre diabetológiu. Ako tiež prezradila, na Slovensku je dnes približne 350-tisíc diabetikov, pričom najmenej 100-tisíc ľudí o svojej chorobe nevie.

„Medzi príznaky cukrovky patria neustály smäd, nadmerné močenie, celková vyčeranosť, poruchy ostrosti zraku, pocit brnenia či pálenia v končatinách, opakujúce sa kožné alebo pohlavné infekcie, ale aj pomalé hojenie rán či schudnutie bez známej príčiny,“ uviedla Z. Némethyová.

Cukrovka prináša problémy

Ak sa glukóza „nespaľuje“ správne a začne sa hromadiť v krvi, postupne ničí cievy, nervový systém, ale aj iné orgány a tkanivá, čo je príčinou závažných, niekedy až život ohrozujúcich komplikácií. Vážne je najmä riziko srdcovocievnych ochorení, ktoré hrozia diabetikom dva až štyrikrát častejšie ako ľuďom bez diabetu. K ďalším vážnym komplikáciám, ktoré prináša cukrovka, patria poškodenie zraku a tzv. diabetická noha. Tá sa prejavuje infekciami a deštruktívnou tkanivou, čo často vedie k amputácii.

Obvyklým následkom cukrovky je poškodenie funkcie obličiek.

„Pokiaľ cukrovka nie je dostatočne kontrolovaná liečbou, môže byť príčinou mnohých závažných, až život ohrozujúcich komplikácií a môže skrátiť očakávanú dĺžku života až o 10 – 15 rokov,“ zdôraznil doc. MUDr. Emil Martinka, PhD., predseda Slovenskej diabetologickej spoločnosti (SDS).

Ak sa cukrovka včas a správne nelieči, prináša pacientom chronické ochorenie obličiek

– diabetickú nefropatiu. Pri ňom obličky nedostatočne filtrujú krv od škodlivých látok. „Diabetická nefropatia postihuje asi 30 – 40 percent diabetikov prvého typu,“ uviedol Adrián Okša, vedecký sekretár Slovenskej nefrologickej spoločnosti a pracovník Lekárskej fakulty Slovenskej zdravotníckej univerzity.

V SR je asi 350 000 diabetikov; najmenej 100 000 ľudí o svojej chorobe nevie.

Zákerným faktom je, že pacient nemusí dlhé roky pociťovať žiadne bolesti či problémy s vylučovaním. Zhoršovanie obličkových funkcií postupuje pomaly a nebadane a pritom môže viesť až k takému poškodeniu obličiek, že pacient bude potrebovať pravidelnú dialýzu. „Pri včasnom odhalení počiatočných štádií ochorenia a dobrej starostlivosti o pacienta sa však dá dialýze vyhnúť,“ zdôraznil A. Okša.

Liečba a osveta

Zmierniť alebo oddialiť vážne komplikácie cukrovky môže včasná diagnostika a liečba diabetikov, pravidelná kontrola hladiny cukru v krvi, kontrola hmotnosti, správnej stravy, čo znamená zníženie príjmu soli v potravinách a obmedzenie príjmu bielkovín, ako aj dostatok pohybu. SDS v spolupráci s MZ SR vytvorila Národný diabetologický program, ktorého súčasťou je o. i. zakladanie špecializovaných centier a plošné zabezpečenie interdisciplinárnej starostlivosti o diabetických pacientov. Spoločnosť realizuje aj edukačné projekty Modrý a DiaTeens, zamerané na deti a mládež, a založila tradíciu Behu proti cukrovke.

VN/TA

Diabetes vo svete

Počet ľudí, ktorí s touto chorobou žijú, sa v súčasnosti odhaduje na 382 miliónov, čo je 8,4 % svetovej dospeléj populácie. Väčšina má diabetes druhého typu, ktorý súvisí s obezitou a nedostatkom pohybu. Počet chorých pritom rastie. Medzinárodná federácia pre diabetes predpovedá, že do roku 2035 sa počet ľudí s cukrovkou zvýši o 55 %.

Prítom asi 175 miliónov chorých nevie o tom, že majú cukrovku, a smerujú ku komplikáciám. Väčšina z nich žije v krajinách s nízkymi príjmami a ťažším prístupom k lekárskej starostlivosti, ako majú Európania či Američania. Najviac cukrovkárov – asi 98,4 milióna – žije

v Číne. Najvyšší relatívny výskyt cukrovky však zistili v západnom Tichomorí – v Mikronézii, na Marshallových ostrovoch a v ostrovnom štáte Tokelau. Tam má cukrovku viac ako tretina dospeléj populácie. TA

Chorobne obéznym pomáhajú operácie

Fakultná nemocnica Trnava ako prvá na Slovensku zaviedla do praxe nový spôsob operácie morbidnej obezity malabsorbčnou metódou. Malabsorbčný typ operácie alebo zákroky takzvanej biliopankreatickej diverzie (BPD) v podstate znižujú schopnosť tráviaceho traktu tráviť a vstrebávať niektoré zložky potravy, takže

dochádza k zníženej možnosti zžiť energiu obsiahnutú v potrave.

Po BPD dochádza k úbytku 90 až 100 % predoperačnej nadváhy. Obvykle to znamená aj úplné vymiznutie niektorých chorôb pridružených k obezite, najmä cukrovky 2. typu a hypertenzie, a to u viac ako 90 % pacientov. Po BPD dochádza k úbytku 90 až 100 % predoperačnej nadváhy. Obvykle to znamená aj vymiznutie niektorých chorôb pridružených k obezite, najmä cukrovky 2. typu a hypertenzie. „Malabsorbčné výkony znižujú trávenie v oblasti tenkého čreva. Operáciou sa čiastočne zmenší aj celkový objem žalúdka,“ vysvetlila hovorkyňa nemocnice Aneta Ráciková. TA

Choroba pľúc – nenápadný začiatok, smrteľné riziko

Chronická obštrukčná choroba pľúc je celosvetovo jednou z hlavných príčin úmrtí.

Viac ako 210 miliónov ľudí na celom svete postihuje veľmi závažné ochorenie – chronická obštrukčná choroba pľúc (CHOCHP). Je štvrtou najčastejšou príčinou úmrtí zapríčinených chorobami; je to teda vážny zdravotný problém v globálnom meradle. Výskyt choroby má rastúcu tendenciu; každú hodinu na ňu zomrie asi 250 ľudí.

Diagnóza môže prísť neskoro

V počiatočných štádiách má CHOCHP pomerne nenápadný priebeh a pacienti si ju zamieňajú s obvyčajným prechladnutím či zápalom priedušiek. Lekára preto často vyhľadajú až v pokročilých štádiách.

Napriek tomu, že toto ochorenie vieme liečiť, pľúca pacientov s CHOCHP už nikdy nebudú ako pľúca zdravého človeka. Preto ich považujeme za chronických pacientov, ktorí potrebujú trvalú a dôslednú liečbu.

Príčinou je najmä fajčenie

Faktorom vzniku a vývoja CHOCHP sú zápalové zmeny vyvolané dlhodobým vdychovaním inhalčných škodlivín. Príčinou ochorenia je v 80 % prípadov fajčenie (aj pasívne), ďalšími príčinami sú vdychovaný prach, inhalácia plynov, chemikálií, vírusov, baktérií a iných nečistôt z ovzdušia alebo prostredia.

Náš organizmus na poškodenie reaguje zápalom. Ten postihuje nielen priedušky, ale aj pľúcne tkanivo a pľúcne cievy. Ak poškodenie trvá dlho a je intenzívne, zápal sa nikdy nevyhojí bez následkov.

Niektoré baktérie odolávajú antibiotikám

Podľa Európskeho centra (EC) pre prevenciu a kontrolu chorôb je možné, že v blízkej budúcnosti nebudú účinné antibiotiká proti viacerým typom baktérií. V EÚ totiž stúpa počet pacientov infikovaných rezistentnými baktériami. Strata účinnosti antibiotík predstavuje reálnu hrozbu vo verejnom zdravotníctve. Odolnosť baktérií voči používaným antibiotikám narastá rýchlejšie, ako sú zavádzané

Ľudí trpiacich CHOCHP zvyčajne trápi chronický kašeľ spojený s vykašľávaním hlienov, pocit nedostatku vzduchu, tlak na hrudníku, hvzdanie a dýchavičnosť pri námahe. Práve dýchavičnosť je jedným z najhorších príznakov choroby; v pokročilých štádiách môže byť prítomná neustále.

Každú hodinu zomrie na svete na túto chorobu asi 250 ľudí.

Býva zdrojom úzkosti, zhoršenej kvality života pacientov a tiež úbytku na hmotnosti a celkovej slabosti. Takto sa zhoršujúce ochorenie môže viesť až k úmrtiu.

Prestaňte si poškodzovať zdravie

Na Slovensku trpí chronickou obštrukčnou chorobou pľúc 8 až 16 % ľudí starších ako 40 rokov. Napriek tomu, že prvé symptómy sa

Spirometrické vyšetrenie môže odhaliť nebezpečné pľúcne choroby.

objavujú typicky vo vyšších vekových kategóriách, však nie je zriedkavosťou ani vek okolo 35 – 40 rokov.

V záujme prevencie tejto choroby nie je nikdy príliš neskoro prestať fajčiť. Čím viac totiž človek fajčí, tým vyššie je riziko, že časom u neho CHOCHP prepukne. Spomedzi fajčiarov, ktorí denne vyfajčia dve škatuľky cigariet, ochorie na CHOCHP každý štvrtý.

Dôležitá je prevencia

Pri ochorení, akým je CHOCHP, je nevyhnutné úzke prepojenie medzi prevenciou a liečbou, lebo len tak je možné dosiahnuť optimálne výsledky. Čím skôr človek navštívi lekára, tým skôr môže byť ochorenie diagnostikované a pacient dostane adekvátnu liečbu, ktorá dokáže spomaliť rozvoj ochorenia a pomôže mu cítiť sa lepšie.

„Už vedíme rokovania na Ministerstve zdravotníctva SR a chceme dosiahnuť, aby sa do povinných preventívnych prehliadok dostalo vyšetrenie sekundového úsilného výdychu,“ hovorí MUDr. Marta Hájková, Csc., MPH, primárka Kliniky pneumológie a fizeológie z Univerzitnej nemocnice Bratislava. „Chceme ísť aj ďalej; chceme, aby mali naši pacienti kedykoľvek možnosť prísť do pneumologickej ambulancie a dať sa vyšetriť. Vyšetrenie trvá asi päť minút,“ dodáva.

Na túto chorobu existujú dostupné lieky, no dôležitou a neoddeliteľnou súčasťou liečby je aj pľúcna rehabilitácia, pohybové aktivity a zdravá strava. Hoci CHOCHP nie je možné vyliečiť úplne, liečba dokáže zmierniť alebo odstrániť príznaky ochorenia, znížiť frekvenciu a závažnosť vzplanutí choroby, zlepšiť celkový zdravotný stav a zvýšiť toleranciu fyzickej záťaže, čím zvyšuje kvalitu života pacienta.

VN

Foto: TASR

nové antibiotiká do klinickej praxe. Zbytočné podávanie antibiotík vedie k celému radu nežiaducich účinkov. Len slovenskí pacienti ročne spotrebujú osem miliónov balení. „Celková spotreba antibiotík má dokázateľný vplyv na nárast a šírenie rezistencie baktérií k antibiotikám a narastajúca antibiotická rezistencia je v súčasnej dobe závažným globálnym problémom ohrozujúcim priamo aj nepriamo zdravotný stav populácie,“ zdôraznila Anna Lišková, prednostka Ústavu klinickej

mikrobiológie FN Nitra. Najnovšie dáta EC pre prevenciu a kontrolu chorôb ukazujú, že sa v Európe zvýšil počet multirezistentných baktérií odolných voči antibiotikám, ktoré v minulosti dokázali liečiť smrteľné bakteriálne infekcie a zachránili mnoho životov. Európska komisia preto zintenzivňuje boj proti antimikrobiálnej rezistencii financovaním 15 nových výskumných projektov a vytvorením harmonizovaných pravidiel pre zber súvisiacich údajov.

TA

Nepodceňujte varovanie bolesti chrbta

Až deväť z desiatich Slovákov trpí bolesťami chrbta.

Ak ich neriešia, môžu viesť k trvalým problémom.

Z prieskumu Slovenskej spoločnosti všeobecného praktického lekárstva Slovenskej lekárskej spoločnosti (SSVLD SLS) vyplynulo, že až deväť z desiatich Slovákov trpí bolesťami chrbta. Tie v bežnom živote obmedzujú osem z desiatich pacientov.

Za bolesti si často môžeme sami

„Bolesti chrbta sú trest za to, ako macošsky sa správame k našej chrbtici. Sedavý spôsob života, jazdenie autom, málo pohybových aktivít, nesprávne držanie tela či nesprávne pohybové vzorce pri práci – to sú tie najčastejšie príčiny bolesti chrbta,“ hovorí Peter Makara, prezident SSVLD SLS.

Sedavý spôsob života, málo pohybu, nesprávne držanie tela – to sú hlavné príčiny bolesti chrbta.

V slovenských ambulanciách praktických lekárov, ale aj špecialistov, sa mesačne predpíše viac ako 150-tisíc balení nesteroidných analgetík, ktoré sú najčastejšie odporúčané pri bolestiach chrbtice. Aj keď prinesú úľavu od bolesti, odborníci upozorňujú na riziká, ktoré so sebou prinášajú. Ide hlavne o poškodenie žalúdka a zvýšené riziko cievno-mozgovej príhody.

Trio B vitamínov

Pomôcť svojmu chrbtu môžete, okrem zmeny životného štýlu a jej dôsledného dodržiavania, aj dostatočne vysokými liečebnými dávkami vitamínov skupiny B, najmä B1, B6 a B12. „Vitamíny skupiny B spolu s liekmi proti bolesti prinášajú lekárom a ich pacientom možnosť rýchlejšieho nástupu účinku, čo prináša celkové skrátenie liečby,“ vysvetľuje P. Makara.

Axiálna spondylitída

Za bolesťou chrbta sa však môže skrývať aj vážnejšie ochorenie – axiálna spondylitída (resp. spondyloartritída). Odborníci odhadujú, že ňou trpí asi 10-tisíc obyvateľov Slovenska. Postihuje

typicky ľudí v produktívnom veku, najmä mladých ľudí do 40 rokov.

Základným príznakom axiálnej spondylitídy (AS) je obyčajná bolesť chrbta. Aj preto si ju donedávna mnoho lekárov zamieňalo s bežnými bolesťami chrbta, ktoré sa dajú utlmiť analgetikami, zvýšeným pohybom či cvičením. Reumatológovia však definovali tieto bolesti ako počiatok nového ochorenia s doživotnými následkami.

Chrbticu okrem analgetík účinne liečia aj vitamíny skupiny B, avšak bez vedľajších účinkov.

„Presnú príčinu tohto ochorenia v súčasnosti nepoznáme. Dôležitú úlohu pri vývoji axiálnej spondyloartritídy zohrávajú genetická predispozícia a porucha imunitných mechanizmov,“ objasňuje Martin Žlnay, reumatológ Národného ústavu reumatických chorôb v Piešťanoch.

Pacienti pri tomto ochorení majú zvyčajne bolesti chrbta, ktoré trvajú viac ako tri mesiace. Objavujú sa prevažne v noci a skoro ráno, sú spojené s rannou stuhnutosťou a s postupným obmedzovaním pohyblivosti chrbtice. „Okrem toho sa môžu u pacientov objavovať aj ďalšie klinické príznaky ako napríklad zápal kĺbov,

šľachových úponov, zápal očnej dúhovky, niekedy aj psoriáza či nešpecifické zápalové postihnutie čreva ako Crohnova choroba alebo ulcerózna kolitída,“ dopĺňa reumatológ.

Zelená včasnému diagnostikovaniu

Donedávna bola axiálna spondylitída u väčšiny pacientov diagnostikovaná neskoro, lebo zdravotné poisťovne vyžadovali len röntgenové vyšetrenie. Prelom nastal asi pred rokom so zmenou medzinárodných odporúčaní na liečbu a diagnostiku tohto ochorenia, ktoré predpokladajú aj vyšetrenie magnetickou rezonanciou, čo akceptovali aj naše zdravotné poisťovne.

Axiálna spondylitída postihuje najmä mladých ľudí do 40 rokov.

V skoršom štádiu ochorenia mnohým pacientom pomáha liečba bežnými protizápalovými liekmi. Ak je choroba diagnostikovaná neskôr, chrbticu poznačia zmeny, ktoré už nemožno bežnou liečbou ovplyvniť, a môže dôjsť k deformite chrbtice. Špeciálne na liečbu AS existuje zatiaľ len jeden liek schválený Európskou regulačnou agentúrou.

TA/KK
Foto: SXC

Meranie teploty trochu inak

Infračervené teplomery priniesli nové výhody a postupy pri meraní teploty.

Predaj ortufových teplomerov ukončila v júni 2009 smernica Európskej únie. Ich úlohu prevzali teplomery digitálne. S využitím nových technológií prišli infračervené teplomery, ktoré dokážu zmerať teplotu do troch sekúnd.

Zásady a faktory merania

S využitím výhod moderných teplomerov sa spájajú aj nové zásady, resp. faktory, ktoré vplyvajú na presnosť merania. Pol stupňa Celzia u detí rozhoduje o podaní antipyretik. Preto treba venovať pozornosť aj návodu. Pri správnom meraní má byť v miestnosti primeraná teplota a meraná osoba by mala byť aspoň 30 minút vo fyzickom pokoji.

Ak použijete dotykový teplomer na čele, nesmie byť pokožka spotená či vlhká a senzor sa

jej musí dotýkať. Pri meraní v uchu je potrebné jemným fahom ušnice nahor vystrieť zvukovod a senzor namieriť na bubienok. Zvukovod musí byť čistý, bez ušnej zátky či nahromadeného mazu. Rozhoduje aj čistota snímača. Ak je potrebné ho očistiť, urobte tak jemne vlhkou utierkou aspoň 15 minút pred meraním. Dôležité je aj miesto merania. Pre správne posúdenie vývoja teploty merajte vždy na rovnakom mieste, napr. v tom istom uchu.

Čelo aj ucho

Meranie v uchu je veľmi presné, pretože teplota v ňom sa najviac približuje teplote telesného jadra. Výhodou je aj rýchlosť merania, ktoré trvá jednu sekundu. Tento spôsob však nie je možné použiť pri zápale ucha a pre veľkosť snímača ani u detí zhruba do 6 mesiacov.

Druhou metódou je meranie teploty na čele. Snímač s nastavcom sa priloží 1 cm nad stred obočia a v priebehu troch sekúnd po spustení skenovania sa posúva po čele smerom k spánku. V týchto miestach vyžaruje spánková tepna teplo privádzané z hypotalamu, ktorý riadi telesnú teplotu.

Každý spôsob má iné výhody a ideálne je mať možnosti obidve. To spĺňa, ako jediný, teplomer

s názvom Thermoval duo scan. Kúpite ho na webe, v lekárňach alebo v predajniach zdravotníckych potrieb za približne 36 eur. Aktuálne je dostupné aj darčekové balenie s príslušenstvom pre najmenších v cene 42 eur.

ZH

Zdroj: HARTMANN-RICO, a. s.

Kde hľadať rady pred pôrodom (a kde nie)

Mnohé budúce mamičky získavajú informácie na rôznych diskusných fórach na internete. Primár gynekologicko-pôrodnického oddelenia v levickej nemocnici Gabriel Mančík však upozorňuje, že fóra, ktoré nevedie lekár-pôrodník alebo pôrodná asistentka, treba brať s rezervou. „Mnohé internetové zdroje sú neodborné alebo sú len zhlukom poloprávdy, mýtov či účelových informácií, mnohokrát slúžia nie najčistejším cieľom,“ tvrdí. Každý návštevník takéhoto fóra by podľa neho mal vycítiť, či ide o odbornú debatu alebo len o nejaký „klebetník“. Štúdium literatúry ženám pred pôrodom určite odporúča, pozor by si však mali dať na to, aby išlo skutočne o odborné zdroje.

Konkrétny postup, ako sa má tehotná žena čo najlepšie pripraviť na pôrod, podľa Mančíka neexistuje. „Za najdôležitejšie však pokladám pokoj a absolútnu psychickú pohodu. V neposlednom rade podporu rodiny,“ zdôraznil.

TA

Predčasne narodené deti majú lepšie vyhliadky

Demografické trendy vykazujú postupný pokles pôrodnosti, no napriek tomu na celom svete rastie počet predčasných pôrodov. Na Slovensku za posledných desať rokov vzrástol počet predčasných narodených detí až o 30 %.

Každoročne sa u nás predčasne narodí okolo 5 000 detí. Najohrozenejšou skupinou sú novorodenci s pôrodnou hmotnosťou pod 1 500 gramov. Predčasne narodeným deťom hrozí množstvo zdravotných komplikácií. Sú to najmä dýchacie problémy, nízky krvný tlak, málokrvnosť, nezrelosť obličiek a zažívacieho systému, znížená imunita, ako aj riziko poškodenia mozgu.

Starostlivosť o novorodencov však zaznamenala v uplynulých desaťročiach pokrok. Preto aj napriek rastúcemu počtu predčasne narodených detí sa ich vyhliadky na Slovensku stále zlepšujú. Takže vo veku dvoch rokov je zdravých 34 % detí, ktoré sa narodili s pôrodnou hmotnosťou pod 1 000 gramov, a 62 % detí, ktoré pri narodení vážili 1 000 – 1 500 gramov.

TA

Problémy s preležaninami a legislatívou

Nebezpečné, bolestivé, nákladné, spôsobujúce utrpenie, ale najmä úplne zbytočné – také sú z pohľadu modernej medicíny dekubity, čiže preležaniny. Napriek pokroku v medicíne ostávajú vážnym problémom s medicínsko-ošetrovateľským, sociálnym a ekonomickým rozmerom.

Podľa Asociácie sestier a pacientov (ASAP) predstavujú pacienti, umiestnení v zariadeniach sociálnych služieb (ZSS), a nedostatok komunitných centier so zdravotno-sociálnou starostlivosťou traumou pre ošetrovateľstvo. ASAP preto predstavila deklaráciu s názvom Stop eutanáziám z ľahostajnosti v ZSS. Hovorí o potrebe povinného personálneho vybavenia a garancii poskytovania zdravotnej starostlivosti v ZSS sestrami, metódou ošetrovateľského procesu v súlade so zákonmi a predpismi rezortu zdravotníctva. Predsedníčka ASAP Lubica Kočanová hovorí dokonca o legislatívnom bezprávi pre dlhodobu chorých a nevládných klientov umiestnených v ZSS.

TA

Čaro fernetu

Receptúra nápoja, ktorý je obľúbený pre svoju horkastú chuť, je stará vyše jeden a pol storočia.

Horkú chuť zvyčajne nespájame s emóciou lahodného pôžitku. Výnimkou, ktorá potvrdzuje pravidlo, je obľúbená liehovinová kategória fernet. Väčšina ľudí však chybne považuje slovo fernet za názov značky produktu. Pozrime sa preto na bohatú históriu, ktorá tento svetový nápoj sprevádza.

Dar Talianska svetu

Kolískou fernetu je Taliansko, kde mnisi už pred vyše 200 rokmi experimentovali s bylinkami s cieľom vyvinúť účinný liek na bolesť žalúdka či iné zdravotné ťažkosti. Namiesto vody lúhovali bylinky v liehu a položili tak základ pre tento populárny alkohol.

Prvá oficiálna zmienka o fernetu sa však spája s talianskym bylinkárom a lekárnikom Bernardinom Brancom, ktorý ako samouk zasvätil svoj život hľadaniu „čarovného elixíru“.

Nápoj sa zrodil v Miláne, ktorého vyššej spoločnosti učarovala jeho chuť.

V roku 1845 sa mu podarilo vo svojom domácom laboratóriu vytvoriť nápoj, ktorý najprv otestoval na svojich rodinných príslušníkoch. Stretol sa s úspechom. Navyše javil – vďaka svojim údajným liečivým účinkom – aj vlastnosti medikamentu. Branco ešte v tom istom roku otvoril v Miláne svoju prvú predajňu. Medzi prvých zákazníkov nápoja s názvom Fernet Branca patrili zástupcovia milánskej smotánky. Slovo „fernet“ vychádzalo z použitia „čistého železa“ v destilačnom procese.

Boom však nastal po reklamnej kampani, ktorá hlásala príchod novej senzácie s medicínskymi účinkami. Stála za ňou Maria Scala, manželka Brancovho syna Stephana. Zrejme

išlo o premyslený ťah, ktorý novému produktu pridával na mysterióznosti. Fernet mal byť, podľa tvrdenia reklamy, vynájdený švédskym medikom Dr. Fernetom Svedesom, známym pre svoju dlhovekosť – vyplývajúcu z pravidelnej konzumácie fernetu. Prvé inzeráty v miestnych novinách preto hovorili o „novom nápoji so skvelými zdravotnými účinkami“. Postupne sa z „daru, ktorý dalo Taliansko svetu“, stala globálna značka prítomná na každom kontinente.

Úspech v Amerike

Do USA prišiel milánsky fernet v batožine talianskych emigrantov. Rovnakým spôsobom sa dostal aj do Strednej a Južnej Ameriky. V rokoch, keď v USA zúrila prohibícia, bol fernet dokonca azda jediným fľaškovým alkoholom, ktorý bol verejne dostupný cez lekárne. To všetko vďaka jeho „medicínosťom“. Po svojej vojne popuťu ďalej stúpala. S reformou regulácie liečiv z roku 1978 si americký Úrad pre alkohol, tabak a strelné zbrane prísnejšie posvietil na mysteriózny nápoj a sprísnila sa jeho kontrola. Výsledkom bola nútená zmena v niekoľkých súčiastiach receptúry s cieľom znížiť opiaty

na legálnu úroveň. Existuje niekoľko miest na svete, kde sa popularita fernetu vyrovná Taliansku. Jedným z nich je Argentína, ktorá ročne vyprodukuje okolo 25 miliónov litrov obľúbeného nápoja.

Fernet mal „výnimku“ z prohibície v USA; v tom čase sa tam predával ako liek.

Fernet milujú aj v americkom San Franciscu, ktoré má po Argentíne prvenstvo v jeho spotrebe na hlavu. Mesto sa podieľa vyše 25 % na celkovej spotrebe fernetu v USA. Kultový tradičný podnik s názvom „R Bar“ je vraj dokonca miestom s najvyššou celosvetovou spotrebou fernetu na hlavu.

Široká ponuka

S narastajúcou popularitou horkého nápoja sa jeho výrobe čoskoro začali venovať viacerí výrobcovia na celom svete. Len v Európe je ich niekoľko desiatok. Okrem Fernetu Branca, ktorý kategóriu fernetov založil, patria medzi kvalitné a „pravoverné“ fernetu milánskeho typu aj ďalšie talianske značky ako Fernet Cinzano, Fernet Luxardo, Fernet Leo Spaldoni a Cazzi Fernet.

Fernetová veľmoc Argentína obľubuje najmä značky Maggiore Fernet a Fernet Porta. Medzi milovníkmi kvalitného fernetu je známy a cenový aj brazílsky Fernet Thoquino, český Fernet Stock, nemecký Berentzen Fernet a na Slovensku napríklad aj Armin Stark Fernet.

VN

Foto: FB, SXC, Armin

Mladé víno pred sv. Katarínou

Rok 2013 priniesol najkrajšie svätokatarínske vína v ich doterajšej trojročnej histórii.

Už v októbri sa rozbehla príprava na nový ročník hodnotenia mladých vín, z ktorých tie najlepšie môžu niesť označenie Svätokatarínske víno. Počas novembra sa s nimi mohla oboznámiť aj verejnosť na degustačných akciách.

Súťaž o najlepšie mladé vína

V organizácii vyhlasovania Svätokatarínskych vín nastalo tento rok niekoľko zmien. Najvýznamnejšou je udeľovanie titulu šampióna Svätokatarínskych vín pre jednotlivé kategórie. Pod značkou Svätokatarínske víno sa smú uvádzať na trh mladé vína, ktoré splnili stanovené kritériá. Musia byť vyrobené z definovaných odrôd a úspešne prejsť senzorickým hodnotením. V tomto roku bolo do prvého, hlavného kola hodnotenia prihlásených približne 70 vzoriek. Najpočetnejšie boli zastúpené biele vína, nasledovali ružové vína a červené mali viac-menej symbolické zastúpenie. Cez sito hodnotiacej

komisie prešlo 51 vín. Viaceré pritom neprešli len z dôvodu, že boli vyrobené z inej ako schválenej odrody.

Sľnečná jeseň urobila dobrý ročník

Podľa Tibora Vitteka, ktorý bol odborným garantom priebehu hodnotenia, svätokatarínske vína ročníka 2013 v priemere dosiahli najvyššiu mieru kvality za všetky doterajšie tri ročníky. Prispeli k tomu najmä vyššie kyselinky, ktoré zabezpečili čistý priebeh kvasenia a intenzívnu a čistú arómu. Vína pôsobia veľmi sviežo a majú výrazný ovocný charakter.

Priebeh roka 2013 nebol z hľadiska vinárov ideálny. Neskorý nástup jari, krátke a neúplné odkvitnutie, extrémne horúce leto a napokon veľmi studený a daždivý záver leta. Sľnečná jeseň a trepezlivosť vinárov však nakoniec priniesli ovocie v podobe najkrajších svätokatarínskych vín v ich doterajšej histórii.

Biely a ružový šampión

A ktoré vína získali prvenstvo? V kategórii bielych vín sa stal víťazom Müller Thurgau 2013 z vinárstva Navin. Šampiónom ružových svätokatarínskych vín sa stalo Svätovavrinecké 2013, Víno Matyšák. V kategórii červených vín vzhľadom na nízky počet prihlásených šampióna nevyhlásili.

VN

Foto: TASR

ZIMNÝ
FESTIVAL
JEDLA

15. 01. - 16. 02.
za **30 dní viac ako 30** reštaurácií všetkých regiónov

Ochutnajte Slovensko

Ochutnajte **lahodné špeciality** a festivalové menu za **výrazne nižšie ceny**.

Vyberte si z **3 špecialít** v cenách už od **9,- €**
za jednochodovú degustáciu

až po celé **3 - chodové menu** za **23,- €**
s vínom a nealko nápojom

Rezervujte si svoju degustáciu na:

www.ZimnyFestivalJedla.sk

Vodka s príchutami

Výrobca značkových liehovín, spoločnosť Rudolf Jelínek, sa rozhodol rozšíriť svoje obytové teritórium i na Slovensko. Po úspechu Plum vodky so slivkovou príchutou v ČR s ňou chce osloviť aj slovenských spotrebiteľov vyhadávajúcich kvalitné produkty overených výrobcov. Druhou novinkou je Pear vodka s hruškovou príchutou. Obe vodky sú vyrobené z veľmi jemného liehu domácej výroby. Svojich priaznivcov si hľadajú medzi mladými, aktívnymi ľuďmi, ktorí si obľúbili slivkovú alebo hruškovú chuť aj v inom sortimente.

Značku Rudolf Jelínek spotrebiteľia vnímajú ako špecialistu na spracovanie ovocia, ktorého chuť a vôňu dokáže preniesť do rôznych podôb. **ŠK**

Beaujolais 2013 je jemné s ovocnou arómou

Milovníci nového beaujolais si ho vychutnávajú už tradične od tretieho novembrového štvrtka. Znalci hovoria, že ročník 2013 sa vyznačuje štruktúrovanými jemnými vínami s plnou ovocnou arómou a krásnou farbou. Úroda v tomto roku je takmer 700 000 hektolitrov vína.

Príchod nového beaujolais k spotrebiteľom sa stal veľkým rituálom, pre niektorých až sviatkom, ktorý dodávatelia náležite komerčne zúročujú. Striktne určený začiatok predaja sa stáva v celom Francúzsku príležitosťou na oslavy a sprievodné podujatia.

Oslavy mladého vína pritom už dávno prekročili hranice Francúzska. Ochutnávka beaujolais láka ľudí v krajinách na celom svete – v Japonsku, Číne, v amerických veľkomestách a, samozrejme, v európskych krajinách vrátane Slovenska. Toto víno, prichádzajúce s tradičným sloganom „Le Nouveau Beaujolais est arrivé!“, sa hodí k väčšine jedál rôznych národných kuchýň. **TA**

Výnimočná sviatočná chuť

Na tohtoročné sviatky môžete skúsiť niečo výnimočné – Zlatý Bažant Medový Porter. Pod názvom tejto sviatočnej pivnej špeciality sa ukrýva pivo s charakteristicky sýtou, takmer čiernou farbou a stupňovitosťou 19 %. Jeho pena je hustá a jemne zafarbená dohneda. Ponúka výrazný korenistý buket, primeranú horkosť a sladovú chuť s jemným dozvukom sladkého medu. Jeho chuť je výsledkom dodržania tradičných receptúr, kombinácie štyroch druhov sladov, vysokého majstrovstva varenia a správneho času zrenia.

K vychutnávaniu piva z limitovanej edície, ktoré nájdete na pultoch predajní v praktickom štvorbale 4 x 0,33 l, si môžete pripraviť niečo sladké. Odporúčame lahôdku z gaštanového pyré a roztopenej horkej čokolády, ktorej chuť veľmi dobre súzvučí s chuťami Medového Portera. **VN**

Cappuccino si pripravíte aj doma

Nemusíte ísť do kaviarne, aby ste si vychutnali obľúbené cappuccino. Nescafé prichádza na trh s novinkou – porciovaným Nescafé

Cappuccino s príchutou čokoláda alebo vanilka a s extra hustou penou. V porovnaní s tradičným cappuccinom je menej horké, má bohatú chuť a hustú penu. Staňte sa expertom na prípravu kávy, skúšajte kombinovať cappuccino s rôznymi ingredienciami.

Ponúkame vám recept na írské cappuccino s orechmi. Čo potrebujete: 1 vrecúško s porciou Nescafé Cappuccino Chocolate, 1 vrecúško s porciou Nescafé Cappuccino Vanilla, 20 ml írskej whisky, 10 g strúhaných orechov (najlepšie pekanových).

Postup: do väčšej šálky alebo pohára vsypte obidve porcie Nescafé Cappuccino. Zalejte 260 ml horúcej vody a rozmiešajte. Pomaly vlejte írsku whisky a ozdobte orechmi. Tip: odporúčame servirovať s medovým dezertom. **VN**

Vinum Laugaricio

Na 9. ročníku medzinárodnej výstavy vín a destilátov Vinum Laugaricio, ktorá sa uskutočnila na trencianskom výstavisku Expo Center na prelome novembra a decembra, získali titul šampióna dve slovenské vína. Šesťpuťňový Tokajský výber, ročník 2003, od výrobcu Tokaj & Co zvíťazil v kategórii prírodné sladké vína. Titul šampióna v kategórii biele vína ostatné si odnieslo Chardonnay, ročník 2006, od výrobcu Víno – Masaryk.

Titul šampióna si z výstavy odniesol aj rakúsky výrobca Weingut Höpler, ktorý uspel medzi bielymi suchými vínami s Veltlínskym zeleným, ročník 2011. Medzi prírodnými vínami sladkými zvíťazil Zierfandler Rotgipfler, ročník 2006, a v kategórii červených vín Cabernet Merlot

Reserve, ročník 2011, obe od výrobcu Weingut Biegler z Rakúska. Šampiónom v kategórii liehovín a destilátov sa stala slivovica, ročník 2010, z Pálenice u Drienikov v Lysej pod Makytou. Svoje produkty v Trenčíne predstavilo 70 vystavovateľov na ploche 2 900 m². **TA/JF**

Vychutnajte si (nielen) Vianoce s Becherovkou

Čas plný pohody a radosti i vzácne momenty v kruhu najbližších, to je atmosféra blížiacich sa sviatkov.

A presne tieto pocity opäť prináša aj najobľúbenejší bylinný likér – Becherovka Original.

Kedy je lepší čas na pozdvihnutie kalíška plného jej bylinnej mágie, ak nie práve cez najkrajšie sviatky roka? Keď si na Štedrý večer s najbližšími sadnete k prestretému stolu, je príhodná chvíľa aj na spoločný prípitok. Symbolicky sa poďakovať za uplynulý rok, zaželať si, aby rodina ostala vždy spolu a aby ste sa v zdraví všetci stretli aj nasledujúce Vianoce. A čo čaro sviatočného okamihu podčiarkne najlepšie? Jednoznačne lahodná Becherovka!

Rodinná pohoda s malým drinkom

„Keď som bol malý, nezaobišlo sa bez Becherovky žiadne rodinné stretnutie u babičky. A nezaobide sa ani dnes, či sú to narodeniny alebo Štedrá večera,“ hovorí Bohuslav Pich, strážca tajomstva Becherovky, ktorý za zavretými dverami vlastnoručne mieša zmes bylín a korení na

jej prípravu. Pravidelne každý týždeň a pred blížiacimi sa sviatkami vari i o niečo častejšie. „Aj s priateľmi na Slovensku si vždy pripijeme tou ‚našou‘ Becherovkou. Jednoducho, vždy bude súčasťou výnimočných a spoločných chvíľ – to je jej poslanie a spolu s chuťou a nespochybniteľnou kvalitou aj jej najdôležitejšie dedičstvo,“ dodáva B. Pich.

Drinky s Becherovkou, ktoré vás zohrejú

Magická hra korenistých aróm a bylinkových chutí Becherovky k útulnej a voňavej atmosfére Vianoc jednoducho pasuje akosi viac ako iné druhy nápojov. Teraz si ju dokonca môžete

Korenisté arómy a bylinkové chute tohto likéru jednoducho pasujú k atmosfére Vianoc.

vychutnať aj v podobe neodolateľných horúcich drinkov, ktoré vám odporúča Ľuboš Rácz, ambasádor značky Jan Becher. Necháte sa zlákať? Nižšie na tejto strane vám ponúkame niektoré recepty.

Žíte zimný čas naplno

Vychutnávajte si teda aj vy tento príjemný zimný čas plnými dúškami. Či už v kruhu priateľov

dostali aj citróny. Esteticky môžete drink priviesť k dokonalosti ešte plátkami sušeného jablka a hviezdíčkou anízu. Veselé Vianoce!

Sladké spomienky

Nechajte sa v studenej zime zohriať horúcimi spomienkami na leto. Nadávajte do nádoby 40 ml Becherovky Original, 10 ml medového

Ľuboš Rácz a jeho predpisovo upravené drinky Sladké spomienky, Becher punč a Bazový sen.

a rodiny alebo v útulnej domácej atmosfére zimného večera – s dúškom vychladenej Becherovky alebo s horúcim nápojom, ktorý nesie jej chuť, sa stanú sviatočné okamihy nezabudnuteľnými.

Užívajte si s nami nefalšovanú zimnú pohodu aj na fanstránke <https://www.facebook.com/BecherovkaSlovakia> a neprehliadnite nový televízny spot Becherovky Original s rukopisom Kamila Peteraja a Kamily Magálovej: <http://www.youtube.com/watch?v=qM0h2DF4qPO>.

DM

Becher punč

Do nádoby nadávajte 40 ml Becherovky Original, 100 ml jablkového džúsu, 1 čajovú lyžičku medu, 2 krúžky citróna, 50 ml vody a všetko spolu zohrejte na teplotu približne 80 °C. Pozor, zmes nesmie zovrieť, pretože by sa z nej vyparil alkohol!

Podávajte v pohári s objemom 2 dcl s kúskom celej škoricice a dbajte na to, aby sa do pohára

sirupu (med s horúcou vodou 2 : 1), 2 krúžky citróna, 100 ml ananásového džúsu a zohrejte približne na teplotu 80 °C. Opäť: vyhnite sa varu, aby sa neodparil alkohol!

Následne všetko vrátane citróna prelejte do vyhriateho pohára, zalejte 50 ml horúcej vody a ozdobte sušeným ananásom a hviezdicovým anízom. To je atmosféra!

Bazový sen

Prepadla vás nostalgia za časmi, ktoré ste ako dieťa trávili u starej mamy? Pripomeňte si ich s týmto sladkým horúcim drinkom. 20 ml bazového sirupu, 40 ml Becherovky Original a 130 ml vody v nádobe zohrejte približne na 80 °C (zmes nesmie vriieť, pretože by sa z nej odparil alkohol). Následne podávajte vo vyhriatych pohároch na horúce drinky, ozdobené krúžkami citróna. Celkom ako od starej mamy!

Zoznámte sa: losos

Ako vyzerá cesta ružovomäsej ryby od pobrežia Atlantiku na váš tanier

Aj v našej gastronómii sa medzi rybami výrazne presadil losos. Priblížme si ho v širokom zábere siahajúcom od biológie po biznis.

Losos obyčajný alebo tiež losos atlantický (salmo salar) je doma v severnom Atlantiku, najmä pri pobreží Európy, a v riekach, ktoré sa tu vlievajú do mora. Je to anadrómny druh ryby; to znamená, že sa rozmnožuje v sladkej vode, kde trávi aj prvé roky svojho života, ale väčšinu svojho života – dožíva sa asi 13 rokov – potom strávi v mori.

Losos je anadrómna ryba; v rôznych fázach života strieda sladkú vodu a more.

Dospelý losos vo voľnej prírode môže dosiahnuť dĺžku 70 až 90 cm, v niektorých prípadoch aj 150 cm, a hmotnosť 35 kg. Mladé ryby, ktoré zostávajú v sladkej vode dva až päť rokov (najmä v závislosti od zemepisnej šírky), tam dosiahnu dĺžku iba 10 – 20 cm. Postupne prejdú tzv. smoltifikačným procesom, ktorý prispôsobí ich telesné funkcie morskej vode, a následne migrujú do mora, zvyčajne v období od marca do júna. Počas zostupu sa mení aj ich zafarbenie;

Nutričná hodnota 100 g lososa

Kalórie: 198 kcal
Bielkoviny: 20 g
Selén: 12 µg
Vitamín D: 5,7 µg
EPA: 612 mg
DHA: 869 mg

(Pozn. ide o priemerné hodnoty z produkcie chovov vo V. Británii a v Nórsku.)

Lososia farma v Nórsku

chrbát im tmavne a na bokoch sa objaví trblietavá strieborná farba. V mori potom veľmi rýchlo pribierajú. Ako dravce sa živia malými rybami a mäkkýšmi. Po dvoch až troch rokoch v mori sa lososy vracajú do rodných vôd, aby tam nakládli ikry.

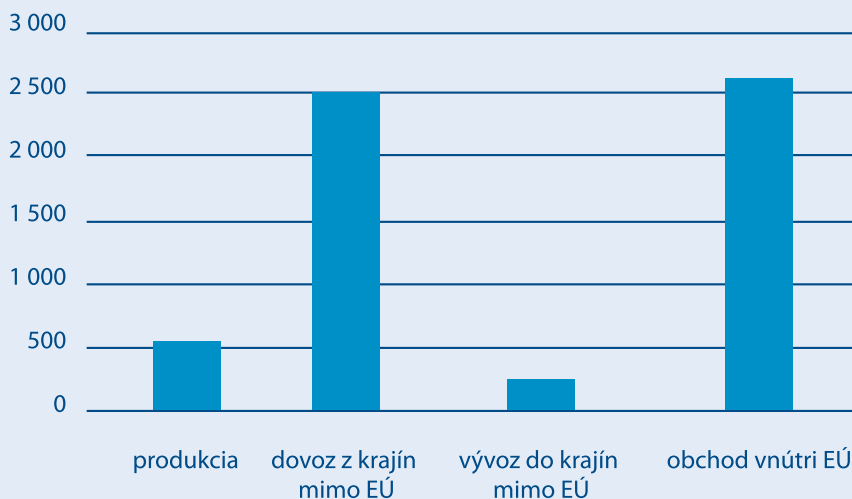
Lososie farmy

Väčšina lososov dnes pochádza z akvakultúrnych fariem. Tu sa chovajú v plávajúcich sieťových kliečkach, až kým nie sú dostatočne vykŕmené a nevážia 3 až 4 kg. Takéto zariadenia nájdeme pri pobreží Nórska, Írska, Čile, Nového Zélandu, Shetlandských ostrovov (V. Británie) a Severnej Ameriky.

Metódy umelého liahnutia lososa vyvinuli vo Veľkej Británii v 19. storočí, aby zvýšili jeho stavy. Ale až v roku 1960 v Nórsku po prvýkrát odchovali na farme dospelé lososy a uviedli ich na trh.

Rovnako ako v prírode, aj pri chove lososa prebieha počiatočná fáza v sladkej vode. Po „umelom“ oplodnení a liahnutí prebieha odchov plôdikov v dvoch etapách, ktoré kopirujú prírodný cyklus. Prvá etapa (v silách a vaničkách) trvá štyri až šesť týždňov, až pokým larva vstrebe svoj žltkový vačok a nestane sa z nej samostatne sa živiaca rybka. Druhú etapu strávia malé rybky v nádržiach so sladkou vodou alebo v plávajúcich kliečkach v jazerách. Po smoltifikácii

Trh s lososmi v EÚ (v mil. eur)

Pozn. údaje sú za rok 2009; zdroj: Eurostat.

sa mladé lososy prenesú do mora, opäť do plávajúcích klieťok. Tam asi za dva roky dorastú do trhovej veľkosti 2 až 5 kg. Keďže sú mäsožravce, krmia ich tabletkami z rybej múčky. Tie obsahujú aj ďalšie prísady, napr. z rastlín (obilie, fazuľa, sója a pod.), vitamíny, minerálne soli a tiež karotenoidový pigment, ktorý vylepšuje farbu ich mäsa.

Produkcija a spotreba v Európe

Akvakultúra predstavuje dve tretiny celosvetovej produkcie lososa. Chovajú sa rôzne druhy lososa, no hlavným chovným druhom je losos obyčajný, ktorí tvorí 93 % z celkovej chovnej produkcie (v EÚ 100 %). V roku 2009 boli hlavnými producentmi lososa Nórsko, Čile, EÚ a Kanada.

Lososie farmy nájdeme v Nórsku, vo V. Británii, v Írsku, Kanade, USA, Čile a na N. Zélande.

Pokiaľ ide o spotrebu lososov v Európskej únii, je veľmi závislá od zvyšku sveta. Asi 80 % svojej spotreby dováža Únia z tretích krajín, z čoho asi 80 % z Nórska. Na vzostupe je oficiálne dovoz z Číny, ale aj v tomto prípade ide o nórske lososy, ktoré boli rozporciované a zmrazené v Číne. Najväčšími dovozcami nórskeho lososa v rámci EÚ sú podľa štatistik Švédsko a Dánsko. No opäť: tieto krajiny pôsobia ako logistické centrá pre nórsku produkciu a v skutočnosti takmer všetko reexportujú na hlavné trhy v EÚ – do

Steak z lososa – príprava

1. Steak krátko opečieme v panvici na masle, z každej strany stačí cca 2 minúty.
2. Opečené steaky vložíme do trúby a pečieme pri teplote 80 °C približne 8 minút. Po vybratí lososa posypeme soľou a pokvapkáme citrónom.
3. Podávame so zemiakmi a zeleninovým šalátom.

Francúzska, V. Británie, Nemecka a Poľska. Toto špecifikum tiež vysvetľuje, prečo sa objem vnútorného obchodu s lososmi v rámci EÚ zdá byť rovnako veľký ako objem dovozu. K vnútornému obchodu v EÚ prispievajú spracovaním (najmä údením) nórskej suroviny aj Poľsko a Nemecko. Vývoz z EÚ nie je objemom veľmi významný; tvorí ho prevažne export škótskeho lososa do USA.

Losos na potravinovom trhu

Losos je z hľadiska spracovania a spotreby veľmi univerzálna ryba, čo sa odráža v počte a rozmanitosti výrobkov na báze mäsa z lososa na pultoch predajní po celej Európe. Vysoký

je podiel jeho predaja v surovej forme, v ktorej ho jeho dodávateľia prezentujú ako filety alebo kotlety, prípadne je v supermarketoch ako polotovar. Obľúbenou pochúťkou je aj údený losos, obvykle vo vákuovom balení a plátkoch.

Lososy z akvakultúrnych fariem vykazujú vyššie hodnoty tuku ako divé lososy (preto sú aj vhodnejšie na údenie). Čerstvého lososa je vhodné pripravovať na grile, hodí sa tiež na pečenie, dusenie alebo varenie v mikrotérovom vrecúšku. Obľúbený je aj marinovaný losos.

MK

Zdroj: Fisheries and Aquaculture in Europe

Foto: SXC, Grieg

Viac domácich potravín na pultoch

Zlepšenie ponuky domácich potravín v predajniach v SR by mala priniesť spoločná iniciatíva, ktorú podpísali prezidentí Zväzu obchodu a cestovného ruchu (ZOČR) SR a Potravinárskej komory Slovenska (PKS) Pavol Konštiak a Daniel Poturnay.

Obidve asociácie v tejto súvislosti deklarovali, že „obchodné siete a výrobcovia potravín vyvinú maximálne úsilie na postupné zvyšovanie ponuky potravín vyrobených na Slovensku“. Chcú tým o. i. dosiahnuť, aby sa lepšie zabezpečilo dodržiavanie kvality a zdravotnej neškodnosti potravín v rámci celého výrobnododávateľského reťazca.

JF

Daniel Poturnay a Pavol Konštiak

Za udržateľný rybolov

Európsky parlament v decembri schválil reformu spoločnej rybárskej politiky EÚ s cieľom zastaviť nadmerný rybolov a plytvanie s týmito zdrojmi. Zmeny sa dotknú aj informácií na obaloch výrobkov. Nové pravidlá nadobudnú účinnosť začiatkom roka 2014.

„Reforma sa zameria na najväčší problém spoločnej rybárskej politiky, ktorým je pokračujúci nadmerný rybolov. Rada EÚ bude odteraz povinná postupovať pri rokovaniach o rybolovných kvótach udržateľným spôsobom,“ uviedla spravodajkyňa pre túto legislatívu Ulrike Rodust z aliancie socialistov a demokratov. Rybári nebudú môcť loviť väčší objem rýb, ako je daný druh schopný reprodukovať.

Nariadenie obmedzí aj odvrhovanie nechcených úlovkov, ktoré je dnes bežnou praxou. Objem odvrhnutých rýb tvorí až štvrtinu celkových úlovkov lodí z EÚ; väčšina z nich pritom hynie. Rybárske pravidlá preto budú povinné vyložiť 95 % úlovkov na pevnine.

SM

Hydina: obľúbená, zdravá, ale z dovozu

Hydina v rôznych spôsoboch spracovania patrí medzi tradičné a obľúbené potraviny na slovenských stoloch. „Hydinové mäso, okrem toho, že je najlacnejšie, má výhodné biologické a nutričné vlastnosti. Má vysoký obsah bielkovín vrátane esenciálnych aminokyselín, vysoký obsah esenciálnych nenasýtených mastných kyselín a minerálnych látok a nízky obsah tukov,“ upozornil tlačový tajomník Únie hydinaárov Slovenska (ÚHS) Lubomír Urban. To podľa neho hrá dôležitú úlohu v prevencii tzv. civilizáčnych ochorení, akými sú srdcovo-cievne a onkologické ochorenia, cukrovka, obezita, hypertenzia či osteoporóza.

Chov hydiny patrí medzi tradičné slovenské odvetvia živočišnej výroby. „Lenže dokedy – je viac ako aktuálna otázka,“ varuje L. Urban. „Otvorenie trhu a najmä príchod zahraničných obchodných reťazcov spôsobili, že sa hydina vo veľkom začala dovážať, čo malo za následok výrazný pokles chovov a zánik mnohých spracovateľských podnikov.“

TA

Výprava s hobitom Bilbom – v kine aj u vás doma

Celý rok museli fanúšikovia tolkienovskej magickkej Stredozeme čakať na pokračovanie blockbusteru Hobit: Neočakávaná cesta. Sequel s podtitulom Smaugova pustatina ich pozýva na novú výpravu hobita Bilba Bublíka, ktorý chce spolu s čarodejníkom Gandalfom a ďalšími druhmi získať späť stratené kráľovstvo trpaslíkov Erebor (Osamelá hora). Čaká ich veľa nástrah a budú čeliť aj drakovi Smaugovi. Príbeh od J. R. R. Tolkiena sa však nemusí skončiť po odchode z kina, môžete si ho ďalej vychutnávať vo svojej obývačke.

„Do detailov prepracovaná spoločenská hra Hobit mapuje Bilbovu cestu s rôznorodými nebezpečenstvami, ktoré mu stoja v ceste na Osamelú horu. Každý sa môže na chvíľu stať členom dobrodružnej výpravy,“ hovorí Jana Karásková zo spoločnosti Piatnik Praha. Táto spoločnosť so 190-ročnou tradíciou stále ukazuje, že spoločenské hry nestratili nič zo svojej príťažlivosti. Víťazom hry Hobit je ten, kto nazbiera najväčšiu časť pokladu trpaslíkov.

VN

Cenovo výhodná kvalita

Kvalita za výhodnú cenu je v súčasnosti najdôležitejším faktorom pri rozhodovaní spotrebiteľov o nákupe. „Počas minulých období bola najdôležitejším faktorom nákupného rozhodovania najmä nízka cena alebo výrazné zľavy. Kríza však naučila ľudí viac rozmyšľať o produkte, jeho kvalite a finančných výdavkoch. Preto sa čoraz viac darí novým konceptom a značkám, ktoré ponúkajú vysokú kvalitu za veľmi dostupné ceny,“ povedal David Werner, marketingový riaditeľ Inter IKEA Centre Group ČR/SR, prevádzkovateľa centier Avion Shopping Park.

Príkladom je švédská značka H&M a jej luxusné módné kolekcie svetových haute-couture módných návrhárov za výhodné ceny či výrobca kvalitnej dekoratívnej kozmetiky WJCON z Talianska. Táto značka vstúpila aj na slovenský trh otvorením predajne v nákupnom centre v Bratislave. Jej koncept Social Luxury prináša výrobky vysokej kvality, ktoré sú zároveň cenovo dostupné. A akým spôsobom sa to dá dosiahnuť? „Naše produkty idú z výroby priamo do predajní, čo znamená, že nie sú prítomní sprostredkovatelia,“ vysvetľuje zástupkyňa WJCON Alena Kundrová.

TA

Na spríjemnenie sviatkov

Značka Oriflame pripravila pred Vianocami 365 nápadov na vianočné darčeky, ktoré nepochybne uľahčia hľadanie a rozhodovanie tým, ktorí chcú obdarovať svojich blízkych.

Svieža a silná vôňa vianočného stromčeka – mladej borovice je esenciou limitovanej edície takej kozmetiky Christmas Wish od tejto značky. Vianočnú atmosféru ľahko vyčaríte pomocou mydla Christmas Wish, ktoré je zároveň originálnou a praktickou dekoráciou

v tvare vianočného stromčeka. Poteší deti a očarí sviatočné návštevy.

Vaše ruky si po náročných prípravách zaslúžia tú najlepšiu starostlivosť, preto ich výdatne nakrémujte krémom Christmas Wish, ktorý ich príjemne prevonia a hĺbkovo vyživí. A napokon, sviatočnú úpravu potrebujú aj nechty, potešte sa preto šikovnou súpravou 6 pilníkov na nechty s vianočným motívom.

VN

Hrejivé novinky na zimu 2013/2014

Zimné počasie neovplyvníme, no môžeme sa naň dobre pripraviť. „Čaro nadchádzajúceho ročného obdobia si odteraz môžete vychutnať naplno, pohodlne a hlavne v teplotu,“ hovorí Michaela Kuzminová, marketingová manažérka obchodnej siete Bepon. „Okrem novej štýlovej kolekcie termobielizne vám Bepon prináša exkluzívnu novinku – vyhrievané podkolenky na batérie, ktoré udržia nohy v teple nepretržite 4 až 12 hodín,“ dodáva.

Podkolenky prostredníctvom zabudovaných vyhrievaných teliesok dodávajú nohám teplo v intenzite, ktorú si sami regulujete.

Vybrať si môžete z troch stupňov vyhrievania.

Okrem funkcie vyhrievania ponúkajú podkolenky takzvané technické zóny, ktoré svojím spevnením nohy chránia a zároveň z podkolenok robia vhodný doplnok pre obľúbené zimné športy, napríklad lyžovanie. Vlhkosť sa pritom efektívne odvádza vďaka polypropylénu. K zimnej výbave neodmysliteľne patrí aj kvalitná termobielizácia. Nová kolekcia od Beponu prináša aj štýlový dizajn, vďaka ktorému jej používateľ nemusí robiť kompromisy medzi funkčnosťou a estetickou.

LŽ

Ukážte štýl, poznajte módu

Spoločenské stretnutia v decembri, no najmä v prvých mesiacoch nového roka si budú vyžadovať starostlivosť o zovňajšok vrátane oblečenia a doplnkov. Dámy, chcete sa na zábave alebo plese cítiť pohodlne? Zvoľte si pančušky, ktoré sú vyrobené z tých najkvalitnejších príliehavých materiálov, navyše sú pružné a elegantné. Gatta pri ich výrobe používa najnovšie technológie, prekvapuje rozmanitosťou farieb, materiálov a textúr. Pozornosť púta aj množstvo čarovných detailov. Okrem klasických pančúch je kolekcia Gatta plná čipiek a jemných vzorov. Táto značka vždy hľadá správnu kombináciu funkčnosti a prirodzenosti.

Ak máte dlhé šaty bez rozparku, protokolárnu požiadavku pančušiek do spoločnosti môžete riešiť podkolenkami alebo samodržiacimi pančúškami. V prípade kratších šiat alebo dlhých šiat s rozparkom zvoľte vždy čo najtenšie

pančuchy, samozrejme, bez zosilnenej špice a päty, aby neboli viditeľné. Prehreškom nie sú ani pančušky do sandálikov a ani nohy bez pančúch, ale potom sa vyžaduje ich dokonalá úprava.

Neo

Ocenenie za činy, pri ktorých nechýbalo srdce

Za činy ľudskosti a solidarity udelilo občianske združenie Spoločnosť Ferdinanda Martinenga (SFM) už po štrnásty raz svoje výročné ceny. Veľké krištáľové srdce si prevzali dvaja laureáti: obetavá matka zdravotne postihnutého syna Mária Hirschnerová a bývalý tréner majstrov sveta v ľadovom hokeji Ján Filc.

Životný príbeh Edmunda Hirschnera plný vytrvalosti, sily a odhodlania si s napätím vypočula zaplnená sieň Primaciálneho palác v Bratislave. Ako osemročného ho zrazilo auto, následkom čoho ležal tri roky v kóme. Neskôr musel byť ochrnutý chlapec v opatere 24 hodín denne. S pomocou blízkych, najmä matky, ktorá pre neho vymohla osobitné opatrenia, absolvoval na jednotky základnú aj strednú školu a v súčasnosti študuje na prešovskej vysokej škole. Z ťažko zraneného chlapca sa stal rozumný 24-ročný mladý muž.

Príbeh J. Filca je známejší. Bývalý úspešný hokejista, pedagóg, tréner a funkcionár si prevzal Veľké krištáľové srdce najmä za čestnosť a ľudskosť, ktorými sa v živote prejavoval.

Zlatú medailu Ferdinanda Martinenga (filantrop taliansko-chorvátskeho pôvodu, pôsobiaci v 19. storočí v Bratislave) si prevzali ďalšie dve osobnosti. Za dlhoročnú podporu

hendikepovaných športovcov a iné nezištné počiny ju udelili bývalej reprezentantke v tenise Lubomíre Bruteničovej-Kurhajcovej a špičkovému chirurgovi Augustínovi Prochotskému.

Krištáľové srdiečko vďaka Ferdinandu Martinenga prevzal predseda Tatranského okrášľovacieho spolku Martin Kolesár. Ocenili ním jeho ochrannárske a verejnoprospešné aktivity v regióne. Rovnaké ocenenie dostal časopis Nota bene, ktorý pomáha zlepšiť život bezdomovcom.

TA/JF

Krištáľové krídlo s novým dizajnom

Prestížne ocenenie Krištáľové krídlo vstupuje do 17. ročníka. Za rok 2013 ho dostanú osobnosti slovenskej umeleckej a profesijnej sféry v kategóriách výtvarné umenie, divadlo a audiovizuálne umenie, hudba, publicistika a literatúra, šport, medicína a veda, architektúra, hospodárstvo, filantropia. Udelená bude aj mimoriadna cena za celoživotné dielo alebo iný významný počin. Laureátov v jednotlivých kategóriách spozná slovenská verejnosť 19. januára 2014.

Do nového ročníka vstupuje Krištáľové krídlo s novým ocenením aj novou kategóriou. Okrem

nového sloganu „Premeňme sny na hodnoty“ získajú ocenenie aj novú sošku, ktorej autorom je sochár Achilleos Sdoukos. „Potreba novej ceny vo mne rezonovala už roky. Doterajší vizuál vznikol pred šesťnástimi rokmi,“ povedala autorka a producentka projektu Mária Vaškovičová.

„Krištáľové krídlo pre mňa stelesňuje snahu prekonať seba samého, vlastné limity a výkony aj zemskú príťažlivosť. Hlavnou myšlienkou môjho diela je mať sen a dokázať ho premeniť na niečo vzácne a užitočné pre nás všetkých,“ uviedol A. Sdoukos.

VN

Generálnym partnerom KK je COOP Jednota Slovensko (na snímke: predseda predstavenstva Gabriel Csollár).

Fotografie na tejto dvojstrane sú zo servisu TASR a z firemných zdrojov.

Absolut Transform Today aj na Slovensku

Celosvetová brandová iniciatíva Transform Today značky Absolut rastie do šírky. Po štvorici globálnych umelcov (Yiqing Yin, Woodkid, Aaron Koblin, Rafael Gampá) odovzdala štafetu spolupráce s touto značkou aj slovenským umeleckým osobnostiam. Tie rozvinuli myšlienku „Transform Today“ do troch originálnych počínov.

V rámci uvedeného projektu si kapela Puding Pani Elvisovej „strihla“ improvizované vystúpenie na schodoch Právnickej fakulty UK v Bratislave. Študentom i okoloidúcim tak premenila sychravé jesenné ráno na nevšedný koncertný zážitok. Mladá grafická dizajnérka Miša Chmeličková zasa pricestovala zo svojho aktuálneho pôsobiska v Londýne, aby železničnej stanici Poprad-Tatry dala pred prichádzajúcou zimnou sezónou futuristický „šmrnc“ originálnou výzdobou. Tradičné tatranské motívy na jej stenách vytvorila vlastnou technikou tzv. tape drawingu, čiže kreslením pomocou čiernej izolačnej pásky. A do tretice, Animo, jeden z najvýraznejších predstaviteľov slovenského street artu, po dohode s vedením Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre pomohol pretvoriť na umelecké dielo starý múr vedľa jej internátov.

„Spolu s umelcami z celého sveta prinášame v Transform Today odkaz o tom, že zajtrajšok nie je daný, ale je tým, čo z neho sami vytvoríme,“ povedala Lenka Bačková, brand manažérka značky Absolut. „Naši umelci ukázali, ako je možné i malými nápadmi meniť svet naokolo k lepšiemu,“ dodala. Ocenila aj prístup inštitúcií – UK, SPU a ŽSR – ktoré umožnili na svojej pôde realizovať kreatívne akcie.

V januári a vo februári 2014 projekt na Slovensku pokračuje „šnúrou“ eventov zúčastnených umelcov. Viac informácií nájdete na www.transformtoday.sk.

VN

Slovenské mamičky pre deti z tretieho sveta

Kampaň „Ukážme, že máme srdce“ je zameraná na pomoc najviac ohrozeným deťom v rozvojových krajinách prostredníctvom vakcín proti tetanu. Pri kúpe každého jedného balenia plienok Pampers v sieti predajní Coop Jednota na celom Slovensku poputujú do chudobných krajín Afriky a Ázie dve vakcíny. Iniciátorom kampane je spoločnosť Procter & Gamble, ktorá sa spolu s Coop Jednotou Slovensko rozhodla nákup vakcín prefinancovať. Organizátorom je UNICEF Slovensko.

Ambasádorkou charitatívnej kampane sa už po druhýkrát stala moderátorka Zlatica Puškárová. „Je mi cťou, že môžem byť tvárou charitatívnej kampane a zároveň pomocť dobrej veci. Dnes už je jasné, že prostredníctvom tejto kampane sa podarilo zachrániť tisíce životov,“ povedala na tlačovej konferencii. Vyzvala mamičky, aby projekt podporili svojimi nákupmi.

Globálne partnerstvo „1 balenie = 1 vakcína“ sa začalo v roku 2006 a doposiaľ P & G darovala viac ako 300 miliónov protitetanových vakcín, ktoré chránia 100 miliónov matiek a novorodencov. Slovenskí zákazníci prispeli počtom viac ako 1,1 milióna vakcín.

VN

Podnikateľská cena za životné prostredie

Podnikateľské subjekty na Slovensku dokážu aj v súčasných nepriaznivých ekonomických podmienkach iniciatívne a v nadštandardnej miere orientovať svoje aktivity na znižovanie environmentálnych vplyvov svojich činností. Tvrdí to Ministerstvo životného prostredia SR, ktoré udelilo ocenenia v rámci súťaže o Národnú podnikateľskú cenu za životné prostredie v SR.

V kategórii Produkt a služby získala prvenstvo ECOWA, a. s., za malú domácu čistiareň odpadových vôd. V kategórii Proces bola najúspešnejšia spoločnosť Volkswagen Slovakia, a. s., s projektom, ktorý chce vrátiť raky späť do prírody. Tento projekt získal zároveň aj prvé miesto v novovytvorenej kategórii Podnikanie a biodiverzita. Mimoriadne ocenenie získala Asociácia vodárenských spoločností za komunikačnú kampaň Pijem zdravý vodu, nápoj z vodovodu, ako aj spoločnosť Daira, s. r. o., a jej eco-friendly hotel Dáča.

Súťaž spoluorganizovala Asociácia priemyselnej ekológie na Slovensku (ASPEK) ako národné kolo Európskej ceny za životné prostredie v podnikaní (EBAE – European Business Awards for the Environment).

MC

Slovensko potrebuje dobrých otcov

Pilotný ročník celonárodnej filantropickej kampane Slovensko potrebuje (viac) dobrých otcov v tomto roku iniciovala a pripravila v rámci svojich CSR aktivít spoločnosť Profitmedia, s. r. o. Generálnymi partnermi sú Nafta, a. s., a Nadácia SPP. Hlavným partnerom kampane je Fórum donorov, spoluorganizátorom je Centrum slniečko, n. o.

Ide o preventívny projekt, z ktorého výťažku podporujú Detskú linku záchranu 0800 12 12 12. Jeho zámerom je upriamiť pozornosť na dôležitosť otca pre dieťa, jeho matku i komunitu. V rámci toho chce na Slovensku popularizovať Deň otcov.

„Ak si získa pozornosť médií žena-matka, ktorá dosiahla pozoruhodný pracovný výsledok, dostane otázku: Ako sa vám darí kombinovať pracovný život so starostlivosťou o rodinu a deti? Pri úspešných mužoch však registrujem podobné otázky zriedka,“ hovorí psychologička Helga Palušová-Menkeová. „Mužom-otcom, ktorým sa v práci darí, spoločnosť, priatelia a médiá túto otázku takmer nekladú. Akoby stačilo, že keď podáva výborný výkon v práci, už sa nič ďalšie od neho neočakáva. No v rodinnom živote je muž rovnako dôležitý ako žena, i keď iným spôsobom. Matka symbolizuje skôr pokoj a bezpečie, otec výkon, dobrodružstvo či súťaž... Preto by bolo dobré, keby sa celospoločenský diškurz na tému 'úspešný muž-otec' rozšíril.“

V rámci kampane verejne vyhlásili držiteľov ocenenia Dobrý otec 2013, ktorí získali najviac hlasov vo facebookovej súťaži. Stali sa nimi Blažej Papan zo Žiliny, Anton Lošonský z Bratislavy a Róbert Gajdošík z Rosiny.

ST

Kúsok šťastia pre deti, ktoré ho mali málo

Začiatkom decembra sa po 11-krát konala vernisáž súťažnej výstavy obrázkov, ktoré namaľovali deti hospitalizované na onkologických klinikách v Banskej Bystrici, Bratislave a Košiciach. Hlavným organizátorom projektu s názvom Kúsok šťastia je spoločnosť Bayer.

Do súťaže sa v tomto roku zapojilo 38 detí vo veku 3 – 18 rokov, ktoré poslali spolu 43 obrázkov na tému Rozprávkové Vianoce. O víťazoch hlasovali účastníci vernisáže pridelením samolepky. Finančné a vecné ceny venovali viaceré obchodné prevádzky. Spoločnosť Bayer pri tejto príležitosti odovzdala občianskym združeniam na pomoc detským onkologickým pacientom 1 000 eur.

Výstavu môžu až do 6. januára 2014 obdivovať návštevníci nákupného centra Eurovea v Bratislave.

LZ

Philips pre materské školy

Spoločnosť Philips venovala desiatim materským školám darčekové balíčky svojich produktov radu Avent. Cieľom projektu je pomocť škôlkam v čase, keď bojujú s obmedzenými finančnými prostriedkami. Ďalším nezanedbateľným rozmerom je rozvoj detskej tvorivosti, zručnosti, fantázie a estetického citenia. Deti sa budú môcť hrať medzi stenami vyzdobenými milými dekoráciami s novými súpravami detských riadov či vzdelávať sa pomocou pracovných zošitov pre predškolákov. O výbere škôlok, do

ktorých putovali balíčky, rozhodlo internetové hlasovanie.

Herečka a moderátorka Kristína Farkašová, ktorá je ambasádorkou projektu, k tomu uviedla: „Škôlka je pre deti prelomovým miestom a prvým prostredím, kde získavajú vlastné zážitky po prvýkrát bez rodičov. Aj preto som sa rozhodla podporiť projekt Avent pre materské školy, ktorý sa zameriava na zlepšovanie prostredia v škôlkach.“

VN

Vzdelávanie, kurzy, semináre

Bratislavský kraj

Financie, účtovníctvo a dane

Finančný manažment nielen pre ekonómov, 23. – 24. 1., BA, Ipex IT, s. r. o.

Daňová závierka právnických osôb za rok 2013, 30. 1., BA, Agentúra Apollo

Ročné zúčtovanie dane z príjmov zo závislej činnosti za rok 2013, 29. 1., BA, Edu-Land

DPH – veľká novela od 2014 a novely 2013, 28. 1., BA, Agentúra PRO

Kurz jednoduchého účtovníctva, 20. – 22. 1., BA, Edu-Land

Spracovanie daňového priznania k dani z príjmov – právnické osoby, 15. 1., BA, Agentúra Jaspis

Účtovná závierka v jednoduchom účtovníctve podnikateľov za rok 2013, 28. 1., BA, Edu-Land

IAS/IFRS – Medzinárodné štandardy finančného vykazovania – denný kurz, 27. – 29. 1., BA, Agentúra Jaspis

Zdaňovanie príjmov zo závislej činnosti za rok 2013, 16. 1., BA, Agentúra Tempo

Účtovná závierka v podvojnóm účtovníctve, 21. 1., BA, Agentúra Tempo

Daň z pridanej hodnoty – novela zákona, 17. 1., BA, Agentúra Tempo

Česko-slovenské účtovníctvo, DPH a DZP, 29. – 31. 1., BA, Verlag Dashöfer

Kurz základy účtovníctva, 10. 1., BA, Edu-Land

Kurz mzdového účtovníctva, 22. – 24. 1., BA, Edu-Land

Účtovná závierka v podvojnóm účtovníctve podnikateľov za rok 2013, 19. 12., BA, Edu-Land

Účtovníctvo a dane v roku 2014, 17. 12., BA, Verlag Dashöfer

Účtovná závierka za rok 2013 a zmeny v účtovníctve, 27. 1., BA, Agentúra Apollo

Jednoduché účtovníctvo – denný kurz, 13. – 17. 1., BA, Agentúra Jaspis

Účtovná uzávierka za rok 2013, 27. 1., BA, Agentúra Apollo

Povinnosti v účtovníctve podnikateľov od roku 2014, 17. 12., BA, Akadémia daňových poradcov

Aktuality v mzdovej účtárni – sociálne a zdravotné poistenie, 15. 1., BA, Agentúra Tempo

Ročné zúčtovanie preddavkov na daň z príjmov zo závislej činnosti, 13. 1., BA, PragmaSys

Zákon o účtovníctve v aktuálne novelizovanom znení 2014, 22. 1., BA, Verlag Dashöfer

Novelizácia daňových zákonov k 1. 1. 2014, 10. 1., BA, Agentúra Apollo

Ludské zdroje, personalistika, manažment

Kurz manažérske zručnosti, 18. – 20. 12., BA, Edu-Land

Personalistika z pohľadu pracovného práva, 16. 12., BA, Agentúra Apollo

Metódy rozvoja učiacej sa spoločnosti, 23. 1., BA, HR Development Academy

Nenásilná komunikácia, 16. – 17. 1., BA, Atrna

Kurz osobného rozvoja, 13. – 14. 1., BA, Edu-Land

Personálny controlling, 23. 1., BA, Top Consult Group & VKC Intenzíva

Analýza ochrany osobných údajov v praxi, 17. – 18. 12., BA, Poradca podnikateľa

Mzdové účtovníctvo a základy personalistiky, 27. – 31. 1., BA, Nova Intereal

Mzdy a personalistika – víkendový kurz, 11. – 25. 1., BA, Agentúra Jaspis

PRINCE2 Foundation + Practitioner, 16. – 20. 12., BA-Malinovo, Potifob

Ochrana osobných údajov + novela zákona, 19. 12., 31. 1., BA, Agentúra Apollo

Ochrana osobných údajov, 22. 1., BA, Agentúra Tempo

Marketing a obchod

Marketing pre živnostníkov v praxi, 20. 1., BA, Verlag Dashöfer

Kurz obchodné zručnosti, 8. – 9. 1., BA, Edu-Land

IT a počítače

MS PowerPoint 2010/2007 – základy, 16. – 17. 1., BA, Ipex IT

Microsoft Excel 2013 – praktické využitie, 13. – 14. 1., BA, Gopas SR

MS Word 2010/2007 – pre pokročilých, 13. – 14. 1., BA, Ipex IT

Odborné

Logistika distribúcie a skladovania, 27. – 28. 1., BA, Top Consult Group & VKC Intenzíva

BOZP v stavebníctve – nová vyhláška č. 147/2013, 20. 1., BA, Verlag Dashöfer

FIDIC – zmluvné podmienky v procese VO a claimová agenda v zahraničí, 30. – 31. 1., BA, Verlag Dashöfer

Effective writing of audit reports, 16. 12., BA, BPP Professional Education

Stredné a západné Slovensko

Financie, účtovníctvo a dane

Zostavenie účtovnej závierky v podvojnóm účtovníctve, 17. 1., Nitra, Agentúra Jaspis

Účtovná závierka v podvojnóm účtovníctve za rok 2013, 15. 1., Trenčín, PragmaSys

Novelizácie vybraných daňových zákonov k 1. 1. 2014, 21. 1. Trnava, 22. 1. Trenčín, PragmaSys

Ročné zúčtovanie preddavkov na daň z príjmov zo závislej činnosti, 20. 1., Trnava, PragmaSys

Jednoduché účtovníctvo – víkendový kurz, 18. – 25. 1., Piešťany, Agentúra Jaspis

Zmeny v mzdovej účtárni od 1. 1. 2014 – sociálne a zdravotné poistenie, 17. 12., Žilina, Poradca podnikateľa

Daň z príjmov zo závislej činnosti za r. 2013 a v r. 2014 – ročné zúčtovanie, 19. 12., Žilina, Educo – Consult

Ročné zúčtovanie preddavkov na daň z príjmov zo závislej činnosti a zmeny, 29. 1., Žilina, Educo – Consult

Jednoduché účtovníctvo – víkendový kurz, 11. – 18. 1., Zvolen, Agentúra Jaspis

IT a počítače

Excel – tvorba makriér, 19. 12., Nitra, Lapis

Excel – programovanie vo VBA základy, 17. – 18. 12., Nitra, Lapis

Excel pre mierne pokročilých, 16. – 18. 12., Trenčín, InSYS

Odborné

Nástroje na zabezpečenie kvality – QFD a DOE, 20. 12., Považská Bystrica, Det Norske Veritas SK

G8D report, 19. 12., Považská Bystrica, Det Norske Veritas SK

Expert normovač, 16. – 17. 1., Žilina, IPA Slovakia

Logistik Expert, 21. – 22. 1., Žilina, IPA Slovakia

Manažment, právo a legislatíva

Motivácia a systémy odmeňovania zamestnancov vo výrobe, 8. – 9. 1., Žilina, IPA Slovakia

Nový zákon o ochrane osobných údajov č. 122/2013, 22. 1., Trnava, Akadémia Komenského – V.A.J.A.K.

Východné Slovensko

Účtovníctvo a dane

Účtovná závierka v podvojnóm účtovníctve, 27. 1., KE, Agentúra Tempo

Zdaňovanie príjmov zo závislej činnosti za rok 2013, 17. 1., KE, Agentúra Tempo

Daň z pridanej hodnoty – novela zákona, 22. 1., KE, Agentúra Tempo

Odborné

Interný audítor podľa ISO/TS 16949:2009, 17. – 18. 12., KE, Vincotte Slovakia

Informácie o vzdelávacích aktivitách prinášame v spolupráci s internetovým portálom www.education.sk

Podporte predaj internetovým marketingom!

Prvá pomoc do zlých časov?
Je poruke a nestojí veľa
– ale musí sa realizovať
s rozumom.

V časoch, keď marketingové rozpočty nejednej firmy sú na diéte, dostávam často otázku – „Čím máme podporiť predaj? ... potrebujeme to rýchlo... a pokiaľ možno s nízkymi nákladmi!“ Odpoveď, ktorá väčšinou poskytne pomoc v takýchto prípadoch, znie: „Zamerajte sa na svoj web! Spracujte kvalitnú webovú stránku, ktorá dokáže nadviazať okamžitý kontakt s čitateľom a urobiť z neho zákazníka.“

Máte len sekundy na to, aby sa zákazník na stránke zorientoval; nenechajte ho pátrať v jej hĺbinách!

Zdá sa vám, že sa mi to ľahšie hovorí, ako vám robí? Pozrime sa spolu bližšie, akým podmienkam musí vyhovieť vaša webstránka.

1. Okamžite zaujať návštevníka

Opakujem to znovu a znovu. Ak chcete veľa povedať, neznamená to ešte, že niekto iný chce veľa počúvať a už vôbec nie, že si odpovede vyhľadá. Čas rozhoduje – a vy máte len pár sekúnd na to, aby sa zákazník zorientoval, presvedčil a rozhodol.

Nenechajte ho pátrať v hĺbinách, zvolte čistý a jednoduchý dizajn, z ktorého ihneď pochopí,

Uvedte referencie konkrétnych zákazníkov a pridajte ich odporúčajúce citáty.

že je na správnom mieste, nájde tu to, čo potrebuje, a získať to nebude preňho príliš veľkým problémom.

2. Presvedčiť a zapôsobiť

Keď vás ľudia po prvýkrát stretnú osobne, dôverujú alebo nedôverujú vám na základe intuície či pocitov. Na webe sa nemajú o čo oprieť, a preto je dôležité poskytnúť im dostatok dôkazov, že

ste hodnoverný a spoľahlivý partner, ktorému môžu veriť. Zaraďte na svoju stránku referencie konkrétnych zákazníkov, certifikáty a dosiahnuté ocenenia či hodnotenia uznávaných autorít. Nezľahčíte si to však vymyslenými citátmi podpísanými skratkou, to už dnes nikoho nepresvedčí. Poproste svojich skutočných klientov, aby vám pár odporúčajúcich viet či slov napísali. A možno zistíte, že to urobia veľmi radi.

3. Získať kontakt

Keď sa vám podarilo zákazníka na svoju stránku prilákať, nenechajte ho odísť „bez darčeka“. Dobrá stránka vždy musí obsahovať systém, pomocou ktorého získate od návštevníkov kontakt. Ten vám umožní ďalšiu komunikáciu s nimi. Najjednoduchšie je ponúknuť návštevníkom niečo zaujímavé, hodnotné a pokiaľ možno elektronické – aby svoju odmenu za odovzdaný kontakt získali ihneď, pričom vás nezruinujú poplatky na poštovné.

Dôležitá je aj rýchlosť, s ktorou na záujem odpoviete. Ideálny čas je okamžite, no ani v prípade osobného spracovania by ste v e-mailovej komunikácii nemali prekročiť lehotu 24 hodín.

4. Zmeniť záujemcu na zákazníka

Len málo zákazníkov sa rozhoduje rýchlo a málo produktov je možné predávať ihneď pri prvom kontakte. To by vás však nemalo odradiť – práve preto je také dôležité dosiahnuť, aby si čitateľ stiahol z vašej stránky informácie, za ktoré vám poskytnú svoje údaje.

V závislosti od náročnosti služby či výrobku by ste mali mať vypracovaný postup, ktorý zahŕňa

Rýchlosť je dôležitá: aj nedokonalá, ale včas urobená marketingová akcia môže byť úspešná.

sériu ďalších nasledujúcich krokov. Ideálne je, keď to za vás vykoná softvér, najmä keď dosahujete väčší počet kontaktov denne. Kým je kontaktov len pár, zvládnete to aj manuálne a pritom si mnohé veci otestujete a precvičíte.

5. Pustiť sa do práce a vytrvať

Nečakajte na zázrak a neverte, že bez práce budú koláče. Aj nedokonalá, ale včas a poctivo zrealizovaná marketingová akcia môže byť úspešná. Na druhej strane, aj perfektné a precízne vypracované letáky môžu byť zbytočné, ak ich doručíte neskôr ako váš konkurent.

Nepredpokladajte, že si ľudia vaše správy uložia do tvrdých dosiek a uchovávajú na horšie časy. Zareagujú, ak vo chvíli, keď vás na webe našli alebo ste ich oslovili, vašu službu hľadajú a potrebujú. Pokiaľ sa čas nekryje, nezúfajte. Rátajte s tým, že najkrajšie ovocie pozbierate vtedy, ak bude vaša komunikácia dlhodobá a vytrvalá.

Jana Škutková

www.marketingovo.sk

Ilustračný obrázok: SXC

Live marketing alebo: živá komunikácia v digitálnej dobe

Nenahraditeľný rozmer realizovania veľmi konkrétnych biznis cieľov

My – „event ľudia“ – sme v dobe digitálnej strážcami svätého grálulivej komunikácie. My vieme, ako udržať reálnu službu pre skutočné ciele.

Event & live marketing aktuálne prežíva jedno zo svojich najlepších období. Kým v minulosti od neho všetci zväčša očakávali pekné dekorácie a dobré jedlo, dnes je to úplne inak. Profesionáli z eventových agentúr riešia požiadavky dosahovať pre klientov konkrétne ciele konkrétnou aktivitou. Event tak nie je „iba“ o exekúcii, ale aj o veľkej kreatíve, dôslednom premyslenom marketingovom mixe a najmä koherencii jednotlivých aktivít.

Event – viac ako párty

„Verím, že väčšina profesionálov v brandži dnes už nepovažuje event za ekvivalent slova párty,“ povedal Adrián Vavro z eventovej agentúry E-Motion. Tá je členskou asociáciou BTL komunikačnej asociácie (BTLka). Asociácia vznikla pred dvoma rokmi práve preto, aby poukázala na event a live marketing ako na nástroj, ktorým možno dosahovať reálne ciele.

Event – to je udalosť, iniciovaný okamih, ktorý spojí produkt či značku s pozitívnymi emóciami.

Event totiž nie je párty, ale udalosť, iniciovaný okamih, ktorý spojí prezentovaný produkt či značku s pozitívnymi emóciami a najmä ju urobí nezabudnuteľnou. Práve pozitívna emócia predáva najlepšie, poukazujú členovia BTLka na zrejme najdôležitejší faktor eventu ako marketingového nástroja.

Držať balónik nestačí

Našastie, progres robia nielen agentúry na trhu, ale aj samotní klienti: „Balóniky už nie sú témou, ktorú by klient otváral,“ konštatuje Katarína Galová z eventovej agentúry Monarch, ďalšej členskej agentúry BTLka. „Od eventu sa očakáva čoraz viac; prepájajú sa v ňom

rozičné marketingové aktivity a neraz sa sleduje aj konkrétny cieľ,“ vysvetľuje. Ako príklad uviedla event pre spoločnosť Orange, ktorý pre zamestnancov mobilného operátora realizovali pri príležitosti otvárania nových priestorov jej sídla v bratislavskom obchodnom centre Central. Cieľom tohto eventu malo byť vytvorenie pozitívneho vzťahu k novému pracovnému prostrediu. Agentúra využila paralelu sídla centrály v OC Central s Central Parkom v New Yorku. Zamestnanci tak v nových priestoroch firmy zažili uvoľnenú a kreatívnu atmosféru slávneho parku – od pracovného rána až po večernú párty. V kanceláriách rozvoniavala chutná káva, jedno z poschodí sa zmenilo na fresh bar, zamestnanci si mohli odskočiť na masáž či na drink na terase. Pracovnú prestávku mohli dámy využiť na návštevu salóna krásy, záujemcovia si mohli zahrať stolný futbal.

Zo zahraničných príkladov cieleného live marketingu vynikajú napríklad aktivity spoločnosti Red Bull. Tá sa rozhodla cieľiť na zákazníka práve cez eventy a live marketing – a to na špičkovej profesionálnej úrovni.

Dajte si ušiť event na mieru

Nie je však všeobecným pravidlom, že by klienti pri zadávaní eventu stanovili agentúre konkrétny a jasný cieľ. Zväčša ide o klientov, ktorí po evente siahajú iba raz ročne a očakávajú naozaj „iba“ párty, na ktorej pohostia všetkých svojich obchodných partnerov, dodávateľov a podobne.

„Je v profesionálnom záujme agentúry stanoviť si cieľ eventu aj vtedy, keď to klient nepožaduje,“ myslí si K. Galová. Je potom na diskusii klienta a agentúry, aby prípadne spoločnými silami cieľ jasne definovali. Veľkú rolu však zohráva aj fakt, ako dlho spoločne pracujú a ako dobre sa poznajú. Ako zrejme platí v každom segmente, lepšie je, keď je spolupráca dlhodobejšia, keď sa klient a agentúra už dobre poznajú. Agentúra vtedy lepšie vníma identitu klienta a jeho preferencie v oblasti marketingových aktivít, vďaka čomu mu vie eventové aktivity „ušiť na mieru“.

Profesionalita agentúry vyžaduje stanoviť jasný cieľ eventu aj vtedy, keď o to klient nežiada.

Dajú sa dosahovať aj náročné biznis plány prostredníctvom live marketingu? Samozrejme! Úplne jasným príkladom je napríklad otvorenie nového obchodu, pred ktorým celú noc čakajú desiatky či stovky záujemcov, ktorí chcú vkročiť a nakúpiť ako prví. V takýchto prípadoch ide, navyše, o veľmi efektívne spojenie pôsobenia live marketingu, PR a predaja.

BTLka
Foto: TPG

More Exports to Russia Desired

Slovakia will also have to look for trading partners beyond the main economic centres represented by Germany and France, Prime Minister Robert Fico said at a Slovak-Russian business forum in Bratislava in November.

"I believe that co-operation between Slovakia and the Russian Federation will deepen, and that the two countries will continue to develop their economic ties. This would contribute significantly towards the further strengthening of Slovakia's economy and the creation of new jobs, and eventually it would also increase the living standards of our people," said Fico. "We are among the world's most open economies, with [Slovakia's] performance depending up to 90 percent on exports," he noted.

More than 10 percent of Slovakian imports come from Russia, and its trade balance with Russia is the second-most passive among all states. The largest share of the imports are made up of raw materials. "On the other hand, it is heartening to see that our exports to Russia are growing faster than imports," Robert Fico added.

Chinese Trade Office in Slovakia?

Chinese entrepreneurs are highly interested in investing in Central and Eastern Europe (CEE), mainly in projects concerning infrastructure, energy and environment. Therefore Chinese government is considering placing a permanent office supporting the foreign trade in the region.

At a meeting with Chinese Prime Minister Li Keqiang during the November CEE – China summit in Bucharest his Slovak counterpart Robert Fico offered that the office would be in Bratislava. "In order to make Slovakia attractive for Chinese investments, it'd be good if a branch of a Chinese bank were set up, too," said Fico, adding that his Chinese counterpart has promised to look into the issue. Fico also invited Li Keqiang to visit Slovakia in 2014.

R. Fico, Li Keqiang and Romanian PM Victor Ponta

The Re-Division of Europe

The eurozone debt crisis has steadily widened the divide between stronger northern economies and the weaker south.

While the eurozone's northern members enjoy low borrowing costs and stable growth, its southern members face high borrowing costs, recession, and deep cuts in incomes and social spending. Thus, one question is on everyone's mind: Can Europe's monetary union – indeed, the European Union itself – survive?

Slow Reforms, Lack of Confidence

Fiscal and financial measures aimed at strengthening eurozone governance have been inadequate to restore confidence in the euro. And Europe's troubled economies have been slow to undertake structural reforms; improvements in competitiveness reflect wage and salary cuts, rather than productivity gains.

While these policies – or lack thereof – have impeded recovery in the southern countries, they have yielded reasonable growth and very low unemployment rates for the northern economies. In fact, by maintaining large trade surpluses, Germany is exporting unemployment and recession to its weaker neighbors.

As Europe's north-south divide widens, so will interest-rate differentials; as a result, conducting a single monetary policy will become increasingly difficult. As long as the eurozone establishes a kind of wary equilibrium, with the weaker economies stabilizing at low growth rates, current policies are unlikely to change. Incremental intergovernmental solutions will continue to prevail, and Europe's economy will soldier on, steadily losing ground to the US and emerging economies like China and India.

Germany in Leading Role

For now, Germany is satisfied with the status quo, enjoying stable growth and retaining control over domestic economic policy, while the ECB's limited powers and strict mandate to maintain price stability ease fears of inflation.

But how will Germany react when the north-south divide becomes large enough to threaten the euro's survival? The answer depends on how Germans perceive their long-term

interests, and on the choices of Chancellor Angela Merkel. Her recent election to a third term offers room for bolder policy choices, while forcing her to focus more on her legacy – specifically, whether she wishes to be associated with the euro's collapse or with its revival.

Two outcomes now seem possible. One scenario is that the economic and political crisis in the southern countries spreads, inciting fears in Germany that the country faces a long-term threat. This could drive Germany to withdraw from the eurozone and form a smaller currency union with other northern countries.

The second possibility is that the crisis remains relatively contained, leading Germany to pursue closer economic and fiscal union. This would entail the mutualization of some national debt and the transfer of economic-policy sovereignty to supranational European institutions.

Of course, such a move would carry considerable political costs in Germany. But a new grand coalition could be sufficient to make this shift possible.

Defusing Eurozone's Time Bomb

Even so, there could be victims. Indeed, the continued failure of smaller countries like Greece and Cyprus to fulfill their commitments reinforces the impression that they will forever be dependent on financial assistance. The exit of one or two of these "undisciplined" countries could be a requirement for the German public to agree to such a policy shift.

Europe's north-south divide has become a time bomb lying at the foundations of the currency union. Defusing it will require less austerity, more demand stimulus, greater investment support, deeper reforms, and meaningful progress toward economic and political union. One hopes that modest recovery in the south, aided by strong German leadership in the north, will steer Europe in the right direction.

Yannos Papantoniou

Greece's economy and finance minister from 1994 to 2001

© Project Syndicate

Growth Fueled by Foreign Demand

Slovakia's economy rose year-on-year by 0.9 percent in 3Q13, a fact analysts mostly attribute to foreign demand as well as a slight rise in domestic consumption. "The growth of the economy continued to be driven by foreign demand. However, the contribution of exports to the growth in GDP slowed down to 2.1 percentage points," said UniCredit Bank analyst Ľubomír Koršňák.

Car Industry Nearing Peak at 930,000

Approximately 930,000 cars will have been produced in Slovakia this year, which represents a rise of 3,500 cars on the year. This follows from a study that the University of Economics in Bratislava carried out for the Slovak Automotive Industry Association (ZAP). "The figure for 2013 is coming close to 1,000,000, which brings us to the maximum capacity of our producers," ZAP president Jaroslav Holeček said.

Over 60,000 people work in the automotive industry in Slovakia, with another 140,000 jobs provided by suppliers. In total, this represents 9 percent of the entire workforce.

When it comes to 2012, the output generated by car plants in Slovakia during that year was at €29.683 billion, with direct production

"The key portion of the economy, which is the household consumption, rose year-on-year by 0.1 percent. Although not a significant rise to fuel a skyrocketing growth of economy in any way, shape or form, but this puts the economy on a stable footing," says Home Credit analyst Michal Kozub. Household consumption thus forms almost half of all the GDP in Slovakia. The experts maintain that its current acceleration is hindered only by lower volume of investments. Martin Barto, main strategist of Sberbank Slovensko, is convinced that 4Q13 could become the best quarter for Slovak economy this year. "The final quarter could be the best in terms of growth, based on preliminary economic sentiment indicators including consumer trust. Thus, the yearly real GDP growth could equal 0.8-0.9 percent," he said.

accounting for over €20 billion of the total. This was an increase of close to €4 billion on an annual basis. Exports in the automotive industry reached €16.6 billion, which represents more than a quarter of all of Slovakia's exports.

"Paying Taxes" Slovakia Ranking

Slovakia ended up in the 102nd spot on the Paying Taxes study, drafted by the World Bank and PwC. This means that Slovakia dropped year-on-year by two places, although it fared best among Visegrad Four countries, as Poland ranked 113th, the Czech Republic 122nd and Hungary 124th.

"It needs to be said that this slight decrease in ranking represents an indicator that some countries managed to do more work in reforming their tax systems within the given period than

we did," PwC senior manager Mária Malovcová said.

Paying Taxes 2014, drafted between June 2012 - 13, incorporates information about all taxes and levies that a mid-sized company has to pay in that year. The study compares tax regimes of 189 economies in the world and is part of the Doing Business project that provides objective measures of business regulations. According to the report, the most business-friendly tax regime has United Arab Emirates.

Development's Democratic Drivers

Good governance and the rule of law help the economy.

The just-released Legatum Prosperity Index points to good governance and the rule of law as a fundamental condition for success. As Program Director Nathan Gamester puts it, "It pays to be a democracy." Indeed, as it stands, 27 of the world's top 30 most prosperous countries are democracies. This is not true of the bottom 30.

Of course, it is true that democracy is not always efficient – just ask Americans, whose government was recently shut down for 16 days and nearly defaulted on its debt as a result of partisan policy disagreements. But democratic systems based on good governance and the rule of law are more conducive to prosperity than any of the alternatives.

China's unprecedented economic rise, which has lifted hundreds of millions of people out of poverty over the last three decades, was a result of economic decentralization and freer, more competitive markets – not clever government planning, as some like to claim. China's future will almost certainly be characterized by more democracy and a strengthening of the rule of law – the country's emerging middle class will see to that. This shift will prove vital to consolidating and building upon economic gains.

Similarly, in Latin America, the consolidation of democratic government over the last three decades has progressed in lock-step with economic development. Chile, Costa Rica, and Uruguay all have positive stories to tell in this year's Prosperity Index. The fact is that when governance is effective and the rule of law is strong, good things start to happen in other areas, including the economy. Botswanans, for example, report high levels of confidence in their country's elections and judicial system. Reducing business start-up costs has given entrepreneurs the confidence to borrow money and take calculated risks on their way to success.

While there is no one-size-fits-all recipe for prosperity, it is apparent that establishing well-managed systems guided by democratic principles is a particularly effective route to progress in crucial areas like education, health care, security, and regulation.

Jeffrey Gedmin
President and CEO
of the Legatum Institute
© Project Syndicate (shortened)

Non-marked stories and photos are provided by TASR news agency.

Ktoré firmy najlepšie rozumejú našim problémom?

Spotrebiteľia očakávajú od obchodných firiem viac porozumenia a relevantnejšie ponuky.

Kým Američania si myslia, že ich potrebám najlepšie rozumejú banky, Slováci majú pocit, že ich najviac počúvajú obchodné reťazce. Vyplýva to z prieskumov, ktoré si vlni na Slovensku a tento rok v USA dala urobiť softvérová a poradenská firma SAS. Spôsob, akým vnímajú komunikáciu firiem z jednotlivých segmentov Američania a Slováci, sa dosť líši.

Chápaví a ústretoví obchodníci

Slovenskí i americkí spotrebiteľia vidia značné rozdiely v komunikácii firiem z jednotlivých odvetví. Podľa Američanov majú najviac pochopenia pre potreby klientov banky. Nasledujú maloobchodné reťazce a mobilní operátori. O všetkých si to myslí len mierne nadpolovičná väčšina respondentov.

Na Slovensku majú zákazníci pocit, že ich najviac počúvajú obchodné reťazce (59 %) a telekomunikační operátori (56 %). O bankách si to myslí iba 38 % a o poisťovniach dokonca len 15 % z 500 respondentov, ktorých oslovia agentúra GfK.

Na jednu vec však poukázali zhodne obidva prieskumy – väčšina spotrebiteľov očakáva, že firmy dokážu lepšie porozumieť ich individuálnym preferenciám či potrebám a predkladať

im relevantné a zaujímavé ponuky. A to napriek obavám z narušania súkromia, ktoré vyjadřili takmer tri štvrtiny z 1 260 amerických respondentov v súvislosti s nedávnymi škandálmi o rozsiahlom špehovaní občanov vládami.

Vítaná je cieľená komunikácia

„Je prirodzené, že verejnosť znepokojili škandály, ktoré poukazujú na monitorovanie dát a komunikácie zahraničnými úradmi v zámorí aj v Európe,“ hovorí Hana Kwartová, riaditeľka SAS Slovakia. „Neznamená to však, že spotrebiteľia nechcú, aby firmy s ich súhlasom analyzovali osobné dáta a vedeli vďaka nim lepšie spoznať ich záujmy a potreby. Ak sa firmy správajú zodpovedne a dodržiavajú zákony, nemusia sa báť využívať osobné dáta zákazníkov,“ vysvetľuje.

Slovenskí zákazníci najlepšie hodnotia komunikáciu s obchodnými reťazcami.

Slováci nemajú problém s tým, aby dostávali od dodávateľov viac informácií a ponúk ako dostávajú dnes. Dokonca by intenzívnejšiu komunikáciu privítali, musí však byť relevantná a zaujímavá. „Ludia odmietajú len reklamné odkazy, ktoré ich nezaujímajú. Firmy by sa preto mali učiť zákazníkom lepšie porozumieť a komunikovať s nimi cielenejšie,“ dodáva H. Kwartová.

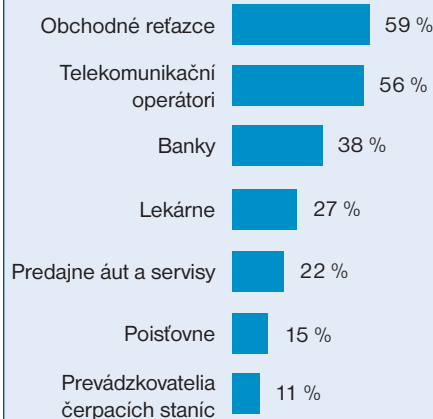
Využitie analytického softvéru

Najväčšie očakávania, že dodávatelia porozumejú potrebám svojich zákazníkov, majú v USA ľudia s nadpriemernými príjmami (67 %) a vo veku do 30 rokov (66 %). Lepšie zarábajúci spotrebiteľia badajú aj zlepšenie – 69 % považuje komunikáciu firiem za osobnejšiu ako v minulosti a 44 % zaznamenalo pokles irelevantných odkazov. Podobné výsledky sa objavili v segmente mladých ľudí do 30 rokov.

Ponuky, ktoré zákazníci očakávajú alebo sú pre nich v danú dobu relevantné, pomáha firmám zostavovať aj špecializovaný softvér pre analýzu zákaznických dát. K nástrojom, ktoré využívajú, patria prediktívne modelovanie, vizualizácie dát, informačný manažment či segmentácie.

MV

Ktoré spoločnosti počúvajú svojich zákazníkov?

Pozn. prieskum realizovaný v SR (2012); respondenti mohli uviesť 3 možnosti

ÁNO, objednávam si ročné predplatné v cene 12 €

ADRESA PREDPLATITEĽA:

Meno a priezvisko:

Spoločnosť:

Ulica: Mesto a PSČ:

IČO: DIČ:

ADRESA NA DORUČENIE:

Meno a priezvisko:

Spoločnosť:

Ulica: Mesto a PSČ:

IČO: DIČ:

E-mail: Telefón:

Dátum: Podpis:

Platí aj podpísaná fotokópia objednávky.

Možnosť objednania predplatného: zaslaním vyplneného objednávkového kupónu na adresu:

Goodwill Publishing, s. r. o.
Nevädzová 5, 821 01 Bratislava
faxom na číslo: 02/48 28 74 25
e-mailom: goodwill@goodwill.eu.sk

XVII
ročník

19/1

2014

FENIX GLASS
SLOVAKIA

design by
ACHILLEAS SDOUKOS

Krišťáľové krídlo

premeňme sny na hodnoty

hlavní organizátoři

spoluorganizátoři

generálny reklamný partner

exkluzívni reklamní partneri

hlavní reklamný partner

hlavní mediální partneri

reklamní partneri

mediální partneri

vítazný vozIQ

získal prestížne ocenenie IFOY AWARD

Inteligentné vozíky Jungheinrich si priviezli dve najvyššie ocenenia **Forklift truck of the year 2013**. Prečo sú naše vozíky vo svete pojмами? Prezradí vám to slovnIQ inteligentných logistických riešení:

- **Svetový profIQ** – poskytujeme prvotriednu nemeckú kvalitu
- **Vysokozdvížny vozIQ** – naša manipulačná technika je známa vysokou výkonnosťou a dlhodobou životnosťou
- **Najrýchlejší technIQ** – garantujeme špičkový servis a dodávku náhradných dielov do 24 hodín
- **Racionálny finančnIQ** - na prevádzkových nákladoch šetríte **až 25%**

JUNGHEINRICH

Machines. Ideas. Solutions.